

de reformat. c. 3. si tamen fuerit legitime impeditus, de eius consensu poterit alienus subditis suis Ordines conferre, cap. Episcopum 9. quest. 1. & cap. 1. juncto cap. cum nullus, de tempor. ordinat. lib. 6. hic autem consensus litterarie præstandus est, ex Felino in cap. super his. vers. sexta, & ultima conclus. sub num. 13. de de accusat. ubi Innoc. Rebuff. in praxi benefic. rub. forma dimiss. litterar. num. 34. Et litteræ, quibus ille continetur, dimissoriae vocantur à Concilio Trident. sess. 23. de reformat. c. 10. & sess. 7. de reformat. c. 10. ubi etiam Reverenda dicuntur, quo nomine Hispani utuntur. In his litteris debet causa exprimi rationabilis, quare proprius Episcopus dimittens nolit, aut nequeat dimissum ordinare, ex c. 1. de tempor. ordin. lib. 6. Sanchez in opusculis moral. lib. 7. c. 1. dub. 20. n. 15. & licet in aliquibus Provinciis sic consuetudine receptum, ut nulla causa assignetur, ex Rebuff. in praxi, tit. de litter. dimissor. num. 28. Salzed. ad Bernard. in pract. c. 26. §. sine licentia, vers. oportet. Gratian. March. decis. 98. n. 2. 1. nihilominus tamen hodie videtur hac consuetudine non obstante dispositionem dicti c. 1. esse servandam, cum Concil. Trid. idem videatur statuere sess. de reform. c. 11. ibi, Facultates de promovendo à quocumque non suffragentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quam à propriis Episcopis ordinari non possunt, in litteris exprimendam, & tunc non ordinentur, nisi ab Episcopo à sua Diocesi recedente, aut pro eo Pontificalia exercente, diligenti previo examine, &c. Quicquid aliter videatur intelligere Thom. Valasc. de alleg. 53.

3 Dimissorialium usum antiquissimum fuisse non dubitatur, tempore quidem Divi Augustini eas extitisse, atque in usu fuisse testatur ipsemet in epistola ad clericum Hipponens. 137. vers. cum istamet causa, & tempore Concilii Nicæni in c. 2. distinctione 73. Et docent Franc. Turrian. lib. 3. pro epistolis Pontific. F. Bernardin. Feder. de antiquo Ecclesiasticarum epistolarum genere, Cardin. Cæsar. Baron. tom. 2. anno Christi 142. num. 6. & tom. 3. anno Christi 345. n. 162. Et ne fraus aliqua intercederet, erat enim certa dimissorialium hujusmodi litterarum forma à Canonibus introducta, 73. distinct. per totam: quæ ab Episcopis singulis servanda est, quamvis hodie non eadem præcisè servetur. Exemplaria nonnulla formandi litteras dimissorias posuimus in formulario nostro in calce hujus operis impresso, form. 11. cum sequentibus, quæ quidem dimissorialium formulæ, ad id necessariæ sunt, ut non sufficiat Episcopo promoti cognoscere, esse ordinandum pro idoneo habendum, sed si absque legitima dimissorialium forma aliquem ad Ordines promoveat, tam ipse, quam Ordinatus incidunt in pœnas latas contra ordinantes non suum, vel ordinatos absque, seu cum falsis dimissoriis, Cherubin. ad Constit. 40. Clement. VIII. sebol. 1. & 2. Continebant olim litteræ dimissoriae causam propter quam non posset proprius Episcopus suos subditos ordinare, c. 1. de temp. ordin. lib. 6. quam consuetudinem sapientiores Episcopi etiam nunc servant.

4 Dimissorias concedere possunt cuncti Episcopi, quos attenda Juris sanctione, privilegio, vel consuetudine, ad Ordines valent assumere, ex gloss. fin. in c. cum nullus, de tempor. ordinat. in 6. is enim potest dimissorias concedere, qui & ordinare valet, cap. 1. c. 2. distinct. Seraph. decis. 985. num. 3. Campan. rub. 6. c. 3. num. 13. prope finem, eo quod potest quis per alium facere, quod per seipsum exequi non detinetur, ex reg. potest quis, de regulis Juris in 6. † Nisi fuerit excommunicatus, vel suspensus & claratus, tunc enim dimissoriae ipsius non valerent, sed subditi possent se facere ordinari à viciniore Episcopo: incumbit tamen ipsi onus probandi Episcopum fuisse ex-
Barbos. de Episcop. Pars II.

communicatum, vel suspensum, c. 2. de tempor. ordin. in 6. Piafec. d. c. 1. n. 13.

Inferiores autem Prælati eas nequeunt concedere, nisi à Sede Apost. fuerit eidem specialis data potestas, ex d. c. cum nullus, §. inferiores, aut nisi aliquo peculiari jurè potestatem acquisivissent eas dandi, per ea, quæ scribit Panorm. in cap. accedentibus, n. 2. de excess. Pralat. præsertim ex consuetudine legitime præscripta, juxta gloss. verb. inductum, in d. §. inferiores, resolvunt Capell. Tholos. decis. 451. Petr. Greg. Syntagm. juris lib. 40. c. 2. n. 19. Campan. d. rub. 9. c. 8. n. 2. Exemptis olim licebat hujusmodi dimissorias impartiri, ex d. c. cum nullus, ubi Ioan. Andr. num. 2. Anch. var. de exemptis, sub num. 3. & Franch. num. 5. Hodie tamen Jure noviori Concil. Trident. sess. 23. de reformat. c. 10. neque ipsi Abbates, neque alii etiam exempti, aut collegia, vel Capitula quæcumque etiam Ecclesiarum Cathedralium, litteras dimissorias clericis sæcularibus, ut ab aliis Ordines suscipiant, concedere valent: unde Henriquez in summa lib. 10. cap. 22 §. 3. affirmat personas quælibet extra Præsulem, etiam habentes jurisdictionem quasi Episcopalem, contentiosam, & voluntariam, nequire dictam elargiri licentiam, & in commento lit. T. attestatur ita Romæ obtinuisse Episcopum Salmantic. de anno 1581. contra Capitulum suæ Ecclesiæ; † nisi tamen esset Ordinarius privativè ad Episcopum, jusque haberet visitandi, deputandi Vicarium, congregandi Synodum, approbandi ad Confessiones, & exequendi defunctorum voluntates, contra quem non intrare dispositionem Concilii Trid. sess. 23. c. 10. defendit Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 2. c. 112 quem refert & sequitur Campan. d. cap. 8. num. 4. Grilenzon. cons. 142. n. 28. & 30. novissimè Ciardin. forens. lib. 1. c. 46. num. 19. & ad hos terminos videntur reducenda latè adducta per Flores var. q. 24. per totam, Molfes. in sum. tr. 2. c. 2. num. 17. & 18. & c. 17. à n. 19. Tamburin. de Jure Abbatum tom. 2. disp. 11. q. 20.

Nec hoc ita absolute conceptum videtur verum, sed requiritur quod inferiori hujusmodi Prælati territorium separatum cum plena jurisdictione in omnes homines tam de Clero, quam de populo fuerit concessum; Episcopusque omne jus, omnemque jurisdictionem, & correctionem, quæ ei competebar, à se penitus abdicaverit, nullumque jus in eis retineat, etiam quoad consecrationes, ordinationes, cæterasque Episcopalis officii indigentias, sed eas à quocumque voluerit Episcopo recipiendi, illi tribuerit facultatem per donationes Apostolicis confirmationibus munitas; quo casu posse inferiorem dimissorias concedere, censuit Rota in nullius, seu Squillacen. jurisdictionis, 4. Maii 1616. coram Martino Andrea. Et novissimè cum Patres Ordinis Carthusien. supplicarent sacram Congreg. Eminentissimorum, & Reverendiss. DD. Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regular. Præpositorum pro revocatione cujusdam Ordinis ab eadem facta Congreg. emanati, & directi Priori Monasterii S. Stephani de Busco, ne auderet dimissorias concedere ad Ordines subditis sæcularibus ejusdem Monasterii, attento quod decisionibus, & sententiis Rotalibus fuerat jam resolutum, dictum Monasterium habere proprium territorium, & in suos subditos exercere omnimodam jurisdictionem. Eadem igitur sacra Congr. Eminentissimo Gypcio referente censuit revocandam, & tollendam esse, prout præsentis decreti virtute revocatur, & tollit suspensionem, per quam prædicto Priori Carthusien. Monasterii S. Stephani de Busco ab eadem sacra Congr. prohibitum fuit sub die 21. Februarii 1631. concedere litteras dimissoriales ad Ordines subditis propriis sæcularibus, Roma 18. Junii 1632. At calu-
S 3 quæ

quo ipse Prælati inferior dimissoriales litteras concedere nequit, tenentur ordinandi subditi eidem Prælati Ordines, vel easdem litteras accipere ab Episcopo viciniore, ut in sequenti declaratione, *Sacra Congregatio Concilii censuit licere Episcopis vicinioribus Ordines conferre subditis secularibus Abbatum, & aliorum inferiorum, etiam nullius diocesis sine consensu, seu litteris testimonialibus eorundem Abbatum, & aliorum inferiorum.* Roma die 22. Februarii 1631.

9 Vicarius generalis Episcopi hujusmodi dimissorias litteras concedere non potest, cum ad id vicariatus officium non extendatur, nisi de speciali mandato Episcopi, vel ipso Episcopo in remotis agente, d. c. cum nullus, ibi, officialis, & in §. Episcopo, ubi gloss. verb. in remotis. Anton. Cuch. lib. 2. instit. majorum, tit. 8. n. 110. Mandos. ad reg. 24. Cancell. quest. 5. num. 9. & 10. Rebuff. in praxi benefic. tit. forma vicariatus, n. 74. Jacob. Sbroz. de officio Vicarii, lib. 2. q. 41. Petr. Gregor. syntagm. juris lib. 16. cap. 9. post num. 3. Gutier. caonic. lib. 2. c. 17. num. 14. cum seqq. Zerol. in praxi Episc. part. 2. verb. Vicarius, §. 4. latè Thom. Valasc. tom. 1. alleg. 5. à num. 7. Sanch. in opusc. moral. lib. 7. c. 1. dub. 20. n. 40. Azor. instit. p. 2. lib. 3. c. 45. quest. 7. Ugolin. de officio & potestate Episcopi, c. 4. §. 7. vers. quinto dimissorias, Pialec. in praxi nova Episcop. d. c. 1. num. 13. vers. concedit, Narbona de appellat. à Vicario ad Episcopum, p. 1. n. 197. Campanil. d. c. 8. n. 8. Molles. in sum. tract. 2. n. 22. Fr. Emman. in sum. tom. 4. c. 61. aliàs 62. n. 4. Venero in examine Episcop. lib. 1. c. 16. n. 12. Stephan. Gratian. Marchia decis. 98. à n. 14. me citato in hoc loco Alzed. d. p. 2. c. 5. n. 97. Bonacin. de censur. extra Bull. disp. 3. q. 2. punct. 11. n. 23. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiast. p. 1. tract. 2. c. 2. quest. 6. in fine, Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 28. ubi quando Episcopus dicatur agere in remotis? de quo etiam post gloss. verb. in remotis, ad fin. in dict. c. cum nullus, Petr. Greg. lib. 4. partit. Iuris Canon. tit. 2. c. 4. lit. K, Menoch. de arbitr. casu 222. n. 26. Gutier. dict. lib. 2. c. 17. num. 25. Sanch. dict. dub. 26. n. 42.

10 Capitulum Sede vacante antiquitus libera concedebatur facultas dimissorias illico concedendi, per d. c. cum nullus, quæ novissimo jure Concil. Trident. sess. de reformat. c. 10. restricta est, ut non nisi elapso anno à die obitus Præsulis numerando, queat dimissorias concedere, præterquam illi, qui alicujus beneficii recepti, vel recipiendi arctatus fuerit, aliàs Capitulum contraveniens Ecclesiastico subiaceat interdicto, & ordinati si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, maxime in criminalibus, & gaudeant; in majoribus verò ab executione Ordinum ad beneplacitum futuri Prælati sunt ipso jure suspensi. Vide Emman. Sà verb. Ordo, n. 29. Rebuff. in praxi benefic. tit. de devolut. n. 97. Card. Tolet. in sum. lib. 1. cap. 49. num. 1. Navarr. conf. 18. & 44. de tempor. ordinat. Sayr. decis. 65. eod. tit. Fr. Emman. in sum. tom. 2. c. 14. concl. 2. Læl. Zecch. de Repub. Eccles. c. 24. vers. non potest. Salzed. ad Bernard. in pract. c. 26. §. sine licentia, vers. poterit tamen Capitulum. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Capitulum, in princip. pag. 73. Petr. de Ledesma in summa, part. 1. de sacram. Ordinis, c. 8. concl. 3. Henriq. lib. 10. c. 22. n. 3. Azor. d. part. 2. lib. 3. c. 9. quest. 5. Suar. tom. 5. de censur. disput. 31. sect. 1. n. 20. Pialec. in praxi nova Episcop. part. 1. c. 1. n. 13. vers. Capitulum. Fornar. de sacram. Ordinis c. 5. §. 4. num. 4. Francisc. Leo in thesauro fori Ecclesiast. part. 3. cap. 8. num. 47. cum seqq. Rendina in promptuario recept. sentent. tom. 1. tit. 10. à n. 1. Campanil. d. c. 8. num. 5. Bonacina de Sacram. disp. 8. quest. unic. puncto 4. n. 22. & dicto puncto 11. n. 24. Filliuc. tract. 41. de benefic. c. 2. n. 44. Homobon. de examine Ecclesiast. tract. 2. c. 1. quest. 6.

prope fin. & tract. 11. in fine resol. 3. Sanch. in opusc. moral. lib. 7. c. 1. dub. 20. num. 36. Monet. de commutat. ult. volunt. cap. 10. num. 164. cum multis seqq. Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 106. & dec. Curia Archiep. Neapol. decis. 185. part. 4. Molles. in sum. Theologia moralis tract. 2. c. 2. n. 26. Cardos. in praxi iudicum, verb. Capitulum, n. 5. Molin. de justit. tr. 5. disp. 11. num. 4. Flores var. q. 24. n. 4. Thom. Valasc. tom. 1. alleg. 5. n. 12. Quaranta in summa Bullarii, verb. Capitulum Sede vacante, vers. decimo quaro, ubi ampliatur procedere & etiam si capitulum haberet territorium distinctum, & exemptum ob immemoriam possessionem, & sint iudices Ordinarii, refert Aloyf. Ricc. Neapol. decis. 185. part. 4. & quamvis velint ad primam Tonsuram dimissorias concedere, & nuncupatim, quod non possit dare dimissorias etiam ad primam Tonsuram Capitulum Sede vacante, tenent Maiol. de irregul. lib. 4. c. 3. num. 3. Nicol. Garc. de benefic. part. 5. c. 7. num. 95. Fr. Emman. in sum. tom. 1. c. 14. n. 6. Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 106. Monet. d. c. 10. n. 173.

Arctatis beneficiis, tam habitis, quam habendis, posse Capitulum Sede vacante per Vicarium ab eo electum, intra annum litteras dimissorias concedere per Concil. Trid. sess. 7. de reformat. c. 10. ibi arctatus non fuerit, observant Salzed. d. c. 26. lit. C. vers. poterit Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Capitulum, in princip. & vers. secundum. Quarant. d. vers. decimo quaro. Garc. de benefic. part. 5. c. 7. a. n. 96. Molin. d. tract. 5. disp. 11. n. 4. vers. quamvis, Sanch. d. n. 1. dub. 20. num. 37. Monet. de commutat. ult. volunt. cap. 10. n. 180. ubi resolvit, posse hujusmodi Capitulum pro arctatis litteras dimissorias ei concedere, qui habeat Episcopum à quo ratione originis, domicilii, aut alterius beneficii compatibilis ab eo recepti illas possit obtinere.

Arctatos occasione beneficii recepti illos dici, qui obtinent aliquod beneficium requirens servitium personale, ratione cuius de jure, consuetudine, privilegio, statuto Ecclesiæ, vel fundatione intra annum tenentur se promoveri facere, asserunt Nicol. Garc. d. part. 5. c. 7. num. 98. Ugol. de potest. Episcop. cap. 26. §. 20. num. 5. vers. & primò. Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 98. exemplificantes in eo qui obtinet parochialem Ecclesiam, quod sit arctatus ad Sacerdotium intra annum, & in eo qui obtinet Canonicatum ad Ordinem illis annexum, in aliquibus beneficiis, seu capellaniis requirentibus ex institutione servitium personale, seu aliquem Ordinem, latè Monet. d. cap. 10. n. 166. cum multis seqq. ubi cum Garc. & Ugolin. citatis locis, idem eadem ratione dicendum putat, ubi Ordo suscipiendus beneficio est ita annexus, ut tempore provisionis in eo constitutos esse debeat, qui beneficium obtinet, sed impetrans dispensatus fuit, ut hoc non obstante hujusmodi beneficium possit obtinere, vel ubi in licentis continerentur illa, non obstantibus, & c. per qua effectus gratia nostra impediri valeat quomodolibet, vel differri, aut similia.

Arctatos occasione beneficii recipiendi illos dici, qui habent jus, seu sunt vocati ad aliquod beneficium vacans, seu capellaniam, quod tamen requirit actu certum Ordinem, quo illi carent: vel illos dici, qui cum sint ordinati prima Tonsura, sunt præsentati ad beneficia majorem Ordinem actu requirentia, attestantur Aloyf. Ricc. d. resolut. 89. Monet. d. c. 10. num. 173. & 176. Nicol. Garc. d. c. 7. à num. 99. observantes etiam electum in concursu ad beneficium Curatum, cujus collatio facienda est à Papa, non posse interim dici arctatum, tam occasione beneficii recepti, quam recipiendi, necnon minimè dici arctatum occasione beneficii recipiendi illum, cui aliquis vult

resignare aliquod beneficium requirens actu Ordinem, quo ille caret.

12 Vicarius autem à Capitulo deputatus concedens prædictas dimissorias non arctato, & ante elapsum annum, si fuerit impetrans promotus ad Ordines vigore dictarum litterarum, ultra pœnas eodem Capitulo supra relatas imponendas, expressasque in d. c. cum nullus, ab officio, & beneficio per annum est jure suspensus, ut habetur in Concilio Trident. sess. 23. c. 10. etiam si is, qui concessit, usus non fuerit pro ut refert decisum Nicol. Garcia in addit. ad d. cap. 7. n. 91. sed post annum non impeditur, ut demonstrant aperta verba ejusdem Concil. sess. 7. de reformat. capite 10.

13 Vicarius tamen Papæ ab hac resolutione excipitur, qui non prohibetur etiam statim post vacantem Sedem dictas dimissorias impartiri, eo quod Concil. minimè restringit jurisdictionem Sedis Apost. quamvis vacantis, Majol. de irregul. lib. 4. c. 6. Henriquez lib. 10. c. 22. §. 3. Campanil. d. c. 8. n. 6. Salzed. d. c. 26. lit. C. vers. poterit; & nuncupatim de his Vicariis Papæ in Vrbe, ac de Vicariis Episcoporum deputatis per Papam, quos Apostolicos vocamus, resolvunt Mandos. ad reg. 24. Cancel. cap. 3. de malè promotis, q. 6. numer. 13. Jacob. de Graff. in aur. decision. part. 2. lib. 3. c. 13. de cleric. circa Ordines, quos refert, & sequitur Marcel. Vulpe in praxi judic. fori Eccles. cap. 7. num. 15.

14 Capitulum Sede vacante, ante lapsum anni vacationis Sedis, obtinenti facultatem à Sede Apost. ad suscipiendos Ordines cum licentia sui Ordinarii, potest hujusmodi facultatem subordinatam concedere: ita Navar. conf. 19. de tempor. ordinat. quem refert Piafec. in praxi nova Episcop. dict. c. 1. numer. 13. vers. capitulum, me citato in hoc loco, novissimè doctus Diana moral. resol. part. 5. tract. 10. resol. 46. vers. tertio. Sanch. in opuscul. moral. lib. 7. c. 1. dub. 26. ubi resolvit Capitulum Sede vacante ante annum elapsum posse licentiam concedere alicui Episcopo, ut in ea diocesi ad Ordines promoveat alienos habentes dimissorias proprii Episcopi, aut sui Prælati Regularis, vel personas ejusdem diocesis habentes dimissorias Episcopi mortui, vel Nuncii Apostol. ut à quocumque Antistite ordinentur.

15 Qui enim à Sede Apost. privilegium obtinuit ad suscipiendos Ordines à quolibet Episcopo non indiget novis litteris dimissoriis; indiget verò testimonialibus proprii Ordinarii de vita, & moribus, Bonacin. de Sacram. disp. 8. quest. unica, puncto 4. n. 27. Ciarlin. controuv. forens. lib. 1. c. 46. num. 23. Alioquin si ad Ordines sine litteris testimonialibus proprii Ordinarii promoveatur, remanet suspensus ab executione susceptorum Ordinum, & ordinans incurrit suspensionem à Collatione Ordinum per annum, ut patet ex Concil. Trid. sess. 23. de reform. c. 8. ad finem, tenent Henriq. lib. 14. c. 28. num. 2. Tolet. lib. 1. c. 49. num. 4. Fornar. de Ordine. c. 4. num. 3. Quaranta verb. Ordo, vers. suspensionis pœnam. Rectè illimè agunt supermi Pontifices, cum in Brevis appellatis, extra tempora, aliisque, in temporibus nominatis, mandant clausulam apponi, & de licentia sui Ordinarii; quæ multos retinet à susceptione Ordinum, aufertque abusus complures: etenim imperiti, infames, aliæve ex causa inhabiles, non valentes à propriis locorum Ordinariis Ordines suscipere, externas petunt regiones, Ordinesque fraudulenter extorquent ab alienis Episcopis, nescientibus quanta sit in hominibus perveritas: illi verò, qui facultatem obtinent in Curia recipiendi Ordines à quocumque Antistite, per Breve, addita clausula, absque litteris dimissorialibus sui Ordinarii, attente videant quibus causis in suis supplicationibus relatis prædictam licentiam impetrant,

quia in gratiis & privilegiis omnis causa præsumitur impulsiva, ex Franch. in c. decet, n. 3. de regulis juris in 6. Tiraq. in tract. cessante causa, lim. 1. n. 81. quos refert Campanil. d. rub. 9. c. 7. num. 6. ubi n. 5. resolvit, quod si postea esset causa, qua adductus Papa licentiam elargitus est suscipiendi Ordines à quocumque sine dimissoriis proprii Episcopi, non propterea censenda est revocata prædicta facultas, ut nequeat amplius impetrans ea uti, seque promoveri facere à quo maluerit.

16 Observa tamen, Capitulum Sede vacante, sive Vicarium, qui ejus vices gerit, posse intra annum concedere litteras commendatitias, sive testimoniales, licet concedere nequeat dimissorias; nam litteræ testimoniales non sunt dimissoriae. Ita Navar. conf. 27. de tempor. ordinat. quem citat Bonacina de Sacram. disp. 8. q. unic. puncto 4. num. 24. Læl. Zech. d. c. 24. num. 11. vers. non potest concedere. Thom. Valasc. dict. alleg. 5. n. 15. Marc. Anton. Genuens. in praxi Neapol. c. 87. numer. 15. vers. Capitulum. Quarant. verb. Capitulum, q. 20. vers. tertio limita, Tiber. de instrum. ad Ordin. c. 7. quest. 51. vers. his autem, me citato in hoc loco Ciarlin. controuv. forens. lib. 1. c. 46. num. 12. Et potest etiam idoneitatis testimonium facere, Navar. conf. 17. eod. tit. Galet. in margarita casuum conscientia, verb. Capitulum 5. Molfes. de tract. 2. c. 2. n. 29. Molin. d. tract. 5. disp. 11. num. 4. vers. quamvis Bonacin. d. puncto 11. num. 24. Monet. de commutat. ultim. volunt. c. 10. num. 182. ubi refert modernum Curia Rom. stylum habere, ut Sede Episcopali vacante, ipsæ quoque testimoniales dentur ab Ordinario viciniore.

17 Item potest intra annum Episcopo extero concedere exercitium Pontificalium, & ordinationem priorum subditorum in vacantia Sedis post annum. Henriq. lib. 10. de sacram. Ordinis, c. 22 §. 1. Quaranta verb. Capitulum Sede vacante q. 11. Genuens. in praxi Archiep. Neap. c. 87. num. 13. Piafec. in d. praxi nova Episcop. d. c. 1. n. 13. vers. Capitulum. Fornar. de Ordine c. 5. §. 4. in 4. notab. Molfes. in sum. Theologia moralis, tract. 2. c. 2. n. 18.

18 Dimissorias etiam concedunt Regulares Superiores suis Monachis prout infra ostendo num. 31. juxta modum, & formam traditam à S. D. Clemente VIII. in hac Ordinatione, quæ sequitur: De mandato S. D. N. Clementis divina providentia Papa VIII. tenore presentium mandatur omnibus, & singulis quoracumque Regularium Superioribus, ut de cetero observent, & observari faciãt ea, quæ in Decreto sacra Cõgreg. Concilii Trident. continentur, cujus tenor est talis. Congreg. Concilii censuit superiores regulares posse suo subdito iis regulari, qui præditus qualitatibus requisitis Ordines suscipere voluerit, litteras dimissorias concedere, ad Episcopum tamen Diocesenum, nempe illius monasterii, in cujus familia ab iis ad quos pertinent, is Regularis positus fuerit; & si Diocesanus absuerit, vel non esset habiturus ordinationes, ad quemcumque alium Episcopum, dum tamen ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipsi Regulares non distulerint de industria concessionem dimissoriarum in id tempus, quo Episcopus Diocesanus vel abfuturus, vel nullas habiturus ordinationes esset Verum cum à superioribus Regularibus Episcopo Diocesano absente, vel ordinationes non habente, litteræ dimissoriae dantur, in eis utique hujusmodi causâ absentia Diocesani Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum, ex primendam esse, quod qui nõ fecerint, officii, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis activa, & passiva privationis, ac alias arbitrio ejusdem S. D. N. Papæ reservatas pœnas incurrant. In quorum, &c. Dat. Roma die 15. Martii an 1596. referunt Laurent. de Franchis in controvers. inter Episcop. & Regul. pag. 71. Lezana

in sum. quast. Regul. cap. 14. num. 18. Marcel. Vulpe in dict. sua praxi judic. c. 7. n. 11. Nald. in sum. verb. Ordo, n. 26. Antonin. Diana moral. ref. tom. 1. tr. 16. alias 3. miscell. ref. 15. per tot. Et advertit Iul. Cæsar. Madius de sacris Ordinib. c. 10. n. 8. ad ordinationem Regularium sufficere, si in litteris dimissoriis Prælati Religionis, sive Conventus testetur de absentia Diocæsani, vel quod nolit habere ordinationes, ut possit ab alio Episcopo ordinari, nec esse necessarium habere hac de re ex Curia Episcopali instrumentum, vel fidem authenticam, Piasec. in praxi nova Episcop. p. 1. c. 1. n. 14. Campanil. in diversorio Iuris Canonici, rub. 12. c. 13. n. 37. Vgolin. de potestate Episcopi, c. 26. §. 20. n. 8. Capuccin. in addit. ad compend. verb. Ordines sacri, §. in fine. Miranda in manual. Prælat. q. 28. art. 2. tom. 1. Molfes. in sum. Theologia moralis, tract. 2. cap. 2. num. 23.

19 Has autem dimissorias, cum Episcopi antiquitus dabant, non eum examinabant, cui concedebant, at illum Ordinatio examinandum dimittebant, ut colligitur ex text. in c. Sanctissimo, 37. dist. Postea verò in Conc. III. Carthaginensi, sancitum fuit ne Episcopus ordinandum dimittat, nisi examinatum, & approbatum, ejusque decretum innovavit, confirmavitque Concil. Trid. sess. 14. de reform. c. 3. & sess. 23. de reform. c. 3. † præcipiens Episcopis, ut per semet ipsos Ordines conferant; quod si ægritudine fuerint impediti, subditos suos non aliter quam jam probatos, & examinatos ad alium Episcopum ordinandos dimittant, de quo Zerola in praxi Episcop. p. 1. verb. dimissoria, §. 10. vers. secundum, Petr. Ledesma in sum. part. 1. de sacram. Ordinis, c. 5. concl. 10. Thom. Valasc. allegat. Iuris tom. 1. alleg. 5. n. 1. Piasec. in praxi nova Episcop. p. 1. cap. 1. num. 12. Et licet Concilium d. sess. 23. c. 3. videatur dicere Episcopo tantum ægritudine impedito licere litteras dimissoriales subditis concedere ad Ordines apud alienos Episcopos recipiendos, tamen hoc ei liceret, si quando alia legitima causa, quam ægritudinis, impeditus fuerit, ut decisum referunt Armendar. in addition. ad recopilat. legum Navar. ad libro 1. tit. 18. leg. 7. de Episcopis, in declarat. num. 42. Vgolin. dict. §. 20. num. 11.

21 Concedendæ sunt igitur dimissoriæ ex justa causa, & prius illo examinato, qui petit dimitti: non utique tutus erit in conscientia Antistes ille, qui suum subditum non examinatum, aut nullo præcedente scrutinio dimississet, si ille postea reperiretur inhabilis, malèque promotus, quamvis in litteris adjecisset clausulam, qua Ordinatoris conscientiam onerasset, ut adnotarunt, & justè quidem, Vivald. p. 3. sui candelabri, c. 8. num. 12. Majol. de irregul. lib. 4. c. 5. num. 4. Quare in concedendis litteris dimissoriis quatuor servanda sunt, & maximè attendenda requisita. Primò legitimum examen, & approbatio, ex Trid. juxta ea quæ dixi suprà n. 19. & 20. Secundò, ut in illis addatur causa ob quam proprius Episcopus per se ipsum Ordines conferre nequit, ex iis, quæ adduxi suprà n. 2. Tertiò exprimendi sunt Ordines, ad quos suscipiendos Episcopus litteras dimissorias concedit. Quartiò exprimendum est, an Episcopus intendat dare facultatem generalem recipiendi Ordines à quocumque Episcopo: nam si facultatem specialem tantum recipiendi Ordines à tali Episcopo concedat, non possunt Ordines ab alio suscipi, alioquin pœna suspensionis incurritur. Ita advertit Bonacina d. puncto 11. n. 25.

22 Dubium ex dictis oritur, possit ne Præsul ille, qui examinatus, & approbatus ordinandus dimittitur, iterum examinare dimissum? In primis Iure communi attentò negativè est respondendum cum gloss. ultim. cap. Episcopo, 9. quast. 2. quam ibi sequuntur

Præpol. num. 3. & Gemin. num. 2. admittit Molfes. in summa Theologia moralis, tract. 2. c. 2. n. 21. post med. ubi refert Sixtum V. audita sententia Congregat. de clarasse, quod si Episcopus litteras dimissorias concedens subditum examinavit, & in litteris dimissorialibus hoc affirmaverit, non tenetur Episcopus ad quem ordinandus mittitur, illum examinare, nec inquirere super idoneitate, & litteratura. Verùm attentè considerato novissimo Concil. Trident. decreto sess. 7. de reform. c. 11. credo ordinantem Episcopum tutius agere, si eundem denuò examini subiceret, propter expressa verba dicti decreti disponentis ne ab extraneo quis ordinetur, nisi diligenti prævio examine: cui subsequitur alter canon sess. 23. cap. 1. & jubet nemini non examinato concedendas esse dimissorias, ex quibus ita junctim consideratis liquet ab utroque debere examinari ordinandum, & in propriis terminis tenent Fr. Emman. in sum. tom. 4. cap. 62. num. 5. Laur. de Franchis dicto loco, vers. 13. Piasec. in praxi nova Episcop. p. 1. n. 12. pag. 29. Campanil. in diversorio Iuris Canon. rub. 9. cap. 8. n. 31. vers. sed ne, Bonacina d. puncto 4. n. 33. Iul. Cæsar Madius de sacris Ordin. c. 4. n. 2. me citatò in hoc loco Alzed. p. 2. c. 5. n. 72.

Dimissorias autem istas semper vale e, tum vivente, tum defuncto dante, resolvunt Zabar. communiter receptus in Clem. fin. post num. 9. quast. 5. de elect. ubi Imola num. 3. & Bonif. num. 43. Villadieg. de legat. q. 16. n. 25. Bonac. d. p. 1. n. 26. Navar. placuit, num. 34. & 163. de pœnit. dist. 6. & conf. 5. de rescript. in novis, Zerola in praxi Episcop. p. 1. verb. dimissoria, §. 9. Rebuff. in forma litter. dimissor. n. 43. Perez l. 2. tit. 2. lib. 2. ordin. & l. 6. tit. 12. lib. 3. Piasec. in praxi nova Episc. d. c. 1. n. 14. in fine, Pavin. de potestate Capitali Sede vacante p. 1. n. 9. fol. 18. Laurent. de Franchis d. loco, vers. ad 12. Henriq. in sum. lib. 10. cap. 22. §. fin. Gutier. practic. lib. 3. quast. 75. num. 5. & canon. lib. 2. cap. 17. à num. 14. Thom. Valasc. tom. 1. alleg. 5. n. 4. Stephan. Gratian. March. decis. 98. n. 20. Alzed. d. cap. 5. num. 48. Fr. Emman. quast. regular. tom. 1. q. 9. art. 1. Salzed. ad Bernard. in practic. cap. 26. vers. postquam, Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 12. n. 36. Vgolin. d. c. 26. §. 20. num. 9. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiast. tract. 2. c. 1. q. 7. Fagundez in quinquæ Ecclesia præcepta part. 2. lib. 7. c. 8. n. 16. † Etiam si à Capitulo Sede vacante datæ fuissent, quia per ingressum moderni Episcopi non expirant. Ita Quaranta in summa Bullarii, verb. Capitulum Sede vacante, vers. secundo dubitatur, Petr. de Ledesma in sum. p. 2. de sacram. Ordinis, cap. 8. concl. 4. Molina de justitia tract. 5. disp. 11. n. 4. Gonzal. d. gloss. 12. n. 37. Moner. de commutat. ultim. volunt. cap. 10. n. 179. Bonacina d. puncto 10. num. 27. Fagundez d. num. 16. Thom. Valasc. d. alleg. 5. num. 13. Marcel. Vulpe d. c. 7. n. 13. & me citatò in hoc loco, Alezed. d. part. 1. cap. 5. n. 95. Gutier. Canon. lib. 2. c. 17. num. 12. † ubi consulit Ordinarios, ut si tempore præsentationis dictarum litterarum coram eis, sciverint novum Prælatum, atque successorem possessionem ejusdem Episcopatus cepisse, vel in Episcopatu adesse, illas non admittant, nisi revalidatæ, vel noviter à successore concessæ productæ fuerint, vel ab ejus officiali ad id speciale mandatum habente: à novo enim Antistite revocari possunt per edictum omnes, & quæcumque dimissoriæ à prædecessoribus Præsulibus, sive Capitulo Sede vacante concessæ, quæ nondum sortitæ fuerunt effectum, prout resolvit Rebuff. in praxi, rub. de forma litter. dimiss. num. 44. & intelligunt juxta subsistente causa, Campanil. d. rub. 9. c. 8. & Gutier. d. lib. 2. c. 17. n. 10.

Pro litteris dimissoriis ad Ordines recipiendos nihil recipi debere ab Episcopo, ejusve ministris, dispo

disponit Concil. Trid. *sess. 21. de reform. c. 1.* & decisum refert Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarrae, in l. 1. tit. 18. lib. 7. de Episcopis, in declarat. n. 35.*
 27 *in resp. dub. 3.* † Notarius verò pro singulis dimissoriis, seu testimonialibus decimam partem unius aurei recipere tantum potest, nisi salarium sit ei constitutum, vel consuetudo adsit nihil accipiendi, ut habetur *in dict. cap. 2.* & copiosè P. Suar. *de Religione lib. 4. de simonia, c. 35. n. 9. cum sequentibus, Navar. in man. c. 23. n. 202.* Vgolin. *in tract. de simonia, tab. 1. c. 41. §. 3.* Sbroz. *de officio vicarii lib. 2. quest. 42.* Homobon. *de Bonis de examine Ecclesiastico, p. 2. tr. 1. c. 6. quest. 11. resol. 4.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 25. n. 200.* Zetol. *in praxi Episcop. n. 1. verb. dimissoria, §. 7. pag. 112.* Less. *de Iustitia lib. 2. c. 35. dub. 10.* Piassec. *in praxi nova Episc. p. 1. c. 1. n. 55.* Cened. *ad Decret. collect. 177. n. 1.* ubi etiam addit, † licet dubius, post confecta instrumenta, & tradita partibus posse Notarium quod ab ordinatis spontè offeratur recipere, de quo Matien. *in dialogo Relatoris, p. 3. c. 25. n. 5.* Perez *l. 1. glos. 1. post med. tit. 9. lib. 2. Ordin. Sanch. de Matr. lib. 8. disp. 35. n. 14.* Homob. *d. c. 6. q. 12. resol. 2. in fine.*

29 Vnum adderem quotidianum, & in praxi utile, quod Episcopus absens à sua Dœcesi potest dare litteras dimissorias, si absentes subditi eas petierint, ut ordinari possint ab alio: potest etiam illorum examen demandare Episcopo loci, in quo degunt, si propter absentiam valdè eis incommodam voluerit examini illos ibi subijcere: ita decisum refert Armendar. *in addit. ad recop. legum Navarrae, lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 59.* Concessio enim dimissorialium est voluntariæ jurisdictionis, & ideo possunt extra diœcesim, & in alieno territorio concedi, ut multis probat Stephan. Gratian. *Marchia decis. 98.* per tot. quem refert Camil. Borrel. *in sum. decis. tom. 1. tit. 6. n. 43.*

30 De absolute suspensionis contractæ suscipiendo Ordines absque litteris dimissoriis, dixi *allegat. seq. num. 24.* Nota quod absolute à suspensione eos, qui nullius Diœcesis existentes sine litteris dimissoriis ordinati fuerunt, spectat ad Episcopum, ad quem ex Concilio Tridentino pertinebat illis dimissorias concedere, ut refert decisum Armendar. *d. loco, num. 61.*

31 Patentes litteræ dimissoriæ, sive commendatitiæ, quibus Regulares ordinandi sunt, esse debent suorum Prælatorum Ordinariorum, non verò Episcopi Diœcesani; Concilium enim *sess. 13. cap. 8.* quatenus dicit quod nullus etiam cuiusvis generalis, aut specialis rescripti, vel privilegii prætextu ordinetur etiã statuis temporibus nisi ejus probitas, ac mores Ordinarii sui testimonio commendentur; intelligendum est de Generalibus, & Provincialibus, seu etiam inferioribus Prælatibus Regularibus, quia negari non potest, quoad hoc Prælatos esse Ordinarios, qui suorum subditorum probitatem, vitam, & mores plenè cognoscunt, & de illis attestari possunt juxta dispositionem Concilii dicto loco, refert me citato *in hoc loco, Ciarlin. controvers. forens. lib. 1. cap. 46. num. 21.* non verò Episcoporum Diœcesani, qui nec respectu Regularium Ordinarii dici possunt, nec de illorum vita, & moribus testimonia ferre queunt; confirmatur deinde ex alio Concilii loco *d. sess. 23. cap. 10.* argumento deducto à contrario sensu, ubi Abbates, & alii quicumque Prælati, quamvis exempti, prohibentur litteras prædictas dimissorias concedere aliquibus clericis secularibus, ut ab aliis ordinentur: ergo cum propriis subditis Regularibus non id ipsum facere prohibentur, de quo vide Fr. Ludov. Miranda *in manuali Prælator. tom. 1. q. 38. n. 2.* Molfes. *in sum. Theologia moralis, tr. 2. c. 2. à n. 23.* Et peculiaris declaratio su-

per hoc edita fuit à Clemente VIII. concessa ad instantiam Regii Monasterii de Alcobaca Regni Portugalie, & incip. *Ve ea qua. Dat. Roma apud Sanctum Petrum, 9. Martii anno 1592. Pontificatus sui an. 12.* ubi inter alia præcipitur, ut litteræ dimissoriæ Abbatibus prædicti monasterii à quibuscumque locorum Ordinariis recipiantur, & admittantur: refert Miranda *in manuali Prælatorum, tom. 1. q. 39. art. 3.* ubi *art. 4.* asserit per Concil. Trident. *sess. 23. c. 22.* hujusmodi Regulares licet habeant patentes litteras dimissorias à propriis Prælatibus, bene posse ab Episcopis nihilominus de Grammatica, & sufficientia examinari, additque quoddam quamvis post dict. Concilii decretum aliqua fuerint edita privilegia Regularibus concessa, ordinati ut possint nullo prævio Episcoporum examine, ut dicitur concessisse olim Gregor. XIII. pro Religiosis Societatis Iesu, hujusmodi tamen privilegium, & omnia alia, si quæ sunt, postmodum fuerunt revocata per novam Constit. quam fecit Sixtus V. contra clericos malè promotos, me citato refert Alzed. *d. p. 2. c. 5. n. 93.*

Regularis igitur qui ab Episcopo ordinari desiderat, asserere debet litteras dimissorias à suo Superiore de ordine suscipiendo, quo eorum quispiam initiandus est: quæ litteræ ne vetustiores sint, duobus, tribusve mensibus à die sacræ ordinationis computandis obtinendæ sunt, nisi ob absentiam Superioris, aliãve causam eas longiori tempore datas, renovatasve accipi, probari ve debere censuerimus; testimonium etiam scriptum à Superiore suo, qui ostendat eum vita, & moribus præditum esse, qui dignus sit ut illi Ordini adscribatur, quo iis initiari vult; sit verò hoc testimonium non antiquius duobus mensibus; si verò diutius à monasterio abfuerit, hoc testatum afferat à Superiore monasterii, in quo proximè commoratus est. Testificationem item de Ordine, qui proximè præcedit jam suspecto. Si verò statutum tempus præscriptum à Concilio Trident. quod interjectum esse debet inter susceptionem unius, & alterius Ordinis, nondum expletum est, tunc à suo Superiore scriptum afferat, quo testatum fiat utile, ac necessarium Ecclesie suæ, monasteriove esse secum dispensari super eo interstitio: item in Religione cum laude versatum esse, loco tituli afferat testificationem præstitæ, ritèque emissæ professionis regularis, & exercitationem frequentem suæ, & actionem illius Ordinis, quem proximè suscepit. Ita novissimè Laurent. de Franchis *in controu. inter Episcop. & Regular. pag. 83. vers. ad primum.* Et latè de interstitiis respectu Religiosorum per Episcopum dispensandis egimus infra *à alleg. 18. n. 10.*

Vtrum autem novitius ante professionem possit cum hujusmodi dimissoriis sui Prælati Regularis ad Ordines promoveri? Sermo non est de promotione ad sacros Ordines, quia illos recipere ante emissam professionem novitiis interdicitur sub variis pœnis à Pio V. *in sua Constit. incipit, Romanus Pontifex sacrorum, de an. 1568.* sed de Ordinibus minoribus qui nullo jure eis prohibentur, secundum Fr. Emman. *quest. Regul. tom. 1. q. 13. art. 4. in fine.* Suarez *de censur. disp. 50. sect. 15. n. 13.* & *tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 19. num. 17.* Lezana *in sum. quest. Regul. c. 24. n. 6.* Sanch. *in præcepta Decal. tom. 2. lib. 9. c. 10. n. 19.* Barthol. de Vecchis *in praxi de admittendis novitiis ad statum Religionis disp. 11. dub. 8. n. 1.* ad quos suscipiendos non egere licentia, aut litteris dimissoriis Prælatos Regulares, sed Episcopos, tenent Iacob. de Grass. *in append. decis. aux. lib. 1. c. 7. n. 69.* Fr. Emman. *quest. Regul. tom. 1. q. 21. art. 11.* Vgolin. *de officio Episcopi p. 2. c. 35. n. 1.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 12. c. 2. q. 10.* Nald. *in sum. verb. Novitii, Miranda in manuali Prælat. tom. 2. quest. 34. art. 16.* Coriolan. *de casibus reser. v.*

reserv. p. 1. sect. 3. art. 18. in 2. edit. Aloyf. Bariola in suis aphorism. verb. Novitii §. 15. Homob. de casibus reserv. p. 1. c. 11. vers. quo etiam fit, & p. 3. c. 11. in 1. except vers. non incurrit verò Diana moral. resol. p. 3. tract. 2. resol. 4. & p. 4. tr. 4. resol. 3. Quidquid dicat Barthol. de Vecchis de tract. disp. 9. dub. 26. Peregr. in addit. ad constit. sui Ordinis, p. 3. q. 8. Poterit tamen Prælarus Regularis concedere novitio dimissorias, si Religio privilegium haberet mittendi suos subditos ad quoscumque Episcopos, ut ordinentur; nam nomine subditorum in favorabilibus venirent etiam Novitii, qui gaudent professorum privilegiis, Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 16. n. 17. Sanch. d. tom. 2. lib. 6. c. 10. n. 12. in fine, Bapt. Tiber. in instr. Ordin. c. 7. q. 50. Barth. de Vecchis. d. dub. 8. n. 3. Ascan. Tambur. d. tom. 2. disp. 2. q. 27. n. 2. Diana p. 3. tr. 2. dub. Regul. ref. 7. & tr. 4. ref. 4. §. 4.

33 In casu autem, quo Prælaro Regulari non competit dimissorias novitio concedere, cujus id muneris erit, an Episcopi habitationis, an originis? Pertinere ad Episcopum habitationis, seu loci in quo manet novitius, tenent Cuch. lib. 3. instit. major. tit. 1. de regular. n. 94. Sanch. d. lib. 6. cap. 10. n. 21. Homobon. consult. moral. p. 4. resp. 99. vol. 1. & alii, quos sequor sup. alleg. 4. n. 63. Quamvis id munus spectare ad Episcopum originis tradant Henriq. de Ordine c. 23. n. 3. in com. lit. F. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 2. c. 12. n. 9. & tom. 3. lib. 5. cap. 16. num. 17. & Barthol. de Vecchis d. disp. 11. dub. 8. n. 2.

34 Cum die 9. Februarii currentis anni 1649. hic Romæ coram sanctissimo D. N. D. Innocentio Papa, & aliquibus Eminentissimis DD. S. R. E. Cardinalibus, & aliis Prælaris, ac Reverend. Patribus, tremendum, sed tamen mihi optatissimum examen subiissem, ultimo loco eminentissimus D. Cardin. de Lugo, eminentis virtutis & scientiæ magister, me interrogare voluit de sequenti dubio. Quidam Episcopus dum viveret, licentiam concessit Episcopo titulari, qui in eius Episcopatu suffraganei sui vices gerebat, ordinandi aliquos sibi subditos, qui jam examinati, & approbati in matricula descripti reperiebantur; sed antequam dies ordinationis advenisset, Episcopus, qui licentiam concesserat, è vivis discessit, & Capitulum illicò Sedis Episcopalis vacationem publicavit; quæsitivum à me, an Suffraganeus ille possit dicta licentia à mortuo Episcopo sibi concessa, post dictam Sedis vacationem uti, & illius virtute in matricula descriptos in ea diocesi ordinare, non obstante decreto Concilii Trid. sess. 7. de reform. cap. 10.

34 In quo dubio respondi licentiam ordinandi prædictos in matricula descriptos expirasse morte Episcopi concedentis, multis, sed his potissimum fundamentis. Primò, quia hujusmodi licentia & mandatum, quamvis dici possit perfecta respectu Suffraganei; ut vivente delegante ea uti valeat, nihilominus respectu ordinandorum est imperfecta, cum ea uti non possint post ipsius delegantis mortem, nulla habita in scriptis expeditione dum viveret; & quatenus mandatum in scriptis, & cum subscriptione Episcopi expediretur, adhuc non suffragaret post ejus mortem, tum quia dirigitur nominatim personæ prohibitiæ Sede vacante Pontificalia exercere, & sic non potest transire in tempus prohibitum; tum etiam, quia dirigitur in locum similiter in quo prohibetur sine Capituli Sedis vacantis licentia eadem Pontificalia exercere; tum denique, quia mens & intentio Episcopi mortui fuit, ut suffraganeus tanquam talis, & uti vices gerens in suo Episcopatu subditos illos ordinaret, Pontificalia exercendo, ut solebat, quæ tamen facultas suffraganeatus expirat pro tempore Sedis vacantis, ut colligitur ex quadam declaratione sa-

cra Congr. Concilii in una Vilnen. 12. Februarii 1632. in qua fuit decisum, suffraganeum datum Episcopo Vilnen. cum facultate exercendi Pontificalia officia in diocesi & civitate Vilnen. de expresso consensu & licentia moderni, & pro tempore existentis Episcopi, non posse eadem Pontificalia exercere, ut exercuit vivente Episcopo, post illius mortem, Capitulo etiam non contradicente.

Secundò, quia totalis jurisdictio, & potestas Episcopo concessa per illius mortem expirat, itaut omnes officiales ab illo electi amplius illa exercere non valeant, cum tota in Capitulum transfusa sit, & ab eo exinde dependeat: unde sequitur quod non licet Episcopo dum vivit actum aliquem jurisdictionalem delegare, vel ordinariam potestatem concedere personæ, quæ illam exercere, valeat post ejus obitum; quia concessio fit in tempus, quo illam non habet, tum quia redundaret in præjudicium transfundendæ jurisdictionis in Capitulum Sede vacante.

Tertiò, quia alias si liceret Episcopo dum vivit alicui licentiam concedere exercendi Pontificalia, & Ordines celebrandi in sua diocesi, quæ duraret post ejus obitum, utique hoc esset ex diametro contravenire dispositioni Conc. Trid. d. c. 10. quod prohibet infra annum à die vacationis Ordines conferre subditis, qui beneficii Ecclesiastici recepti, vel recipiendi occasione arctati non fuerint.

Quartò, quia sicut Episcopus, qui translatus est ad alium Episcopatum, aut suo renunciavit, non potest in eo à quo fuit translatus, vel in eo, cui renunciavit amplius Ordines conferre, aut Pontificalia exercere, cap. 1. de ordin. ab Episcop. qui Episcop. renunt. Abb. ibi n. 3. Fusc. de visitat. lib. 1. c. 28. n. 10. Majol. de irregular. lib. 3. c. 6. n. 8. vers. isti igitur. Flamin. de resignat. lib. 1. q. 17. n. 19. ita etiam, & à fortiori, nec poterit ille, cui licentiam concessit ante translationem, vel renunciationem ad Ordinandum, videri enim absurdum, quod quis de mandato alicujus possit actum gerere, quem mandans efficere non potest.

Quintò, quia non obstat, quod dimissoriae litteræ semper valent, tum vivente, tum defuncto dante, ut per citatos supra hac alleg. n. 23. Respondetur enim procedere in litteris expeditis & subscriptis manu Episcopi, & traditis partibus ordinandis, directis Episcopis non impeditis, ex quo non videntur oriri inconvenientia supra memorata; nam si hujusmodi dimissorias habentes ordinentur illarum vigore ab Episcopo alienæ diocesis, dici non potest quod jurisdictioni Sedis vacantis præjudicetur, ac proinde minime videtur contraria dispositioni Concilii dicto loco. Ulteriùs hoc casu litterarum dimissorialium concessio confertur in locum & personam non prohibitam; at verò in casu proposito, executio ordinationis subditorum faciendâ venit tempore, quo fieri prohibetur, & delegationis ministerium confertur in personam, quæ illud tunc temporis facere non potest, cum potestas delegantis Sede plena urgeat, & quamdiu penes Episcopum delegantem permanet, & ejus vita durat. Ex his rationibus hanc sententiam defendi & ex diametro contrariam sustinebat dictus Eminentiss. D. meus Card. de Lugo, ex eo quod gratia erant perfecta, & res desiderat esse integra per concessionem, exemplo licentiæ concessæ ad consistendum, ad prædicandum, & ad testandum. Scio in hac Romana Curia hinc inde à pluribus plura pro utraque parte fuisse adducta fundamenta, cum de hac interrogatione mihi facta notitiam haberent, ego tamen in mea opinione semper immobilis persisto, & Deo dante latius de ea alio in loco agere constituo.

ALLEGATIO VIII.

Episcopus qui alterius subditis sine licentia, & dimissoriis litteris Ordines confert, quas pœnas incurrat? & de pœnis eorum, qui Ordines sic suscipiunt.

SUMMARIUM.

- 1 Episcopus alienum clericum sine expresso consensu, seu litteris dimissoriis sui proprii Episcopi ordinans, suspensus est à collatione Ordinum.
- 2 Suspensionem incurrit Episcopus à collatione omnium Ordinum, si aliquem alieno clerico sine dimissoriis contulit.
- 3 Episcopus ordinans per ignorantiam clericum alterius Diœcesis non est suspensus.
- 4 Episcopus ordinans extraneum bona fide, subrahitione proprii Episcopi, non est suspensus.
- 5 Episcopus Italus si aliquem Ordinem conferret clerico Ultramontano non habenti licentiam à suo Ordinario, graviore puniretur pœna, quam si Italo illum conferret.
- 6 Ultramontani si ab Italis in Italia Ordines susceperint sine licentia sui Ordinarii, quas pœnas incurrant.
- 7 Episcopus titularis si Ordinem aliquem, vel primam Tonsuram subdito alterius Prælati sine ejus expresso consensu conferat, per annum ab exercitio Pontificalium suspensus est.
- 8 Laicus absque Summi Pontificis auctoritate, vel litteris dimissoriis sui Prælati primam Tonsuram accipiens, ad arbitrium sui Ordinarii puniri potest.
- 9 Laicus proprium habet Episcopum, tum respectu spiritualium, & annexorum; tum pro suscipiendis Ordinibus.
- 10 Ordines ab alieno Episcopo suscipientes sine proprii licentia, seu litteris dimissoriis, pœnam suspensionis à susceptorum Ordinum exercitio incurrant.
- 11 Suspendio attentata Bulla Pii II. incurritur ab eo, qui minores Ordines sine licentia proprii Episcopi suscipit.
- 12 Irregularitatem incurrit non solum qui functiones Ordinum sacrorum absque dimissoriis susceptorum exercuerit, antequam absolvatur à suspensione, sed etiam qui exercuerit solemniter altum Ordini minori sic suscepto deputatum.
- 13 Suspendio non incurritur quando quis bona fide Ordines recipit ab alieno Episcopo absque proprii licentia.
- 14 Irregularitatem non incurrit, qui Ordines sic bona fide susceptos ab alieno Episcopo exercuerit.
- 15 Irregularitatem non incurrit, qui est temerario ordinatus bona fide, & ea simplicitate Ordinem exercuerit.
- 16 Regulares promoti absque dimissoriis sui Superioris Regularis quas pœnas incurrant.
- 17 Amplia ad Monachos, & Religiosos exemptos.
- 18 Episcopo attestanti se ordinasse clericum aliena diœcesis de licentia proprii Episcopi creditur.
- 19 Fori privilegio gaudet qui passus est sine licentia proprii Episcopi ab alieno ordinari.
- 20 Ordinatus sine licentia proprii Episcopi est inhabilis ad beneficia consequenda, & n. 2.

- 21 Suspensus à jure ab officio, & beneficio, nequit beneficia consequi.
- 22 Beneficia ante suspensionem obienta retinentur.
- 23 Absolutio suspensionis contracta à suscipiente Ordines absque licentia proprii Episcopi, à quo sit obtinenda ostenditur.

Episcopus alienum Clericum sine expresso consensu, seu litteris dimissoriis sui proprii Episcopi scienter, vel affectata ignorantia ordinare præsumens, est suspensus per annum à collatione Ordinum, ita probat text. in cap. eos qui 2. de tempor. ordin. lib. 6. innovatus à Conc. Trid. sess. 23. de reformat. c. 8. ibi, si secus fiat, ordinans à collatione ordinum per annum, &c. me citato Alzed. part. 2. c. 3. num. 17. Sayr. de censur. lib. 4. c. 12. n. 15. Mar. Alter. in simili tr. tom. 2. disp. 16. c. 1. col. 3. dub. 2. Majol. de irreg. lib. 4. c. 2. n. 6. Bonacin. de censur. extra Bull. disp. 3. quest. 1. puncto 11. n. 6. Qui tamen, si id efficiat in alia diœcesi, suspenditur etiam à Pontificalium exercitio, ut docet idem Concil. Trid. sess. 6. de reform. c. 5. cujus memini supra alleg. 6. n. 4. cum seqq. quo loci egi de Episcopis in aliena diœcesi Ordines conferentibus sine licentia ipsius proprii Ordinarii; hic verò ago de ordinantibus in propria diœcesi alterius subditos sine ejus licentia, & dimissoriis litteris. Unde, ut colligitur ex d. c. eos qui, si Episcopi suspensio manifesta sit ipso jure, conceditur ipsius subditis, ut ab alio Ordines recipere valeant sine licentia sui Prælati (modò reliqua servantur, id est modò præcedat debitum examen, scrutinium, & tempora debita) par enim est ut in eo puniatur, in quo deliquit. Ita gl. d. cap. eos qui, Sylvest. verb. Irregularitas, §. 9. Suar. de censur. disp. 31. sect. 1. n. 15. Bonacin. d. puncto 11. n. 6. ubi addit opus esse, ut suspensio sit manifesta, scilicet per evidentiam facti, vel per judicis sententiam; non verò dubia, ita ut ordinato incumbat onus probandi suspensionem Episcopi per sententiam Metropolitanani, quia præsumptio non est contra Episcopum.

Quam quidem suspensionem incurrit Episcopus non tantum à collatione illius Ordinis, quem sine dimissoriis alieno clerico contulit, ut existimantur Ioan. Monach. Archid. & Gemin. in d. cap. 1. Navar. conf. 31. & 39. de tempor. ordin. Sayr. in floribus decis. sub eodem tit. decis. 23. & 32. Molfes. in sum. tractat. 2. c. 2. n. 12. Marchin. post hæc impressa in lucem editus, in tract. de sacram. Ordinis, tract. 1. part. 5. c. 10. num. 3. sed à collatione omnium Ordinum, gloss. verb. omnium, in d. c. 2. Sayr. d. lib. 4. c. 12. num. 30. Campanil. in divers. Juris Canon. rub. 9. cap. 1. n. 16.

Verum ab hujus suspensionis incurritu liberatur Episcopus probabiliter ignorans clericum esse alterius diœcesis, utpote quia parentes ejus de sua diœcesi eum esse dixerunt, vel communiter pro tali habebatur. Ita resolvunt, & sacram. Congreg. decidisse attestantur Navarr. consil. 40. de tempor. ordinat. in novis, quod deest in antiq. Ugolin. d. §. 22. n. 2. vers. excipitur, Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccl. decis. 297. in 1. edit. & res. 256. n. 4. in 2. edit. Molfes. d. c. 2. n. 13. Sayr. de floribus decis. sub tit. de temp. ordin. dec. 62. ubi advertit hodie consulendam esse hac de re bullam Sixti V. incip. Sanctum & salutare, ubi ordinans minoribus, vel majoribus, scienter, aut ignoranter, nisi debita diligentia adhibita justus error & probabilis facti ignorantia excuset, à collatione quorumcunque Ordinum, atque aded ipsius Tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium, eo ipso suspensus est: cujus tamen Bullæ rigor

gorem temperavit postea Clemens VIII. eamque quoad hanc partem revocavit, reduxitque ad terminos Iuris, ut observavi alleg. 20. num. 1. novissime Laurent. de Franchis in controvers. inter Episcopos & Regul. pag. 83. in resp. ad 25. advertit Episcopum hac suspensione in duobus casibus non teneri: primo, quando ipso probabiliter ignorante, alienus clericus furtivè, vel ex simplicitate se in multitudinem ordinandorum ingesserit: secundo, si deceptus esset, juxta ignorantiam facti; potuit enim esse quod ordinatus detulerit litteras furtim impetratas à Cancellario sui Episcopi.

4 Sic etiam Episcopus à prædicta suspensione excusatur, si ordinet extraneum bona fide sub ratihabitione proprii Episcopi, ut patet ex facto Epiphani, qui subditum alterius in aliena Diocesi ordinavit, in cap. fin. 9. quæst. 2. Ita Majol. de irreg. lib. 4. cap. 2. num. 3. Reginald. d. num. 69. vers. sunt autem, Azor. instit. moral. parte 2. lib. 3. capite 48. quæst. 4. §. dubia quæstionis, Fornar. in tract. de Ordine, cap. 5. §. 4. sub notab. 2. Molfes. in sum. Theologie moralis tract. 2. cap. 2. num. 14. & alii apud Suar. de censur. disp. 31. sect. 1. num. 16. & 17. Jul. Madius de sacram. Ordinis, cap. 4. num. 18. Turrian. de censur. lib. 5. disp. 46. dub. 1. Cherubin. ad constitut. 40. Clementis VIII. schol. 2. Diana moral. resol. tom. 2. tract. 3. resol. 191. me citato in hoc loco, Torreblanca d. lib. 2. cap. 13. num. 23. Verùm ante factum debent Episcopi hoc maximè effugere, tum quia in iis, quæ sunt contra jus, & jurisdictionem alterius, non facilè præsumenda est ratihabitione: tum etiam quia datur ansa Episcopis promovendi extraneos ad Ordines, hoc quæsito colore. Ita Mandos. Rebuff. & alii apud Quarantam in summa Bullarii, verb. Ordo, vers. amplia hanc extrav. Bonac. d. punct. 4. n. 28. vers. secundo, & d. q. 1. punct. 11. n. 14. respondentes Epiphanium posse excusari in foro conscientie ratione bonæ fidei, & inadvertentiæ.

5 Episcopus Italus, si aliquem Ordinem conferret clerico Ultramontano non habenti licentiam à suo Ordinario, gravius punitur, quia sicut à tali promotus Ultramontanus graviore puniretur pœna de iure, quàm si Italus ab Italo, ut statim dicam, ita & promovens, ut tenent Ioan. Monach. in c. 1. num. 4. de temporib. ordin. in 6. & Ioan. Andr. ante num. 1. vers. condigna, quos refert Campanil. d. rub. 9. c. 1. n. 46. imò arbitraria pœna puniendum, à collationeque Ordinum suspensum esse tenet Ugolin. d. §. 22. n. 3.

6 † Ultramontani enim si ab Italis in Italia Ordines susceperint à non suo sine dimissoriis proprii Superioris, ex Decreto Clementis in d. cap. 1. declarantur suspensi ipso jure, eorumque dispensatio est reservata Papæ, qua innodati celebrantes fierent irregulares, ut per gloss. verb. suspensus, in d. cap. 1. Navarr. cons. 36. num. 2. de tempor. ordin. Campan. d. c. 1. n. 8. ubi, num. 9. asserit illius Canonis suspensionem non ligare eos, qui non propriè Ultramontani, aut Citramontani appellantur, sed medi; veluti qui in montibus ipsis degunt, & n. 10. cum Ioan. Monach. n. 3. vers. sed quæro, & Franch. n. 11. in fine, in d. c. 1. contra alios tenet Ultramontanum, qui domicilium acquisivit in Italia, posse Ordinibus donari ab eo qui ratione domicilii ejus est superior, aut ab altero de ejus licentia: & num. 13. asserit prædictam pœnam amplecti Ultramontanos etiam minores Ordines, & primam tonsuram assumentes, in quo jam non relinquatur locus dubitationi extante Constitutione Sixti V. contra malè promotos, comprehendente laicos ibi, quemcunque secularem. Quamvis contrarium teneant Navar. consil. de tempor. ordinat. & cons. 25. & 26. eod. tit. in antiq. Ugolin. d. §. 22. n. 3. in fine, novissime S. D. N. Urbanus VIII. in sua Constitutione

contra malè ordinantes, & malè ordinatos, incip. Secretis, sub dat. 11. Decembris 1624. approbans, & innovans dictam Clementis Bullam, ac in suo valore, & efficacia permanere declarans dictam Pii II. Constitutionem, sic ait. Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, deq; Apost. potestatis plenitudine venerabilib. Fratrib. Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis in Italia existentibus tenore presentium prohibemus, ne quovis pretextu, & ex quacumque causa Hispan. Lusitan. Gallos, vel Germanos, aliosque quoscumque Ultramont. & ex quibusvis locis extra Italiam oriundos non solum ad sacros, sed neque etiam ad minores Ordines, vel clericalem characterem promovere audeant, seu presumant, nisi dimissoriales suorum Ordinariorum litteras à nostris, & hujus S. Sedis Nuntiis, seu Collectoribus in illis partibus commorantib. recog. nitas, probatas & scriptas habeant, eorumve Nuntiorum, seu Collectorum subscriptiones à dilecto filio nostro in alma Urbe Vicario in spiritualibus generali similiter examinata, recognita, & probata fuerint, alias promoventes ad annum ab exercitio Pontificalium, promoti verò perpetua suspensionis pœnam absque spe dispensationis à Sede Apost. obtinenda incurrant eo ipso. Insuper promotos hujusmodi, ac etiam eos, qui cum falsis, vel fictis, aut fiduciariis patrimonii titulis scienter se ad Ordines hujusmodi promoveri fecerint, non solum prædictis, verum etiam majoribus arbitrio nostro & pro tempore existentis Romani Pont. infligendis pœnis; Italos verò si quos in posterum clericali characteri insigniri, vel ad minores Ordines promoveri ab alieno Episcopo cum falsis dimissoriis contigerit, etiam si qualitatibus per Concilii Trid. decretum c. 16. sess. 23. requisitis præditi sint, nihilominus sequuta tamen prius desuper Iudicis Ecclesiastici declaratione, fore privilegio minimè gaudere, sed seculari jurisdictioni, ut ante plenè in omnibus subijcere, & subjectos esse respectivè volumus, sicque, & non aliter per quoscumque Iudices Ordinarios, & delegatos, &c.

Episcopus titularis id est earum Ecclesiarum, quæ in partibus infidelium existunt, clero carens, & populo Christiano, si Ordinem, vel primam Tonsuram sub lito alterius Prælati sine expresso ejus consensu, aut litteris dimissoriis conferat, etiam si in loco exempto, vel nullius Diocesis, vel in aliquo monasterio cujuscumque Ordinis resideat, per annum ab exercitio Pontificalium suspensus est, ut habetur in Conc. Trid. sess. 14. de reform. c. 2. latè dixi all. 9. à prin.

Ne cuiquam laico alienus Prælati audeat primam conferre Tonsuram, monuit gloss. verb. clericum, in cap. cum nullus, de temporib. ordinat. lib. 6. & verb. homini in cap. fin. eod. tit. & libro, Rebuff. respons. seu cons. 1. n. 2. vers. & sic malè, Navar. consil. 30. num. 1. in antiquis, aliis consil. 39. in novis, sub illo tit. de tempor. ordinat. itaut si eam non sibi subdito conferret, suspensionem incurreret per annum à collatione Tonsuræ, ut expressè probat text. in cap. fin. dict. tit. de tempor. ordinat. lib. 6. Rebuff. de litter. dimissor. numero 5. Martin. Fornar. in addition. ad Tolet. de Sacrament. Ordinis, c. 5. numero 3. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 49. quæst. 4. Lessius de institut. lib. 2. cap. 44. dub. 9. num. 19. Bonacin. de Sacrament. disput. 8. quæst. unic. puncto 4. num. 26. & d. quæst. 1. puncto 11. num. 19. Campan. in diversor. Juris Canon. rubric. 9. c. 1. num. 16. † Laicus enim proprium habet Episcopum, tum respectu spiritualium, & annexorum, tum maximè pro suscipiendis Ordinibus; nam sicut laicum non nisi proprius Episcopus excommunicare valet (eo quod non nisi in subditos fertur excommunicatio, cap. à nobis, el. 1. de sentent. excomm. cum citatis ab Ugolin. de censur. tab. 1. cap. 2. §. 11.) ita & ordinare, cum constet laicum suum habere Prælatum. Et hæc opinio

nio attento Juris rigore verior est, quamvis contrariam absque aliquo bono fundamento tenuerint Guid. Papæ decis. 449. Lap. alleg. 138. n. 11. Navar. conf. 25. in antiq. aliàs 21. in novis, incip. Hispanus, sub illo tit. de temporib. ordin. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 4. c. 430. n. 8. Ugolin. de potest. Episc. c. 26. §. 23. n. 1.

10 Hactenus egimus de Episcopo ordinante subditos alterius Episcopi sine licentia proprii, & sine illius litteris dimissoriis, aut commendatitiis; nunc vero agemus de suscipientibus Ordines ab alieno Episcopo sine proprii licentia, seu litteris dimissoriis, quos incurrere pœnam suspensionis ab executione Ordinum susceptorum, probat Pius II. in dict. sua Constitut. incip. Cum ex sacrorum, quam ad litteram posui infra allegat. 17. num. 11. ibi, Si ad aliquem ex sacris Ordinibus se fecerint promoveri, à suorum Ordinum executione ipso jure suspensi sint, & si hujusmodi suspensione durante in eisdem Ordinibus ministrare presumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant, &c. & Concil. Trident. sess. 13. de reformat. c. 8. ibi, si secus fiat, ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus, &c. Quorum Jurium suspensio ipso jure incurritur, ut colligitur expressè ex dict. Constitut. Pii II. ibi, ipso jure suspensi sint, &c. & ex Concil. Tridentin. in dict. cap. 8. ibi, sit suspensus: quæ verba inducunt profectò suspensionem ipso jure, ex Felin. in cap. Rodolphus, num. 33. de rescript. & aliis citatis per me de diction. usufreq. dict. 374. & tenet Rota decis. 371. in fine, part. 2. d. vers.

11 Ex quo inferitur, quod attenda dicta Constit. Pii II. incurritur ista suspensio ab eo, qui majores Ordines ab alieno Episcopo absque debita facultate suscepit; nam ibi sermo est de promotis ad Sacros Ordines: at verò attenda dispositione Concil. Trid. in d. c. 8. generaliter loquentis, incurritur etiam ab eo, qui minoribus Ordinibus initiabitur, ut advertit Bonacin. d. tract. de censuris extra Bullam, disp. 3. quæst. 1. punct. 11. num. 17. Nulla habita ratione Constitutionis Sixti V. contra clericos malè promotos, eo quòd in hac parte redacta sit ad terminos decretorum sacri Concilii Trident. & dictæ constitutionis Pii II. per Clementem VIII. in d. sua constit. incip. Romanum decet Pontificem, pridie Kal. Martii, ann. Innocent. Dom. 1595. Unde incurrit irregularitatem non solum qui functiones Ordinum sacrorum absque dimissoriis susceptorum exercuerit an equam absolvatur à suspensione, ut expressè statuit Pius II. verbis supra relatis, & referunt Suar. de censur. disp. 3. sect. 19. num. 19. ad fin. Filliuc. tract. 17. c. 5. quæst. 3. Ugolin. d. §. 23. vers. qui denique. Quarant. de verb. Ordo, vers. quibus sic specialiter; Bonacin. d. punct. 11. num. 1. vers. ex quo sequitur, sed etiam qui exercuerit actam Ordini minori sic suscepto deputatum proprium, & peculiarem, solemniter attenda generalitate decreti Concil. Trid. in d. cap. 8. ut resolvunt Navarr. in man. c. 27. n. 163. quem refert Bellet. disquisit. clerical. p. 1. tit. de discipl. cleric. §. 5. n. 62. Quarant. d. verb. Ordo, vers. secundò limita.

12 Suspensio autem præfata non incurritur quando quis bona fide Ordines recipit ab alieno Episcopo, ut si nesciat prohibitum esse Ordines ab alieno Episcopo absque proprii licentia suscipere, aut si ignorantia inculpabili existimet Episcopum habere debitam facultatem ordinandi, seu tales litteras dimissorias esse sufficientes; quia ista suspensio lata est in dicta Constit. Pii II. & in decreto Concilii per modum censure, censura autem non incurritur absque lethali culpa Ita Navar. in man. c. 27. num. 155. & Barbof. de Episcop. Pars II.

in c. accepta, de restit. spoliat. prop. 8. n. 32. Suar. d. disp. 31. sect. 1. n. 15. Avila de censur. part. 7. disp. 9. sect. 1. dub. 7. Mar. Alter. d. tom. 2. disp. 9. cap. 6. vers. aliqui censent. Filliuc. tract. 19. num. 175. Bonacin. d. puncto 11. num. 15.

14 In dictam irregularitatem etiam non incidit, qui bona fide Ordines ab alieno Episcopo sine debita facultate suscepit, si susceptorum Ordinum functiones exerceat; quia hic, ut diximus, non detinetur vinculo censure, cum eam non contraxerit, excusante illum bona fide. Ita Quarant. dict. verb. Ordo, vers. quibus sic specialiter; Bonacin. d. puncto 11. num. 15. vers. ex quo.

15 Idem dicendum videtur de eo, qui temerariè quidem ordinatus est, postea tamen bona fide, & candida simplicitate, per pœnitentiam purgato peccato illius malæ susceptionis, Ordinem exercuerit existimans id sibi licitum esse, maxime attenda dicta Constit. Pii II. quæ utitur verbo, presumpserit. Ita Navar. Quarant. & alii citati per Bonacin. d. puncto 11. num. 16.

16 Pœna autem adversus Regularem promotum absque dimissoriis sui Superioris Regularis inflicta eadem reperitur in d. Constit. Sixti V. qua clerici seculares puniuntur, in vers. ut igitur, ibi, vel cujusvis ordinis, seu militia Regularem. Verùm cum ejus dispositio hodie cesset, ob aliam Clementis VIII. Sanctionem, ut supra dixi, recurrendum est ad decisionem text. in cap. fin. §. 8. distinct. ubi dicitur ne valeat perseverare in Ordine; & Episcopo ejus ordinato-ri pœna imponitur, ut à reliquorum communione sejunctus, lux tantummodo plebis communione sit contentus, ibi, ubi privatus sit communione ceterorum, id est, Episcoporum, ut interpretantur Sylvest. verb. suspensio, post num. 6. & Henriq. in summ. lib. 13. cap. 38. §. 1.

17 Unde pœnas suspensionis & irregularitatis cum suis declarationibus supra relatas extendendas esse ad Monachos & Religiosos exemptos, qui sine sui Abbatis, suorumque Superiorum licentia Ordines recipiunt ab Episcopo illius, vel alterius diocesis, resolvunt Quarant. d. verb. Ordo, vers. quibus sic specialiter, in princip. Bonacin. d. puncto 11. num. 3. ubi n. 4. extendit etiam ad eos, qui ab aliquo Abbate, aut ab alio habente jura Episcopalia Ordines recipiunt, quia illi non dicuntur ordinati à proprio Episcopo, aut ab alio de licentia proprii Ordinarii, juxta per me dicta supra alleg. 3. n. 10.

18 Quando Episcopus ordinans clericum, alienæ diocesis in litteris clericatus attestatur de licentia proprii Episcopi ordinasse, ejus attestationsi standum est, ut resolvunt Menoch. de arbitr. lib. 1. q. 76. nu. 10. Gutier. canon. lib. 2. c. 17. n. 30. plures quos refert, & sequitur Carol. de Grassis de effectib. clerical. effectus 1. n. 638.

19 Qui passus est sine licentia, aut litteris dimissoriis proprii Episcopi, ab alieno ordinari, licet fori privilegio gaudeat, is enim, cui Ordines à non suo Episcopo conferuntur, efficitur clericus, & imprimi- tur character, d. cap. eos, de tempor. ordin. lib. 6. Bajard. ad Clar. paragraph. fin. quæst. 36. numero 25. Carol. de Grass. d. effectus 1. num. 634. cum seqq. Squil- lante de privileg. Cleric. cap. 7. dub. 3. num. 29. Diana resol. moral. part. 4. tract. 1. resol. 26. ubi notat id hodie non procedere ex Constit. S. D. N. Urbani VIII. de ann. 1624. sub die 11. Decembris, secundum quam sic ordinati non gaudent privilegio fori, quod antea tenuerunt Mascard. de probat. concl. 1140. num. 4. Flamin. de resignat. benef. lib. 4. q. 2. num. 83. Gabr. Pereira de manu Regia, part. 2. cap. 26. num. 18. † Ni- hilominus tamen sit inhabilis ad Beneficia conse- quenda. Hieron. Gabr. conf. 181. n. 5. lib. 2. Flamin.

- d. lib. 4. q. 2. n. 58. Rebuff. consil. 1. incip. *Ordinatus*, & in praxi benef. tit. de litteris dimissor. num. 22. & de pacif. possess. n. 127. Petr. Greg. de re benef. c. 36. n. 12. Carol. de Grass. d. effectu 1. n. 636. & effectu 15. n. 18. Campan. in divers. Juris Canon. rub. 9. c. 2. n. 1. Seraph. dec. 742 n. 1. ubi tenet quod clericatus collatus à non suo Episcopo non est legitime collatus, non facta mentione licentiæ, tanquam solemnitatis extrinsecæ.
- 21 Ratio autem hujus resolutionis ea est, quia omnis à jure suspensus tam ab officio, quam à beneficio, nequit beneficia adipisci, sed illorum est incapax, provisióque ei facta est nulla, cap. cum dilectus, vers. quia nobis, de consuet. ubi gloss. verb. cessavimus, gloss. verb. suspensi, in c. cum bona, de atat. & qual. gloss. verb. beneficiis, in fine, in cap. cupientes, §. ceterum, de elect. in 6. Nav. in man. c. 25. n. 133. & cons. 25. n. 5. in antiq. aliis cons. 10. in nov. de tempor. ordin. Majol. de irregul. lib. 3. c. 10. n. 10. Ugolin. de censur. tab. 4. de suspens. c. 6. §. 7. n. 4. & c. 8. §. 6. num. 1. Flamin. de resig. lib. 5. quest. 6. num. 84. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 6. c. 9. quest. 2. Less. de justit. lib. 2. c. 34. n. 116. Planè hujusmodi promotus est suspensus, ut supra dixi. Ergo beneficia consequi non potest.
- 22 Amplia hanc inhabilitatem non solùm ad eum extendi, qui absque licentiâ, seu litteris dimissoria libus proprii Episcopi ab alieno Ordines sacros acceperit, sed etiam ad illum, qui prima Tonsura, seu minoribus Ordinibus insignitus fuerit, illi enim provisiones factæ non subsistunt, additio ad Navar. cons. 27. subd. tit. de tempor. ordin. Ugolin. de Paragr. 234. num. 4.
- 23 Limita quoad beneficia ante suspensionem obrenta, quibus propter hujusmodi inhabilitatem spoliari non debet, ni voluntariè steterit saltem per annum in ea suspensione, d. cap. cum bona, de atat. & qual. ubi Anan. num. 5. Si verò tali durante suspensione ministraverit, quia factus est irregularis, etiam non expectato anno, posset illicdè beneficiis privari, per dictam Constit. Pii II.
- 24 Absolutio suspensionis contractæ à suscipiente Ordines absque litteris dimissoriis, obtineri potest ab Episcopo; ratio est, quia in d. Constit. Pii II. non reservatur absolutio suspensionis, immò neque dispensatio irregularitatis; tum quia licet Sixtus V. absolutionem sibi reservaverit, nihilominus ea Constitutio non attenditur tanquam revocata, & ad terminos Juris communis redacta, per Clemètem VIII. ut supra notavi: tum denique quia hæc facultas datur Episcopo in Concil. Trid. d. c. 8. ad fin. ibi, *quandiu proprio Ordinario videbitur expedire*, id est, quando suo placuerit Ordinario, vel futuro successoris, Suar. dicta disp. 31. sect. 1. n. 20. Petr. de Ledesm. in sum. ubi de sacram. Ordinis, c. 8. concl. 3. Tiber. de instruct. ad Ordines, c. 7. q. 5. vers. tertio, Marcel. Vulpe in praxi, c. 8. n. 1. me citato in hoc loco, Ciarlin. contrav. forens. lib. 1. c. 46. n. 27. & sic ad hoc ut talis fiat capax, & possit beneficium retinere, sufficit rati habitio proprii Episcopi Majol. de irregul. lib. 1. c. 10. n. 1. Bonac. de sacram. disp. 8. q. un. punct. 4. n. 15. Ciarlin. d. lib. 2. c. 46. n. 26.
- 2 Honestas vestium clericalium ponderabitur ex consuetudine, & usu uniuscujusque regionis.
- 3 Clerici conjugati debent uti illis vestibus, quibus clerici conjugati ejusdem regionis utuntur.
- 4 Vestes Clericales majoribus Ordinibus congruentes apud nostros Lusitanos censentur talares.
- 5 Concilium Bracharense describit modum, & formam vestium clericorum.
- 6 Pilei quadrati sanctæ Crucis signum denotant; rotundi verò virtutum omnium perfectionem indicant.
- 7 Clerici in minoribus de consuetudine totius Hispania debent habere vestes, qua cooperiant tota genua.
- 8 Clerici debent semper deferre vestes proprio Ordini congruentes.
- 9 Honestas in vestium colore maximè requiritur.
- 10 Corona usus antiquissimus est in Ecclesia.
- 11 Clericus in majoribus, aut beneficium habens, si Coronam, vel habitum ad longum tempus absque justa causa non deferat, peccabit mortaliter.
- 12 Contra non deferentes habitum clericalem quæ pœna imponatur, ostenditur.
- 13 Clerici recipientes pensionem, & fructus Ecclesiasticos valore annuum 60. ducatorum aurei de Camera non excedentes, non tenentur deferre habitum clericalem.
- 14 Paraphernarii, & similes in inferioribus ministris Palatio Apostolico inservientes, & pensiones obtinentes, non tenentur deferre habitum clericalem.
- 15 Pœnam constitutionis Sixti V. evadunt deferentes pallium talare, quamvis toga non sit talaris, nec genua tangat.
- 16 Clerici, qui ratione paupertatis habitum proprio Ordini congruentem gestare non valuerim, nullam pœnam incurrunt.
- 17 Clerici propter infirmitatem tonsuram non deferentes à pœnis excusantur latis contra habitum non deferentes.
- 18 Transformari coactas propter aliquod verisimile periculum, ab habitu decenti excusantur.
- 19 Domi sue, & occultè clericales vestes non deferentes nullam pœnam incurrunt.
- 20 Habitum semel dimittens, non est privandus beneficio, vel fori privilegio.
- 21 Ex necessitate itineris, vel peregrinationis licitum est clericis habere vestes breviores.

Uis proprius sit clericorum habitus, nullibi determinari referunt gloss. pen. in Clement. 1. de elect. Farinac. in praxi crimin. p. 1. q. 8. n. 69. Mar. Antonin. var. resol. lib. 3. resol. 49. num.

1. novissimè doctiss. Sperell. decis. 17. num. 44. nisi quod nimia brevitatis, & longitudo reprobat in c. clericus, de vita, & honest. cleric. Quare & honestas vestium Clericaliū ponderabitur ex consuetudine, & usu uniuscujusque regionis, ut notavit gloss. in c. si quis virorum. 20. dist. gloss. similis verb. de auratis, in c. penult. de vita, & honest. cleric. gloss. verb. de auratis, in d. Clem. 1. de elect. quas commendant, & communiter receptas post antiquiores testantur Cov. pract. c. 31. n. 5. vers. 4. Salzed. ad Bernard. c. 78. Farin. in praxi crim. q. 8. n. 69. Säch. de mar. l. 7. disp. 46. n. 5. & alii de quibus Sperel. d. decis. 17. n. 44. & dec. 66. n. 8. Th. Valasc. alleg. Juris tom. 1. alleg. 11. per totam, Camill. Borell. in addit. ad Bellug. in speculo princip. rubr. 11. §. videamus, lit. B. Roland. cons. 4. n. 27. lib. 1. Vivald. in candido labro aureo, part. 3. ad finem, in explicatione Bullæ Sixti V. de habitu, & tonsura, n. 9. vers. tertio assertio. Rendin. in præptuario Juris, tom. 1. tit. 17. n. 15. Zerola in praxi Episcopali p. 1. verb. Clericus, §. 14. Valer. Reginald. in

ALLEGATIO IX.

Episcopus quam honestatem in vestibus à clericis servandam constituere debeat?

SUMMARIUM.

1 Habitum clericorum proprius quis sit, nullibi determinatur.

in praxi fori poenitent. lib. 50. tr. 3. n. 14 & 15. Piaſec.
 in praxi nova Episcop. part. 2. c. 3. n. 14. pag. 129.
 Scacc. in tr. de iudic. p. 1. c. 1. n. 84. & 87. Fr. Paulin. in
 praxi crimin. Regul. tit. 4. c. 33. n. 10. cum ſequentib.
 Cened. pract. & canonic. quaſt. lib. 1. q. 4. n. 30. Bellec.
 diſquiſt. clerical. p. 1. tit. de diſciplina cleric. §. 16. a n.
 12. & 16. Vivian. in praxi juris patr. p. 3. lib. 15. c. 4. n.
 n. 9. Dec. tr. crimin. tom. 1. l. 4. c. 9. n. 96. Carol. de Graſ-
 ſis de effectibus cleric. n. 271. in pralud. Filliuc. tr. 4. 1.
 de benefic. c. 6. n. 14. noviffimè Sanch. in opuſc. mora-
 libus lib. 7. c. 1. dub. 49. n. 2. Unde † in clericis con-
 jugatis eſt obſervandum, quod utantur illis veſtibus,
 & ſuo ſtatui conveniunt, neque etiam oportere, quòd
 illis utantur, quibus utuntur clerici in ſacris, vel bene-
 ficiari, vel aliàs ſoluti, ut bene advertunt Còv. Farin.
 Sanch. & alii quos ipſi referunt proxime citatis locis.

Ambigendum tamen non eſt, veſtes clericales
 majoribus Ordinibus congruentes cenſeri talares,
 demiffas ſcilicet uſque ad talos, ut expreſſit Sixt. V.
 in ſua Conſtit. incip. Cum ſacroſanctum, infra citanda,
 & notant Fulv. Pacian. in tractat. de probat. lib. 2. c.
 34. n. 38. & 39. Carol. de Graſſis ubi ſup. num. 271.
 Iacob. de Graſſ. in aureis deciſ. part. 1. lib. 3. c. 3. Guid.
 Pancitol. var. lect. lib. 1. c. 21. per totum, Bellec. diſ-
 quiſt. clerical. part. 1. tit. de diſciplina cleric. §. 16.
 n. 13. Decian. tract. crimin. tom. 1. lib. 4. c. 9. n. 96. & 97.
 Moſcon. in tractat. de maieſt. milit. Eccleſ. lib. 1. part.
 2. cap. 2. verſ. de habitu autem. Camill. Borel. in ſum.
 omnium deciſ. tom. 1. tit. 11. de vita & honeſtate cle-
 ricorum, n. 39. cum ſeqq.

Pro conſtitutis verò in minoribus egregie etiam
 modum, & formam iſtarum veſtium deſcribit Con-
 cil. Brachar. ultim. part. 2. actione 4. c. 8. his verbis:
 Hortatur ſancta Synodus eos, qui ſunt in minoribus
 Ordinibus conſtituti, præſertim in via ad maiores Or-
 dines talarem veſtem portent, rotundo pileo, cateriſq;
 & interioribus, & exterioribus indumentis modeſtius
 utantur, & ad Eccleſiaſticum cultum accommodatis, &c.

Nec mireris quod † in regione illa jubeatur clericis
 pileos rotundos portare, quia licet multi per quadra-
 ti pilei figuram Sanctæ Crucis ſignum voluerint de-
 notari, ſecundum Pancitol. loco citato; rotundi ta-
 men non ignotum habent myſterium, ſed ſtatui,
 quem profitentur, ſunt maximè convenientes: indi-
 cant enim virtutum omnium perfectionem, ſecun-
 dum eandem Pancitol. quibus Clerici Luſitanie,
 & univerſitatis Conimbricenſis ſcholares ſemper
 utuntur. Igitur † Clerici in minoribus Ordinibus
 conſtituti, debent deferre veſtes de conſuetudine, &
 ſtatutis totius Hiſpanie, quæ ſaltem tegant tota ge-
 nua, ut ex Pii II. Conſtit. refert. Coronæ etiam ma-
 gnitudinem deſcribens Extravagans Regni Luſitanie
 §. tit. 4. p. 2. his verbis, e que o veſtido clerical que
 eran obligados à trozer, havia de ſer que lhes chobriſ-
 ſe de todos os giolhos, e que à Coroa avia de ſer, &c.
 apud Hiſpan. verò in l. 1. tit. 4. lib. 3. nova recop. ita
 cautum eſt: Tansi miſmo ſean las veſtiduras, y bonete
 como las que coſtumbra traher los clericos de Miſſa,
 y que otra manera an gozen del privilegio del fuero.
 refert Thom. Valaſc. d. alleg. 14 n. 4. & 5. Qui quidem
 habitus, & tonſura clericalis ne à laicis deferatur, po-
 teſt Episcop. ac quilibet Prælatuſ prohibere, ut ob-
 ſervat Marc. Anton. Genuenſ. in praxi Archiep. c. 53.
 n. 4. quem refert, & ſequitur Carol. de Graſſis de effe-
 ctibus cleric. n. 271.

Ad honeſtatem vitæ clericorum ſpectat, ut ipſi
 condecienti habitu utantur, & ſic qui dignitati, pro-
 feſſioni, atque ætati conveniat: non enim veſtibus,
 aut calceamentis decorem quæterere debent, ſed eo-
 rum profeſſionem habitu, & inceſtu probare, c. cleri-
 cus, 3 l. diſt. inquit enim Bald. in rub. num. 9. de vi-
 Barbos. de Episcop. Pars II.

ta & honeſt. cleric. quem refert Bened. Aegid. in tract.
 de privileg. honeſtatis, art. 11. n. 1. verſ. circa veſtes,
 quod à ſordibus abſtineant, quia veſtes ſordidæ in-
 ducunt pudorem, l. veſtem ſordidam, ff. de injur. & e
 contra quod debent abſtinere à veſtibus nimis pre-
 tioſis, ſed mediocribus indui debent. Nam quamvis
 habitus non faciat monachum, attamen clericos
 oportet ſemper deferre veſtes proprio Ordini con-
 gruentes, ut per decentiam habitus extinſeci, mo-
 rum intrinſecam honeſtatem præferant, Conc. Trid.
 ſeſſ. 14. de reformat. c. 6. & faciunt tradita per
 Henriq. in ſum. lib. 10. c. 11. §. 1. Bened. Aegid. de pri-
 vil. honeſtatis, art. 11. num. 1. Quamvis autem Conci-
 lium eo loco præcipiat, ut clerici veſtes congruentes
 proprio Ordini ſemper deferant; ſed tamen modo
 hoc debet intelligi, non de continua ſine intermiſ-
 ſione habitus, & tonſuræ delatione, ſed pro tempo-
 re, & loco quemadmodum de omnibus affirma-
 tivis præceptis dicendum eſt, & niſi juſta ſubſit cauſa,
 ut explicat Vivald. diſt. loco, n. 10.

Requiritur præterea honeſtas in veſtium colore,
 viridem enim, aut rubrum expreſſè improbat text.
 in d. c. penult. verſ. per annos, de vita & honeſt. cler.
 in Clement. 2. in fine, eodem tit. ubi per totum text. Cle-
 mens V. multa de hac veſtium honeſtate tradit, & ne
 clerici virgata & partita veſte utantur, explicat Ber-
 nard. & alii, de quibus Salzed. d. loco & Vivald. verſ.
 quinta aſſertio, ac Thom. Valaſc. d. alleg. 11. n. 7. cita-
 tis locis, rubeus enim color permittitur ſolum Cardi-
 nalibus, & viridis Episcopis tantum. Menoch. de ar-
 bitrar. caſu 392. num. 12. Pacian. in tr. cui incumbat
 negat. lib. 2. c. 34. num. 30. Scacc. de iudic. part. 1. c. 11.
 num. 85. & 86. quos refert Carol. de Graſſis de effe-
 ctibus cleric. in pralud. num. 272. Cum ergo non ſit
 Jure determinatum, quales in colore debent eſſe
 clericorum veſtes, ideo relinquendum eſt conſuetu-
 dini regionis, gloſ. in ſum. 12 q. 4. Fulv. Pacian. de pro-
 bat. lib. 2. cap. 34. num. 38. Thom. Valaſc. d. alleg. 11.
 num. 7.

Coronæ uſus antiquiſſimus eſt in Eccleſia, ut
 multorum Auctorum referendo verba, & loca pro-
 bant Gregor. Valent. tom. 4. diſp. 9. quaſt. 5. punct. 3.
 & optimè Carol. de Graſſis de effectibus Clericalibus. in
 pralud. num. 181. quin Beda in lib. 5. de hiſtoria An-
 glorum, cap. 22. aſſertit S. Petrum in memoriam ſpi-
 ritus coronæ Chriſti, coronam capillorum geſtaſſe,
 toto reliquo capite detonſo, & id alios clericos fuiſ-
 ſe imitatos: additque univerſum Clerum honoris
 cauſa ob reverentiam illius raſuræ in capite S. Petri
 à Judæis contumelioſè factæ, coronam deferre, ut
 referunt Durand. in rationali Divinorum, lib. 2. c. 1.
 n. 31. Polidor. Virgil. de inventorib. rerum, lib. 4. c. 8.
 Dionyſ. Paul. in ſoſculo de clericorum excellen. p. 1.
 num. 133. & de quatuor Patriarchalium Sedium. erect.
 c. 15. n. 7. Thom. Valaſc. tom. 1. alleg. 42. n. 2. & latè
 D. Acuña in hiſtoria Episcoporum Portugalenſ. p. 1.
 c. 7. pag. 82. cum ſeqq. Vnde S. Iſidor. verè Apoſtolo-
 rum inſtitutum eſſe inquit lib. 2. de offic. c. 4. ſequun-
 tur Bonacina de Sacramentis, diſp. 8. q. unico. puncto ult.
 n. 4. Bellec. diſquiſt. clerical. p. 1. tit. de diſciplina cle-
 ricali, §. 17. n. 19. Nihilominus in Eccleſia Tonſura
 prima fuit ordinata ab Aniceto Summo Pontif. ut
 habetur in c. prohibita. 23. diſt. & in c. cleric. 5. de vita
 & honeſt. cleric. referunt Platina in vitis Pontif. in
 ejuſdem Aniceti vita. Illeſc. in hiſtoria Pontif. part. 1.
 lib. 1. c. 7. & c. 14. Menoch. de arbitr. caſu 392. n. 26.
 & latius de hac conſuetudine tonſendi clericis bar-
 bam, & coronam, agunt Ioan. Bernart. ad Stat. um
 lib. 4. Theb. pag. 106. Card. Baron. annal. Eccleſ. tom. 5.
 an. Chriſti 398. pag. 48. Joan. Pineda in Ioh. c. 1. v. 2.
 pag. 56. Fr. Bernard. de Britto in monarchia. Luſit. p. 2.
 lib. 5. c. 2. fol. 39. verſo.

¶ 11 Quam quidem Tonsuram, vel habitum si clericus in majoribus, aut beneficium habens non deferat ad longum tempus sine iusta causa, peccabit mortaliter, prout resolvunt Abb. in cap. si quis, num. 1. de vita, & honest. cleric. Navarr. commento 4. de Regularib. num. 17. Henriq. lib. 13. c. 39. num. 3. Vasq. 3. par. tom. 3. disp. 250. cap. 3. Reginald. lib. 30. num. 10. Bonacina d. punct. ult. num. 3. me citato in hoc loco Sperell. decis. 99. num. 12. quicquid teneant Henriq. in sum. lib. 10. cap. 11. lit. M. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 11. diff. 16. num. 5. Diana part. 2. tract. 4. de Sacram. resol. 183. & necessitas ista portandi Coronam intelligitur in eo, qui crines habet, non in eo qui crinibus caret, quia vel canitiem calvam habet, vel ex aliquo morbo capilli de capite ceciderunt, Iul. Clar. in pract. § fin. quest. 36. num. 17. Hippol. Bonacol. inter communes opin. verb. clericus, Nicol. Vigel. lib. 3. methodi iuris controv. cap. 2. de priv. & rebus cleric. reg. 25. quinta replicatio est, Thom. Valasc. d. alleg. 21. num. 16. Iacob. Granat. de sacram. in 3. part. controv. 9. tract. 4. disp. 3. num. 8. quem refert, & sequitur P. Diana moral. resol. part. 5. res. 60. ibi: Usus Corona tanquam rei magni momenti est antiquissimus, & in his, qui Ordinem sacrum receperunt, usu receptissimum gestare Tonsuram, adeo ut vix sine gravi scandalo omitti possit, qua sanè indicant rem hanc non esse levis momenti, nec solum obligare sub veniali: non tamen iudicari debet lethale peccatum si per unum, aut paucos dies non gestaretur Corona, &c.

¶ 12 Contra non deferentes habitum clericalem disponit Concil. Trident. d. cap. 6. quod si postquam ab Episcopo suo etiam per edictum publicum moniti fuerint honestum habitum clericalem illorum Ordini, & dignitati congruentem deferre, & juxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab Ordinibus, ac Officio & beneficio, ac fructibus, & redditibus, & proventibus ipsorum beneficiorum, necnon si semel correcti denuò in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum, & beneficiorum huiusmodi coerceri possint, & debeant; postea verò contra non deferentes habitum clericalem emanavit Constitutio Sixti V. incip. Cum sacrosanctam die 5. Januarii 1586. ubi clericis & Militibus, qui in hac Urbe praesentes in habitu clericali & tonsura, ac Militibus in militari non incederet, mandatisque super id editis sub certo termino non obedierint, praeter alias poenas contra eos inflictas, sine ulla alia monitione, ipso facto privatos declarat quibuscumque dignitatibus, administrationibus, officiis, Canonicatibus, & Praebendis, ac beneficiis etiam simplicibus, & praestimoniis per eorum quemlibet in titulum, Commendam, vel alias pro tempore obtentis, necnon pensionibus, & fructibus, ac praediis bonisque Ecclesiasticis huiusmodi, quocumque modo ex reservatis, vel reservandis omnique jure sibi in eis, vel ad ea quomodolibet competenti, de quo vide Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 15. num. 56. Stephan. Gratian. Marchia decis. 158. n. 5. & quod talis non inceserit in habitu debet concludentissimè probari, quia est materia objectiva inferens ad poenam privationis, Rot. decis. 8. & 9. de except. in novis, Greg. XV. decis. 20. num. 3. ubi num. 4. resolvit quod pensionarius non amittit pensionem ex eo, quia non incedat in habitu, nisi constet de exactione pensionis; quia Bulla Sixti V. privat tantum illos pensionarios, qui pensiones exigunt, vel per quos stat quominus exigant.

¶ 13 Postea verò idem Sixtus V. per aliam suam Constitut. ejusdem anni pridie Kalendas Februar. incip. Pastoralis, declaravit habitum clericalem non tene-ri deferre clericos non recipientes pensionem, fru-

ctus, aut praedia, vel bona Ecclesiastica sibi in una, vel pluribus vicibus reservata, & concessa, summam seu valorem annuum 60. ducatorum auri de Camera insimul non excedentes, seu excedentia. Et insuper declarat non teneri in habitu, & Tonsura clericali incedere inservientes Palatio Apostolico in inferioribus ministeriis, ut sunt parastrarii, credentarii, & similes, qui pensiones, aut fructus, bonave Ecclesiastica loco pensionum, usque ad quamcumque summam, & valorem percipiunt. Declarat etiam eos Clericos, aut Milites, quibus pensiones, aut fructus, bonave, aut praedia Ecclesiastica ad quamcumque summam reservata, aut reservari concessa sunt, non aliter ad gerendum militare habitum teneri, postquam pensiones, fructus, aut alia praefata cum effectu exigere, aut percipere ceperit, vel per eos steterit quominus exigant, vel percipiant: quarum Constitutionum tenorem referunt Piasec. in praxi nova Episcop. p. 2. c. 3. num. 13. pag. 129. & 130. Quaranta in summa Bullarii, verb. habitus clericalis, in princip. & de ea meminere Vivian. in praxi jurispatronatus. p. 3. lib. 5. c. 3. num. 4. Galet. in margarita casuum conscientia, verb. habitus. Beller. d. §. 16. n. 13. Sed Constitutionem illam Sixti V. de habitu & tonsura disponentem cum poena privationis ipso jure beneficii, hoc respectu & parte non esse usu receptam in Hispania, probat Nicol. Garcia de benefic. p. 7. c. 1. n. 24. quem refert novissimè Salgado de supplicat. ad Sanctissim. p. 1. c. 2. n. 137. vers. item constitutionem.

Utrum autem ad evadendam poenam privationis ipso jure beneficiorum contra non deferentes vestes tales statutam in dicta constit. Sixti V. requiratur, quod plures, & omnes vestes tales sint, pallium scilicet, & toga; In dubium revocari solet à Doctoribus, in quo partem affirmativam suadere videntur supradicta Constitut. utens verbis pluralis numeri, ibi, vestes tales, juncta reg. c. pluralis loquutio, de regul. iur. lib. 6. & ideo hanc partem sustinent Moscon. de majest. militantis Eccles. lib. 1. p. 2. Cæpol. conf. 11. num. 30. Vener. in examine Episcop. lib. 5. c. 5. n. 2. Thom. Valasc. alleg. 42. num. 4. Sed contrarium, nempe sufficere quod pallium perveniat ad talos, toga verò tegat genua, tenent Iacob. de Graff. in decis. aureis p. 1. lib. 3. c. 3. num. 3. Vivald. ubi supra, vers. 4. assertio, Petr. de Ledesma in sum. p. 1. tract. 7. c. 2. prope 14. conclus. circa finem, Navarr. de novo iure Pont. concl. 117. n. 6. Diana part. 4. tract. 1. res. 91. Non est enim necessarium portare duas vestes longas, ut ex Vivald. receptum dicit Nicol. Garcia de benefic. p. 7. c. 1. n. 23. in d. sufficit, quod vestis superior clericalis sit, & cooperiat interiorem, quamvis laicalem, ut ex Franch. & Sigism. Scacia resolvit Carol. de Grassis d. effectu 1. n. 1186.

Primò limita praedictam Sixti V. Constitutionem, & dispositionem text. in d. Clement. 2. non procedere in clericis, qui ratione paupertatis habitum proprio Ordini congruentem gestare non valuerint, ut decisum referunt Aloys. Ricc. in decis. curia Archiepisc. Neapolit. decis. 129. Ugolin. de potestate Episcopi c. 2. n. 5. vers. 5. Carol. de Grassis d. effectu 1. n. 1175. Decian. tractat. crimin. tom. 1. lib. 4. c. 9. ubi exemplificat quando clericus esset ita pauper, ut non posset propter paupertatem alias vestes invenire, nisi laicales sibi donatas.

Secundò limita si non posset propter infirmitatem Tonsuram deferre, quod etiam refert decisum Cappella Tholos. decis. 104. quam citant, & sequuntur Ugolin d. c. 12. n. 3. vers. quoad Tonsuram, Vivian. in praxi jurispatron. p. 3. lib. 15. cap. 4. num. 8. Beller. disquisit. clerical. p. 11. tit. de disciplina cleric. §. 17. n. 9. Thom. Act. in tract. de infirm. p. 2. in verb. clerici, n. 12. Carol.

Carol. de Grassis d. effectu 1. n. 1171. Thom. Valasc. d. alleg. 11. n. 9.

18 Tertiò limita, & declara excusari clericum ab habitu decenti, si propter aliquod verosimile periculum transformari cogeretur; ita Piafec in praxi nova Episc. d. c. 3. n. 14. vers. excusaretur. Vivian. de praxi juris patronat. p. 2. lib. 6. c. 10. n. 6. & 7. & p. 5. lib. 15. c. 4. num. 5. & 6.

19 Quarto limita, si domi sit, & per consequens in occulto dimitteret, quia dicta clement. 12. de deferente publicè alienas vestes loquitur: ergo secus si occultè: tum quia iste talis non dimittit habitum ne deferat, sed ut paulò post assumat: quo casu non dicitur dimisisse; sicut etiam abesse non dicitur, qui statim est reversurus, l. postliminium, §. captivis, & leg. nihil ff. de captiv. & post. limin. reversis, cum traditis à Gonzalez ad reg. 8. Cancel. gloss. 43. num. 5. & ita in proposito hanc opinionem tenent Ugolin. d. c. 12. n. 3. vers. 4.

20 Quintò limita in illo, qui semel habitum dimisit qui non est privandus beneficio, vel fori privilegio, prout ordinat dicta constitut. Sixti V. propter unam habitus dimissionem, qua etiam attentata requiritur ut tantum perseveret, quod publicè pro laico existimetur. Ita Piafec. in dicto c. 3. num. 14. vers. excusaretur. Fatin. in praxi crimin. q. 8. num. 68. Prosper de Augustino in addit. ad Quarant. in sum. Bullariis, verb. habitus clericalis, Ugolin. d. c. 12. n. 3. §. 6. Vivian. d. c. 4. n. 7.

21 Sextò limita ex necessitate itineris, vel peregrinationis, propter quam licitam est clericis habere vestes breviores, c. Episcopi, 21. q. 4. Addit. ad Capell. Tholosan. quæst. 456. Bellet. disquisit. clerical. part. 1. tit. de disciplina clerical. §. 16. n. 14 ubi n. 15. etiam tenet licitam esse habitum mutare, ac etiam deponere si ex declaratione habitus clericalis justa esset causa timoris, d. Clem. 2. vers. nisi causa rationabilis, Hieron. de Laurent. Aven. decis. 125. n. 9. Iacob. Massul. in add. ad Cappc. decis. 181. in ultimis verbis, Carol. de Grassis de effectu 1. n. 1174.

ALLEGATIO X.

Episcopi quarum rerum examini sub-
jicient ordinandos.

SUMMARIUM.

- 1 Episcoporum minus est ordinationi faciendæ diligens scrutinium ordinandorum proponere.
- 2 Ordinandi quo tempore debent conveniri.
- 3 Episcopi, aut ab ipsis deputati prudenter viri ordinandi genus natalitia, personam, institutionem, patriam, vitam, mores, doctrinam, & fidem scrutari debent.
- 4 Genus ordinandorum scrutari debet an scilicet ex Catholicis parentibus, vel proditione damnatis, aut de matre serva nati sint.
- 5 Verbum, genus, de quo in Concil. Trident. sess. 23. de reform. c. 7. idem significat, quod legitimus, vel liber, & non refertur ad descendentes ex genere Hebræorum.
- 6 Descendentes à Judæis an sint ab ordinatione excludendi.
- 7 Neophytus, qui recenter suscepit habitum Ecclesiasticum, ad Ordines admittendus non est.
- 8 Neophytus intendens ordinari, que perquirere debet.
- 9 Natalitia perscrutari debent, id est, an legitimi, vel illegitimi sint.

Barbos, de Episcop. Pars I I.

- 10 Personam, id est, an sint corpore vitiat, qui truncum, aut vitiatum corpus habens ad Ordines non est admittendus.
- 11 In lege veteri maculam aliquam corporalem habentibus hostias offerre Dominus prohibuit.
- 12 Apud Ethnicos, & Gentiles præceptum erat, ut Sacerdos integer esset.
- 13 Institutio accipitur pro titulo.
- 14 Vita in materia de qua agitur accipitur pro actu vivendi irreprehensibiliter justo, & recto.
- 15 Parochianorum simplici assertioni testificandi de fama bona statur.
- 16 Dignum quemlibet præsumimus, quem nescimus indignum.
- 17 Doctrina cum sit quid extrinsecum, homini inesse alicui non præsumitur.
- 18 Doctrina non per testes, & famam, sed ex actuali examine probari debet.
- 19 Episcopus inquirere debet intentionem ordinandi, an illi adsit, vel desit intentio ascendendi ad altiores Ordines.
- 20 Suscipiens minores Ordines sine intentione ascendendi ad Superiores, non peccat.
- 21 Examini alter modus an servetur?
- 22 Ordinatus nullo præmissio examine quam poenam incurrat.
- 23 Ordinatus contra prohibitionem Episcopi habentem ne quis ad Ordinationem accedat sub poena excommunicationis non examinatus, vel approbatus contraheret suspensionem, non nisi à Papa dispensandam.
- 24 Ordo si de facto mulieri conferretur, non reciperet characterem impediente sexu.
- 25 Clavium potestas fœminis non competit.
- 26 Fœmina lure divino incapaces sunt eorum, quæ sunt Ordinis.
- 27 Cap. Diaconis, 27. quæst. 1. & c. factatas, 23. dist. declarantur.
- 28 Hermaphroditus, qui habet utrumque sexum parilem, aut prævaleret in fœmineo, ordinari non potest.
- 29 Etas qua in ordinandis requiratur? remissivè.
- 30 Illiterati prohibentur ordinari.
- 31 Episcopus qua inquirere debeat antequam aliquem ordinet?
- 32 Homicida, vel mutilator membrorum principalium ordinari non potest.
- 33 Infideles & hæretici ab Ordinibus repelluntur.
- 34 Hæretici sunt irregulares.
- 35 Irregularitas, quam contrahunt hæretici, an duret postquam per poenitentiam revertuntur.
- 36 Hæreticorum fautores, credentes, & defensores, clericatu habentur indigni.
- 37 Filii hæreticorum quando excludantur à clericatu, ostenditur.
- 38 Neophyti à clericatu non simpliciter repelluntur.
- 39 Excommunicati suspensi, vel interdicti ab Ordinibus sunt repellendi.
- 40 Infames infamia luris omnino ordinari non debent.
- 41 Criminosi ordinandi non sunt.
- 42 Poenitentes solemniter ordinari prohibentur.
- 43 Bigami non possunt ordinari, quod multipliciter declaratur.
- 44 Conjugati non sunt ad Ordines promovendi.
- 45 Servi ordinari non possunt, nisi plena libertatis fuerint restituti.
- 46 Cardinales non sunt ordinandi, & declaratur laicè.
- 47 Obligati ad reddendas rationes non posse fieri clericos, multipliciter declaratur.
- 48 Corpore vitiat ordinari non debent.
- 49 Arreptitii prohibentur ordinari.
- 50 Illegitimi non possunt fieri Clerici.

51 *Ordinandus non est qui beneficium Ecclesiasticum non obtinet, aut aliud unde commodè vivere possit.*

52 *Peregrini, & ignoti ordinari non debent.*

V in Ecclesia Dei ministri ad sint vitæ integritate, moribus, & doctrina insignes, nullòque impedimento adstricti, munus est Episcoporum ordinationi faciendæ diligens scrutinium ordinandorum præponere: constitutum est enim in cap. Episcopus 2. 24. distinct. & in c. placuit. sine in cap. estote 3. quæst. 1. cap. aures, & c. ut nostrorum, de officio Archid. c. nihil, §. Episcopi, de elect. cap. unic. de scrutin. in Ordine fac. ut clericorum ordinationem scrutinium, seu examen per Archidiaconum, ipsum Episcopum faciendum præcedere debeat. Oportet igitur ordinantem Episcopum illud Apost. ad Timoth. 5. meminisse, nemini citò manum imposueris, refertur in c. quid est 78. dist. & illud animadvertere, quod sanctus Pontif. Clem. ut refertur in cap. tales, 23. dist. præcipiebat dicens: *Tales ad ministerium eligantur clerici, qui dignè possint dominica Sacramenta tractare, cap. cum sit, de iustate & qualitate quibusdam, in fine, 1. quæst. 1. c. ex multis, vers. nec eligantur, 1. q. 1.* melius est enim in Domini Sacerdotio paucos habere ministros, qui possint dignè opus Dei exercere, quàm multos inutiles qui onus grave ordinatori adducant, Zosimus quoque Pontifex relatus in c. si officia, 59. dist. hac de re loquens, post multa sic ait: *Facit hoc nimia remissio consacerdotum nostrorum, qui pompam multitudinis querunt, & putant ex hac turba aliquid dignitatis acquiri, & post pauca, quibus aliud præstare non possunt, divinos Ordines largiuntur, quod oportet districti semper esse iudicii.* Concil. Hispalen. c. 2. *ratum est enim omne quod magnum est.* Et Hieron. in Michæam, relatus in c. hi quoscumque, 1. q. 1. *Hi quoscumque, inquit, de affeclis suis ordinantes, & vitam eorum in scandalum populi exponentes, rei sunt infidelitatis eorum, qui scandalizantur.* Cum igitur Episcopus disponit ordinationes facere, omnes volentes accedere ad sacrum ministerium debent convenire feria quarta præcedenti ad examinationem coram eo, qui viros prudentes, divinæque legis gnaros, & exercitatos in Ecclesiasticis sanctionibus eliget, ut illa investigent quæ inferius dicam, c. quando 24. distinctione. Concilium verò Trid. requirit, ut per mensem antea adeant Episcopum, qui parochio, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut de nominibus, ac desiderio eorum, qui velint promoveri, publicè in Ecclesia propositis requisitis diligenter inquirat, & litteras testimoniales ipsam inquisitionem factam continentes ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat, juxta c. 5. sess. 13. de reformat. & de materia latè Ugolin. de officio Episcopi c. 26 §. 18. à num. 1. Sanch. in opusc. moralib. lib. 7. c. 1. dub. 46. num. 7. Marchin. de sacram. Ordin. tract. 2. p. 6. c. 11. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiastico tractat. 2. cap. 3. quæst. 26. Salzed. ad Bernard. in pract. c. 25. lit. A, vers. hoc autem, cujus dispositio in Bracharenli Provincia ad unguem observatur, ut constat ex ejus Concil. Provinc. ultim. actione 4.

3 Debent igitur Episcopi, aut ab ipsis deputati prudentes viri, ordinandi genus, natalitia, personam, institutionem, patriam vitam, mores, doctrinam, & fidem scrutari, ut statuit Concil. Trid. sess. 23. de reform. cap. 5. & 7. & antè c. quando, 24. distinct. & rigorosè hoc examen institui debet, cap. institutus, de purgat. canon. c. cum in cunctis, de elect. Episcopi enim interest ne indigni ordinentur, & ille tenetur ex culpa examinatorum, cap. ad hac, junctè gloss. verb. examinentur, de officio Archid. & probat latè Carol. de Graf.

sis de effectibus clerical. in pralud. à n. 343. cum nullis seqq. & præcipuè num. 358. Peccabit namque mortaliter si ordinaverit scienter indignos, id est, non habentes sufficientiam scientiæ, & bonitatis, quia infideliter in re gravissima agit officium dispensatoris. S. Thom. in 4. distinct. 24. quæst. 1. artic. 4. quæstione 4. Sylvest. in summ. verb. Ordo 3. quæst. 8. Sanchez in opusc. moral. lib. 7. cap. 1. dub. 46. n. 2. ita ut non satis sit quod nesciat Episcopus ordinandum esse malum; sed quando ordinandus est ignotus, tenetur Episcopus adhibere diligentiam, & examen, ut habeatur certitudo moralis de sufficientia, vita, ac moribus ordinandi. Ita Sanch. d. dub. 46. num. 3.

Genus namque primo loco relatam requisitum declaratur, an ex Catholicis parentibus, vel proditionis damnatis, aut de matre serva nati sint, juxta expolitionem Maioli de irregularit. lib. 4. cap. 2. Henric. in summa lib. 10. cap. 17. §. 2. in commento littera G. Avila de censur. part. 7. disput. 4. dub. 4. latè & bene Sanch. in præcepta Decalogi, tom. 1. lib. 2. cap. 28. num. 15. ubi ait citatis supradictis Doctoribus, Concilium Trid. d. c. 7. solum voluisse, ut Episcopi inquirant an promovendus sit ex filiis, aut nepotibus hæreticorum, fautorum, defensorum, receptorum, quos Jus à suscipiendis Ordinibus excludit, usque ad secundum gradum via masculina, vel usque ad primum via fœminina? Verbum enim, genus, de quo in d. cap. 7. Concil. Trid. propriè idem significat, quod legitimus, vel liber; non autem refertur ad descendentes ex genere Hebræorum, prout tenet Cened. ad decretal. collect. 77. num. 20. quem refert D. Acuña in c. quando, num. 6. dist. 24. & videtur tenere Sahugun. in cap. eam te, num. 23. de rescriptis. Ideo non sunt illi ab ordinatione excludendi (nisi aliud Canonicum obesset impedimentum) qui à Judæis originem trahunt, vel quorum Majores, etsi hæretici fuerint, emendatos tamen esse constat, & reincorporatos Ecclesiæ unitati, & pro culpa hujusmodi ad mandatum Ecclesiæ poenitentiam recepisse, quam vel perfecerunt, vel perfectioni ejus insistent, aut paratos fuisse ad recipiendum eandem juxta Constit. Bonifac. VIII. in cap. statutum, de hæret. lib. 6. ita post alios decisum refert Armend. in additionibus ad recopil. leg. Navarra, lib. 1. tit. 1. 21. l. unica, n. 6. ubi id intelligendum dicit, nisi aliquo privilegio Apostolico, aut confirmatione aliud caveretur: & novissimè Laurent. de Franchis in contro. inter Episcop. & Regul. pag. 78. vers. ad 14. advertit Concilium Catholicum non induxisse circa hoc novum Ordinis impedimentum, sed dumtaxat quæ antiquo Jure statuta erant, servari ad unguem præcepisse, additque, quod non vulgariter notandum censeo, quia multi circa hoc hallucinantur. Vide multa, quæ ad dictorum comprobationem supra diximus part. 1. tit. 2. gloss. 17. n. 5. cum seq.

Neophytus tamen, qui recenter suscipit habitum Ecclesiasticum, ad Ordines admittendus non est, cap. sicut, 48. dist. ea scilicet ratione, ne in superbiam elatus in judicium incidat diaboli, ut dicit Apost. 1. ad Timoth. 3. fortassè credens fidem Christianam ejus auxilio indigere, ac sine eo regi minimè posse, ut super eadem Epistola glossavit Lyrensis, & gloss. in sum. 48. dist. quod non procedit in eo, qui diu antea, aut etiam ex ipsa nativitate jam baptizatus est, quamvis genus ex Judæorum gente deduxerit: hi enim non sunt incapaces Ordinum, etiam si parentes ipsorum in Judaismo, vel Maurismo adhuc persistenterent, ut per Covar. in Clement. si furiosus, p. 1. §. 2. num. 7. vers. 1. conclus. ... Navarr. in man. c. 27. num. 205. vers. 3. dico, Greg. de Valent. tom. 4. disp. 7. puncto 3. §. 3. Sayr. de censur. lib. 6. c. 13. sub n. 11. Sanch. d. cap. 28.

cap. 28. num. 11. Suar. de censur. disp. 43. sect. 3. n. 8. v. Aila eod. tract. p. 7. disp. 4. dub. 4. novissime post hæc impressa in lucē editus Marchin. de sacram. Ordinis; tractat. 1. part. 10. cap. 2. num. 6. idēd promotos legimus Divos Severum, Nicolaum, & Ambrosium in cap. statumimus, §. fin. 61. distinct. ipseque Ambrosius comprobatur, inquiring ordinationem suam Occidentales iudicio Episcopos, Orientales verò exemplo probasse in cap. neophytus, 61. distinct. ubi glossa, tum in figuratōne casus, tum in fine addit exemplo probasse, qui multos tales elegerunt: & nos legimus de Iudæis convertis Ecclesiam fundatam esse, juxta gloss. final. in cap. eam te, de rescript. exemplo Beati Petri, & aliorum in c. 9. 71. distinct. † Igitur qui eos intendunt ordinare (quorum arbitrio sunt inferius relata consideranda, non expectata ad hoc ulla Pontificis dispensatione, ex adductis per Sanchez d. cap. 28. n. 12.) debent perquirere, & diligenter investigare, quamplura circa illorum vitam, & usum, atque ea præsertim, quæ illi ad primævam sectam mente & secretè converti nonnunquam observant, & ex quibus dignoscit Ecclesia eos iterum revertsos ad illa: signa autem hujusmodi nonnulla recenset Emeric. quoad neophytos ex Iudaica gente prognatos in 3. part. directoris, num. 114. ubi subscripsit Pagna quamplura, & notabilia adducens in comment. num. 25.

Superest ut videamus quamdiu hoc impedimentum permanere videatur, & an Episcopus cum verè neophyto dispensare valeat? Quoad primum multi multa dixerunt; nonnulli existimant, satis esse lapsum unius anni, ut quis desinat dici novus Christianus, sicut miles novus is dicitur, qui anno completo non militavit, & post annum inter veteranos enumeratur, l. qui cum voto, §. fin. ff. de re milit. Christ. ma dicitur novum, quod annum non excedit; quo elapso sit antiquum, & est renovandum, cap. litteris, de consecr. dist. 3. Vinum vetus dicitur post annum, l. novus, ff. de vitico, vino, & oleo leg. Alii requirunt lapsum biennii, Roman. sing. 421. Campan. in divers. iuris Canon. rub. 11. cap. 7. n. 4. & 5. Ricciul. in tract. de Neophytis, c. 16. n. 9. Spatium saltem decem annorum à suscepto Baptismo ad sacram Ordinationem requirit Nav. in man. cap. 17. num. 205. Verius tamen est, durationem hujus impedimenti arbitrio Episcopi dijudicandam relinqui, ut dixi sup. p. 1. tit. 2. gloss. 11. num. 8. Quoad secundum verò dubium dic neophytum posse ab Episcopo admitti ad minores Ordines, quia hujusmodi ordinatio nullo textu cavetur, cum solum sacri Canones loquantur de majoribus Ordinibus, Decian. in cap. eam te, num. 32. de rescript. Felin. in c. cum sit, in princ. de Iud. Roman. de sing. 421. Mascard. de Iud. p. 3. cap. 5. sub num. 8. Ricciul. d. tract. cap. 1. num. 12. Bellel. disquisit. cleric. part. 1. §. 12. n. 9. Quicquid contradicunt Cov. in d. Clem. si furiosus, p. 1. §. 2. num. 7. concl. 1. Hojed. de incompatib. p. 1. cap. 24. n. 3. Campan. dist. rub. 11. c. 7. num. 2.

9 Natalis, hoc est, an legitimi, vel illegitimi sint, gloss. in cap. quando, 24. distinct. filii enim Presbyterorum, & ceteri ex fornicatione nati, ad Ordines promoveri prohibentur in cap. 1. de filiis Presbyterorum, sanxerunt etiam Gregor. IX. in cap. fin. eodem tit. & Alexander III. in cap. cum in cunctis, de elect. necnon Pius V. abundè in sua Constit. 120. incip. Quæ ordini, ac Sixtus etiam V. in Constit. contra clericos male promotos, incip. Sanctum & salutare; & antea recensuerat Catechesis Rom. sub tit. de sacramento Ordinis, §. sequitur, his verbis, Spuriis quoque, & ii omnes, qui ex legitimis nuptiis non sunt procreati, excipiuntur a susceptione Ordinum. Patriam ordinandorum esse investigandam, ut sciatur quibus ipsi sint imbuti mo-

ribus, probat d. c. quando 24. Tiraq. l. 7. connub. gloss. 1. n. 74. nam propter nativitatem, vel patriam præsumitur quis bonus, vel malus. Simanch. de Cathol. c. 50. n. 8. & 9.

Personam, idest, an sint corpore vitiat, ex gloss. in 10 d. cap. quando; Canonicis enim sanctionibus constitutum est, ne truncum, aut vitiatum corpus habentes audent Ordines suscipere Ecclesiasticos, cap. precipimus, 34. dist. c. 1. 35. dist. c. 2. ubi gloss. verb. deformitatem, & notant Doctores in c. 1. & 2. de corpore vitiat. & Albert. Trot. de vero, & perfecto cler. lib. 2. c. 16. Sic etiam † in lege veteri Dominus allo- 11 quens Moysen Levit. cap. 21. maculam aliquam corporalem habentibus hostias offerre Domino in hæc verba prohibet: Omnis qui habuerit maculam à semine Aaron Sacerdotis, non accedat hostias offerre Domino: cujus seriem morali interpretatione prosequitur D. Gregor. relatus in c. hinc etenim, 49. distinct. † Apud 12 Ethnicos, & Gentiles præceptum etiam erat, ut Sacerdos integer esset, tanquam mali omnis res vitanda, si non integri corporis erat, ut refert Plinius lib. 7. naturalis historia, c. 28. Sic etiam Romani, qui de Vestali virgine capienda scripserunt, negarunt fas capi esse, quæ lingua debili, seu ùve aurium diminuta, aliæve quavis corporis labe intincta esset; cujus historiae relator est Aulus Gel. lib. 1. nocturnum Atticarum, cap. 12 illiusque auctoritate adductus D. Hieronymus ad Demetriadem virginem scribens; gravissimè invehitur contra parentes deformes filias virginitati dicantes; solent etenim (inquit ille) misereri parentes, & non plena fide Christiani deformes filias, aliquo membro debiles, quia dignos generos non inveniunt, virginitati tradere.

Institutionem, idest titulum, juxta gloss. in dist. cap. 13 quando, prout resolvit Campanil. in divers. iuris Canonici, rub. cap. 1. n. 3. ubi etiam refert, munus Episcoporum esse in scrutinio faciendò circa personam promovendam præ cæteris in titulum ordinandi inquirere, de quo latè dicemus alleg. 19. cum sequenti.

Vitam, moresque. Vita propriè hæc accipitur pro 14 actu vivendi irreprehensibiliter, justo, & recto, ex interpretatione Luc. de Pen. in l. nequè furiosi, C. de dignitatibus, lib. 12. quamvis aliquando ad interiorē animi virtutem pertinere videatur, si honestas ei jungatur, quæ magis ad exteriorē conservationem spectat, ex sententia D. Thom. 2. 2. quæst. 145. art. 1. in 3. arg. Bonitas vitæ, quæ in promovendo ad Ordines requiritur, non desideratur generalis, idest, ut careat peccato mortali, hoc enim necessarium est ad omnia Sacramenta, sed requiritur motum honestas, hoc est, ut sit sobrius, castus, &c. de quo in tit. de vita, & honest. cleric. Ita Sot. in 4. dist. 25. quæst. 1. art. 4. Sanch. d. lib. 7. cap. 1. dub. 46. num. 1. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 1. n. 32. vers. quarto, ubi ait in Ordinando requiri motum probitatem, qua conscientia testimonio non agnoscat se in peccato publico, aut in infamia publica, ac de reliquo proponat vitæ emendationem. Boni enim mores sunt necessarii in Ordinatis, & beneficiariis, ut per Cosm. in pragm. sanct. tit. de elect. cap. sicut, §. deinde, verbo Moribus, fol. 99. verso, Selv. de benef. p. 31. 9. 5. n. 35. Nav. in cap. si quando, except. 11. num. 2. de rescript. Flamin. Paris. de resign. lib. 4. quæst. 1. à numero 15. Qui autem dicantur boni mores, & qui pravi, vide Plat. de legib. Dial. 2. & 3. Arist. in problem. sect. 14. num. 1. Ioan. Pic. Mirandul. in Astrolog. lib. 3. cap. 12.

Inquirendum est igitur, si ordinandus sit castus, 15 52. dist. usque ad 35. per tot. Si prudens, 36. distinct. usque ad 40. per tot. Si ornatus virtutibus, 40. dist. usque ad 42. per tot. Si hospitalis, 42. distinct. & 86. per tot. & domui suæ benè præpositus, 66. dist. & 81.

86. & 91. dist. per tot. Nec etiam sit ebriosus, aut li-
giosus, vel maledictus, non calumniator, neque
adulator, vel proditor, scurrilis, aut jocular, nec
invidens fratrum profectibus, aut injuriarum sua-
rum ultor. Præterea ne sit cupidus, aut usurarum exa-
ctor, cap. pervenit, 76. dist. cap. seditionarios, cum seq.
46. dist. Sed neque nimium simplex, cap. Episcopo-
rum, ubi glos. & Doctores, & cap. Petrus, 74. dist. dist.
& alii hujusmodi careat, & ideo olim qui erat Or-
dines suscepturus, prius se victurum secundum Ca-
nonicas regulas promittere tenebatur, ut habetur in
cap. quamquam, 23. dist. quod hodie in Sacerdotis
ordinatione, & in obtinentibus Ecclesiasticam dig-
nitatem, vel curam animarum servatur, ut in Pon-
tificali; hi verò, qui bonum habent testimonium
& famam examinatione non indigent, ut ex decreto
15 Concilii Carthaginensis III. colligere licet, de quo
in c. 2. glos. 2. dist. † Simplicius verò assertioni paro-
chianorum testificantium de fama bona statuit, quia
16 nimirum cum istis concurrat Iuris præsumptio; † il-
lum enim præsumere debemus dignum, quem ne-
scimus indignum, c. cum deputati de judic. cap. dudum
de præsumpt. l. cum pater, §. rogo, ff. de legat. 2. ex ea
ratione secundum Host. in sum. tit. de scrutinio, in Or-
dine faciendo, in fine, quia virtutes naturaliter homi-
ni debent inesse, maxime post Baptismum, c. 2. de
consecrat. dist. 4. & ita testimonia morum, quæ solent
exhiberi tempore scrutinii, requiruntur ad licite sus-
cipiendos Ordines, quod ex Conc. Trid. sess. 23. c. 3.
communi praxi dicit receptum Bonacina de Sacram.
disp. 8. q. unica, punct. 5. n. 17.

17 *Doctrinam.* Cujus materiam interpretor agens de
singulis Ordinibus in particulari, veluti alleg. 11.
n. 4. & alleg. 14. post n. 9. quæ cum sit quid extrinse-
cum, & accidentale homini inesse alicui non præsu-
mitur; nemini enim doctrina inesse creditur, nisi la-
18 bore quærat: unde † non per testes & famam,
sed ex actuali examine probari debet, ita quod nec
Regulares excusantur quominus de doctrina possint
examinari, ut habetur in Concil. Trident. sess. 23.
de reform. c. 12. Sunt igitur singuli examinandi de
qualitatibus & requisitis Ordinum singulorum, &
de cujusque Ordinis officio, quem sunt suscepturi,
ut in sequentibus allegat. ostendimus, quod etiam
respectu Regularium Ordines suscipere volentium,
locum habet, ut dixi infra alleg. 11. ante n. 7.

Quoad Archiepiscopos, & Episcopos Regni Nea-
politani, & obligationem eis incumbentem confe-
rendi Ordines benemeritis extra decretum S. Con-
gregationis Cardinalium negotiis jurisdictionalibus
Regni Neapol. præpositorum, quæ justis, gravibusque
adducta causis, de S. D. N. Gregorii XV. speciali crdi-
ne viva vocis oraculo desuper habito, expressè præcipit
& mandat omnibus, & singulis ejusdem Regni Ar-
chiepiscopis, & aliis inferioribus legitimam faculta-
tem habentibus, vel antequam primam Tonsuram, sive
ad minores aliquem promoveant, Parocho, seu alteri,
cui magis expedire videbitur, committant ut nomini-
bus, & desiderio eorum, qui volunt promoveri, publicè
in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum nata-
libus, ætate, moribus, & vita à fide dignis diligenter in-
quirat, & litteras testimoniales ipsam inquisitionem
factam continentem, ad ipsum committentem quampri-
mùm transmittat, ad hoc ut tam ab iis, & aliis ex sa-
cri Conc. Trid. præscripto in c. 7. sess. 3. de reform. ad-
hibendis diligentis sibi constet promovendos illis esse
qualitatibus præditos, quæ per sacros Canones, idemque
Concilium requiruntur, quod & observens, & in litte-
ris dimissorias concedendis in quibus exprimat præ-
fatas diligentias præcessisse. Dicta autem littera di-
missoria uni tantum, & certo Ordinario ad electionem
concedentis impostum dirigantur, & pluribus directæ

sint nulla, prædictaque vult inviolabiliter observari,
donec aliud fuerit ordinatum: si quis verò contra form-
am præsentis decreti fuerit ad primam Tonsuram,
sive ad minores Ordines admissus, & ab executione
collati Ordinis, & à susceptione superioris perpetuò
suspensus sit, & ulterius condignis pœnis puniatur.
Ordinans verò, vel dimissorias concedens, ultra divinam
ultionem, quam incurret, à collatione Ordinum per
annum suspensus sit eo ipso. Roma 10. Kal. Julii 1633.
Oktav. Card. Bandinus Laurent. Campeg. Secret.

Episcopi, seu ab ipsis deputati inquirere debent
intentionem ordinandi, hoc est, an illi adsit, vel desit
intentio ascendendi ad altiores Ordines, cum aptus
fuerit: † si enim ea careret intentione, non deberet
ordinari, ut tenet Henric. sum. lib. 10. cap. 17.
n. 2. quia aliter faciendo peccaret mortaliter, præci-
pue si eo tantum sine faciat, ut frueretur exemptio-
ne fori, & eximeretur à solutione tributorum, & ve-
tigalium, de quo vide infra alleg. 11. n. 16.

Examem circa mores Clerici sæcularis volentis
ad ordines promoveri, sic debet fieri: Si ad Ordines
minores est promovendus, bonum à Parocho, & Ma-
gistro scholæ, in qua educatur, testimonium habeat, ut
definitur in Concil. Trident. sess. 23. de reform. c. 5. Si
verò ad sacros Ordines est promovendus, per men-
sem ante ordinationem Episcopum adeat, qui Paro-
cho, vel alteri, cui magis expedire videbitur, com-
mittat: ut nomen, & desiderium promovendi publicè
in Ecclesia proponat, & de illius natalibus, ætate,
moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat, &
testimoniales litteras de inquisitione facta ad Episco-
pum mittat, ut habetur in Trid. d. c. 5. & jam diximus
suprà n. 2. in fine. Aliud verò scrutinium habetur fe-
ria quarta ante ipsam ordinationem; vel quando Episco-
po videbitur, vocatis peritis, & probis, ac in Eccle-
siasticis sanctionibus exercitatis, qui diligenter inve-
stigent, & examinent ordinandorum genus, personam,
ætatem, mores, fidem, sicut docet idem Trid. sess. 23. de
reform. c. 7. de quibus omnibus jam supra egimus à n. 4.

Alter verò examinis modus servatur ipso die or-
dinationis, dum prior Diaconorum, seu major Dia-
conus, aut Archidiaconus ordinandos repræsentat
Episcopo, & examinat, juxta cap. nostrum, de officio
Archid. quod tunc sanè evenit cum prædictus cla-
ra, & intelligibili voce monet adstantem populum,
ut si quis contra ordinandorum aliquem sciens im-
pedimentum, quod illum ab Ordinibus impediret,
proponat, & ibidem Episcopus interrogat Archi-
diaconum, num sciat ordinandos esse dignos; ipse
verò respondet, & scio, & testificor quantum hu-
mana fragilitas nosse sinit ipsos esse dignos, cap.
unic. de scrutinio in Ordine faciendo. In qua responsio-
ne non peccat, licet ipse non examinaverit, dum-
modò ab aliis examinatis deputatis sciat fuisse
approbatos, & dummodò contra conscientiam
non loquatur. Si verò sciret aliquod impedimen-
tum, illud debere Episcopo secretò nunciare, dum-
modò malitiosè nihil faciat, Hostiens. d. loco, num. 1.
Et tamen verissimum hoc minimè servari ab omni-
bus Episcopis tantummodo destinantibus personas
sibi benevolas, & non ipsos Archidiaconos, & qua
adducti ratione id faciant, me latet, eo quòd eorum
usus contradicit Iuri communi, & potius abusus
seu corruptela dici possit.

Ad Regulares minimè extendi dispositionem
Concilii d. c. 5. cum in illis satis sit Episcopos testi-
monium habere ab ordinandorum Superioribus Re-
gularibus affirmantibus, & attestantibus prædictos
nullo requisitorum indigere, ejusque fidei standum
sit, præterquam circa doctrinam pro qua subijcitur
Episcoporum examini, referunt decisum Fr. Em-
man. quæst. Regul. som. 3. q. 24. art. 1. Sanch. d. dub. 46.
num. 5.

num. 5. Ugolin. d. §. 18. num. 2. vers. tertio excipiuntur
Regulares, Campan. in diversorio Juris Canon. rub. 12.
c. 13. n. 35.

Peracto præmissis examine, nullaque præhabita
inquisitione, si quis fuerit ordinatus, si ignotus est,
quamvis dignus, deponendus est, ex Sylvest. verb. Or-
do 2. num. 2. vel si cognitus, sed inhabilis, etiam si im-
pedimentum noverit ordinans, nec dispensavit ex-
pressè, cap. si sine examinatione, §. 1. distinct. Henrici
d. lib. 10. cap. 18. §. 1. juncto commento lit. B. Atta-
men si esset cognitus, & dignus, nec peccaret, nec
deponetur, si absque præcedenti scrutinio fuerit
Ordinibus insignitus, ut probat text. juncta gloss. in
c. nullius, 24. dist. Sylvest. d. n. 2. Majol. de irregular.
lib. 4. c. 9. n. 6.

Et quidem si ab Episcopo ante inceptam ordina-
tionem inhibitu fuerit, ut solet, ne quis ad ordina-
tionem accedat non examinatus, nec approbatus, vel
sine litteris dimissoriis, & aliis requisitis sub excom-
municationis pœna, ordinatus contra hujusmodi
prohibitionem contraheret suspensionem non nisi
à Papa dispensandam, juxta cap. 1. & 3. de eo qui fur-
tive Ordines suscepit. Quæ quidem excommunicatio
afficit omnes etiam Regulares, quia in illo actu sub-
duntur Episcopo, Navar. in man. c. 25. n. 72. Laurent.
de Peirinis tom. 1. privil. Minimor. constit. 1. Julii II.
§. 16. num. 39. Lezana in sum. quæst. Regul. c. 14. n. 22.
Monet tamen Holliens. d. tit. de scrutinio in Ordine
faciendo, in fine, ut Episcopi ab hujusmodi excommu-
nicationibus se abstineant, ne laqueos parent; sed
alias pœnas inhibendo comminari debent. Verùm
si postea Episcopus eum sic contra dictam inhibiti-
onem malè ordinatum absolvat, & dispenset, an talis
dispensatio valeat? Vide Laurent. de Franchis in
controvers. inter Episcop. & Regul. pag. 84. in respons.
ad 29. ubi in respons. ad 28. ait quod si Episcopus
eo tempore, quo confert Ordines, his verbis utatur:
Non intendimus ordinare non examinatos & appro-
batos, tunc qui se ingessit, non erit ordinatus, idèd
oporteret denuò ordinari, injungendaque priùs illi
erit pœnitentia, quia valde deliquit se ingerendo Or-
dinum susceptioni ante approbationem. Advertit
Joan. Præpos. in 3. p. D. Thomæ, q. unic. de sacrament.
Ordinis, dub. 17. num. 171. quod hæc excommunicatio
comprehendit etiam extraneos aliàs Episcopo non
subiectos; additque, quod si Episcopus dicat, non in-
tendo, vel nolo ordinare excommunicatos, irregulares,
&c. intelligitur si aliquem talem esse cognoscat, non
verò si sit ignotus, vel occultus: latè Joan. de Lugo de
Sacram. disp. 8. sect. 7. n. 119. Diana resol. moral. p. 5.
tr. 13. resol. 66.

De qualitatibus Ordinandorum.

Ex his, quæ supra diximus, colligere licet, quod
non omnes personæ ad Ordines sunt promovendæ,
& plerique diversis de causis ordinari non possunt,
de quibus omnibus est in præsentis loco tractan-
dum.

Primum igitur, & præcipuum, quod in ordinandis
personis requiritur, & est de essentia Sacramenti, est
sexus virilis, ac, proinde mares tantummodo sunt
promovendi, fœminæ verò minimè omnino, & si de
facto mulieri Ordo aliquis conferretur, non recipere
characterem, impediente sexu, c. 1. circa princ. 15.
9. 3. cap. uxoratus, in fine, de convers. conjug. gloss. fin. in
c. Diaconissam 27. q. 1. S. Thom. in 4. dist. 25. quæst. 2.
art. 1. & 2. Suar. de censur. dist. 51. sect. 2. in princ. Bel-
let. disquisit. cleric. p. tit. de disciplina clericali §. 8.
n. 5. Thom. Valasc. tom. 1. allegat. 45. n. 22. & Sanch.
in opusculis moral. lib. 7. cap. 1. dub. 30. Marchin. d.
tract. 1. p. 4. cap. 1. ex eo, quia susceptio Ordinum ta-

citè conjungit clericum Ecclesiæ tanquam sponsæ,
cap. seriatim, in fine, ibi, ut fiat de carnali, 32. dist. c. 2.
juncta gloss. fin. de pœnit. Abb. in cap. inter corporalia,
num. 31. & ibi Butr. in 2. notab. col. 2. de translat. Præl.
quod mysticum cadere non potest in fœmina: tum
quia clerici nemini debent subjici, c. 1. §. 4. dist. mulie-
res autem sunt subditæ vitis, Genes. 3. D. Paul. ad Ti-
moth. 2. cap. manifestum, cap. est ordo, cap. hæc imago,
& ibi Archid. n. 3. cum aliis pluribus, 33. q. 5. † Unde
Clavium potestatem fœminis minimè competere
probat Innoc. III. in cap. in nova, de pœnit. & remiss.
ubi reprobans consuetudinem, secundum quam Ab-
batissa audebat benedicere Moniales, Confessiones
audire, & publicè prædicare, subjungit rationem,
quia licet Beatissima Virgo Maria dignior fuerit
Apostolis universis, non tamen illi, sed istis Dominus
Claves Regni Cœlorum commisit, docent S. Thom.
in adait. ad 5. p. q. 39. art. 1. Victor. relect. 2. de potest.
Eccles. q. 2. n. 3. Sot. in 4. dist. 25. quæst. 1. art. 2. concl. 1.
Angles in florib. Theolog. q. de Clavibus, art. 1. diff. 5.
& alii, quos refert Henrici. in sum. lib. 1. c. 21. §. 2. lit.
N. & lib. 6. c. 2. §. 3. & lib. 10. cap. 16. §. 1. lit. A. Suar.
tom. 1. disp. 2. sect. 2. n. 5. hinc notantes † fœminas
ipso jure divino incapaces esse eorum, quæ sunt Or-
dinis, & per consequens irregulares non esse ratione
sexus, vel etiam ob quamcunque causam superve-
nientem, quæ esset sufficiens in viris ad irregulari-
tatem contrahendam; est enim irregularitas impedi-
mentum Canonicum, id est legis Canonice, & di-
cuntur irregulares, quia excipiuntur à regula, secun-
dum quam omnes, qui capaces erant, attentè lege
divina poterant promoveri: at verò sexus fœmineus
ipsa lege divina impeditur, & incapax est suscipiendi
Ordines, & per consequens in eum irregularitas non
cadit, ut advertit Sot. ubi proxime, art. 2. in princ. &
multis adductis latè Henrici. lib. 14. cap. 2. in princ.
elegantè Suar. d. tom. 5. disp. 40. sect. 7. multiplicique
ratione confirmat Vivald. in candel. aureo, part. 3.
cap. 3. à princ. † Quod autem de Presbyteris, &
Diaconissæ, ac de sacratis fœminis dicitur in c. Pres-
byterorum, 23. dist. & in cap. Diaconissam, 27. quæst. 1.
& in cap. sacratas, 23. dist. est intelligendum, non quod
Ordinem, vel characterem sacramentalem susci-
pian, sed propter officium quod gerebant, legendi
v. g. homilias, vel Evangelia in choro, ad quod desti-
nabantur certis quibusdam benedictionibus, non
autem quod fuerint speciali ritu consecratæ, quem-
admodum in Presbyteris, & Diaconis observatur;
nam propter officium Presbyteræ dicebantur, quia
seniores, & aliis præfectæ, notant ex S. Thom. Sot.
ubi supra, Castr. & plures alii, quos refert Henrici.
d. §. 2. lit. P. & seq. Verùm non inelegantè intellige-
bat Uvaldens. de Sacram. tit. 7. c. 58. n. 7. quod Diacon-
issæ in dict. c. Diaconissam, dicantur uxores viduæ
Diaconorum, quemadmodum constat Presbyteras
dici uxores Presbyterorum, ut apertè probat text. in
c. ult. 32. dist.

Hermaphroditus verò, id est qui habet utrumque
sexum, ordinari nequaquam potest, nisi in eo præva-
leat sexus virilis, non autem si fœmineus prævale-
ret, aut esset paritas, gloss. verb. testimonium, in c. te-
stis, §. hermaphroditus, ubi Card. Præp. & Turrecr. 4.
quæst. 3. Sylvest. verb. hermaphroditus, Sot. in 4. dist. 25.
q. 1. art. 3. Bellet. d. tit. de disciplina cleric. §. 8. à princ.
Sanch. d. lib. 7. c. 1. dub. 31. Marchin. d. tr. 1. p. 4. c. 2.
De Eunuchis verò pauld infra videbitur.

Non autem omnes masculini sexus sunt indiffe-
renter ad Ordines promovendi, quoniam in ordi-
nandis qualitates quæ tam requiruntur, & vitia, seu
maculæ quædam deesse debent eisdem, ut ritè va-
leant secundum statuta Canonum ordinari, de quibus
omnibus summarè habetur in c. maritum, 33. dist. &

222 De officio, & potestate Episcopi.

- in c. precipimus, 34. dist. & in c. non confidat, 50. dist. & de arate, & qualis. per tot.*
- 29 *Et in primis, ut à qualitatibus requisitis sumamus exordium, sciendum est certam in ordinandis personis ætatem requiri, ut sacri Canones statuerunt, & nos sigillatim de ordinibus minoribus agentes diximus alleg. 11. à princip. & de Ordinibus majoribus alleg. 16.*
- 30 *Secundò sciendum, non solam sufficere ætatem in iis, qui sunt ordinandi, nisi aliæ adsint qualitates, cap. quicumque, ibi, si tamen per hoc tempora, 77. dist. Conc. Trid. sess. 23. de reform. c. 12. quarum præcipua litterarum scientia exigitur; illiterati enim prohibentur ad Ordines promoveri, prout diximus alleg. 46. à num. 5. Hæc sunt quæ præcipuè in ordinandis requiruntur in sexu virili, scilicet ætas, c. fin. cum gloss. de tempor. ordin. lib. 6. & litterarum scientia, cap. illiteratos, 36. dist.*
- 31 *Aliæ autem sunt qualitates, & requisita quoad vitam & mores, quæ arbitrio, & inquisitioni Episcopi relinquuntur, qui in scrutinio, seu examine faciundo de hujusmodi inquirere debet, ut videlicet sint continentis, sobrii, prudentes, modesti, pudici, hospitales, misericordes, ac liberales, pacifici, domi suæ bene præpositi, & virtutibus ornat, ut supra inuimus. Vitia verò, vel maculæ, aut impedimenta, quibus carere debent qui sunt ad Ordines promovendi, sunt plura, quæ irregularitatem inducunt; hoc tamen in loco ea, quæ præcipuè laicos ab omni Ordine suscipiendo repellunt, breviter referemus.*
- 32 *Primò ergo ordinandus non sit homicida, qui videlicet homicidium per se, vel per alium, etiam consilio tantum, vel auxilio, aut quovis modo voluntariè, præterquam ad sui defensionem commiserit, de quo diximus latè alleg. 39. num. 60. & alleg. 51. n. 4. novissimè Torreblanca in pract. juris spirit. lib. 2. cap. 13. n. 38. ubi num. 39. idem de iudice dicit sententiam sanguinis proferente, quæ suum sortita est effectum, de advocato, procuratore, scriba, lictore, vel teste, & de Medico, cujus negligentia, vel imperitia ejus infirmus mortuus est, quamvis in arte fuisset peritus. Idem quoque censetur de mutilatione membrorum principalium, aut debilitatione notabili, quia hæc quantum ad irregularitatem homicidio comparatur, secundum gloss. in Clem. unica, de homicidio.*
- 33 *Secundò Infideles, & hæretici ab Ordinibus repelluntur, cap. Arrianos 1. quæst. 1. Peña in direct. Inquisit. part. 3. commento 163. vers. ob has rationes, Bellet. d. tit. de disciplina clericali, §. 10. n. 28. Efficiuntur enim ÷ irregulares illa irregularitate, quæ provenit ex defectu animæ, & est secundum se annexa hæresi. Ita Navarr. in man. cap. 27. num. 205. vers. 3. Valent. tom. 4. disp. 19. punct. 3. in 3. specie irregularitatis. Sanchez in præcepta Decalogi, tom. 1. lib. 2. cap. 15. num. 2. quos refert, & sequitur Ricciul. de jure personarum extra gremium Ecclesie exist. lib. 5. cap. 17. num. 2. Vgolin. de irregul. cap. 36. n. 6. Suar. tom. 5. de censur. disp. 43. sect. 1. num. 4. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 8. cap. 11. quæst. 13. Farin. de hæresi q. 192. num. 78. Diana moral. resol. tom. 1. tract. 15. resol. 24. Sanch. in opere morali lib. 2. c. 25. n. 2. Contra Perez l. 3. tit. 4. lib. 8. ordin. fol. 98. ad finem. Henriq. in sum. lib. 14. de irreg. c. 4. §. 6. & c. 5. §. 2. Sayr. de censur. lib. 7. c. 12. n. 16. & Avil. in simili tract. p. 7. disp. 14. dub. 2. Garc. de benef. p. 11. c. 10. n. 85. existimantes hanc irregularitatem non esse annexam hæresi, sed provenire ex notorietate delicti. Vnde fit, hæreticum etiam occultum esse irregularem, ut docent Sanch. d. c. 25. n. 2. & Ricciul. d. c. 17. num. 6. dummodo non sit merè mentalis, sed processerit ad actum visibilem, sive cognoscibilem, ut rectè observant Azor. instit. moral. p. 1. lib. 8. c. 11.*

quas. 11. & c. 21. quas. 8. Suar. tom. 5. disput. 43. sect. 1. n. 4. Sanch. d. c. 25. sub num. 2. ad finem. Quod quidem impedimentum extenditur ad illos, qui de hæresi formaliter sunt suspecti ante abjuratorem, & purgationem; non tamen comprehendit abjurantes de levi, vel de vehemènti, quia isti non habentur pro hæreticis formalibus. Ita contra Azor. resolvunt Farin. de hæresi q. 192. n. 80. Vinc. F.lliuc. tom. 1. tr. 20. cap. 9. n. 235. Ant. Diana moral. resol. tom. 1. tract. 15. miscel. ref. 24. in fine, Sanch. in opere moral. lib. 2. c. 25. num. 12.

Utrum autem hujusmodi irregularitas duret postquam per pœnitentiam hæretici revertuntur? Vide Sanch. d. c. 25. n. 2. latè Ricciul. d. lib. 5. c. 18. per totum. ÷ Hæreticorum item fautores, credentes, & defensores clericatu habentur indigni, d. c. statutum 2. de hæret. lib. 6. ÷ Neque Hæreticorum, eorundemque fautorum, & defensorum filii possunt fieri clerici usque ad secundam generationem lineæ paternæ, etiam si crimina parentum non fuerint imitati, c. quicumque, §. hæretici, & d. c. statutum 2. & ibi gloss. verb. inane, de hæret. in 6. Peña d. commento 163. vers. rursus textus. Quando autem mater est hæretica, vel faulrix hæreticorum, excluduntur tantum filii à clericatu, non autem nepotes, gloss. verb. mane, in d. c. statutum. Peña divers. rursus textus, Bellet. d. tit. n. 27. & 28. Suar. de censur. d. disp. 43. sect. 3. n. 1. Cosm. Philarch. de offic. Sacerd. p. 1. lib. 4. c. 9. Avila de censur. p. 7. disp. 4. dub. 3. Sanch. d. lib. 2. c. 28. q. 2. n. 1. ÷ Neophyti verò, id est qui novi ad Christianam fidem venerunt, quamvis non facilè sint ordinandi, non tamen à clericatu simpliciter repelluntur, intelligendo juxta ea quæ diximus supra hac alleg. n. 7.

Tertiò, Excommunicati, suspensi, vel interdicti ab Ordinibus sunt repellendi, 81. dist. per tot. & si de facto ordinentur, licèt characterem recipiant, ut dixi alleg. 2. n. 7. suspensi sunt eo ipso ab Ordinum executione, præsertim excommunicati; immò si tales sint sæculares, & scienter id egerint, sunt deponendi, c. cum illorum, de sent. excomm. Cardos. in praxi judicium, verb. Sacramentum Ordinis, n. 21. Torreblanca d. lib. 2. c. 13. n. 44.

Quartò, Infames infamia Juris, quorum status, scilicet vita, & moribus est reprobatus, aut qui de crimine fuerint accusati, omnino ordinari non debent, cap. omnipotens Deus, de accusat. c. fin. de testib. c. sanctis Daniel, 81. dist. & idem dicitur de infamia facti, id est hominum, quæ ex mortali tantum crimine provenit: specialiter autem illi exprimuntur, qui in scena luserunt, vel qui uxores meretrices, aut adulteras, seu infames habuerunt, c. maritum, 33. dist. Cardos. in praxi judicium, verb. sacram. Ordinis, num. 20. de his vide alleg. 43.

Quintò, Quilibet criminofus, & qui notoriè permanet in peccato mortali, cap. ex tuarum, & c. ad aures, de tempor. ordinat. Cardos. ubi supra, num. 20. Torreblanca dict. lib. 2. cap. 13. num. 42. & 43. Sed si peccatum est occultum, non debet talis ab Ordinibus repelli, si publicè petierit ordinari, ne crimen occultum publicum fiat; monendus autem erit ne ad ordinationem accedat, sed pœnitentiam agat, nisi sit homicidium voluntarium; quia quantumvis sit occultum, talis non debet ullatenus ordinari, c. fin. de tempor. ordinat. Cardos. citato loco. Specialiter autem qui crimen usuræ commiserint, d. cap. maritum, aut simoniaci præsertim in petendo Ordine fuerint, aut in beneficio acquirendo, prohibentur ad Ordines promoveri, cap. sancitum 7. q. 1. & qui publicè concubinari, vel fornicari extiterint, c. præter hoc, dist. 22. cap. fin. de cohabit. cleric. quæ iura videtur innovare Conc. Trid. sess. 25. de reform. c. 14. & latè multis relictis Marchin. de sacr. Ordinis. tr. 1. p. 8. c. 3. per tot. Vel obice

obsecrissimo sodomiae crimine coinquinati, de quo infra alleg. 44.

42) Sextò. Solemniter pœnitentes, id est, qui publicam & solemnem pœnitentiam pro gravi & publico delicto egerunt, ordinari prohibentur, *cap. ex pœnitentibus, c. illud, c. maritum, cum similibus, 3. dist. Majol. de irreg. lib. 3. c. 2. sub num. 4. Sebast. Medices in sum. part. 2. tit. 9. quest. 31. vers. 2. Sayr. de censur. lib. 7. cap. 11. num. 19. & 20. Cardof. dict. verb. sacramentum Ordinis, num. 20. Bonac. de censur. extra Bull. disp. 3. quest. 2. puncto 6. num. 4. propter Ordinis dignitatem, cum tales infamiae nota laborent, ut diximus alleg. 43. num. 4. tum quia reputantur faciles ad crimina perpetranda, nec sine populi offensione in tali ministerio deserviunt, nec alios redarguere possunt, *cap. fin. 25. distinctione, c. de his verò, 50. distinet.* Intellige etiam pœnitentia peracta, juxta ea quæ adduximus d. alleg. 41. n. 7. Et ideo scienter ordinans peragentem solemnem pœnitentiam, incurrit suspensionem per annum à celebratione, prout adnotavimus alleg. 111. n. 15.*

43) Septimò. Bigami, seu digami, id est, qui plures habuerunt uxores, sive diversis temporibus, sive eodem tempore, non poterunt ordinari, *cap. Acutius, 16. distinet. cap. 1. & 2. 23. dist. c. curandum, cum seqq. 34. dist. & per totum, de bigamis non ord. novissimè Marcel. Vulpe in praxi judic. fori Eccles. c. 45. à n. 1. & Trasmiera de Polygamia, quest. 2. num. 3. Torreblanca d. lib. 2. cap. 13. num. 56. cum seqq. quod & de bigamia etiam ex parte uxoris intelligitur, quæ videlicet alium virum habuerit, d. cap. curandum, cap. si quis viduam, 50. distinet. cap. tam litteris, de test. Quod si tales de facto ordinentur, nomen quidem cum caractere habebunt, officium verò minimè, ut dicit Agathense Concilium, nec gaudent privilegio clericali, *cap. 1. de bigamis, lib. 6. nec deferre possunt tonsuram, & habitum clericalem, nisi dispensationem à Sede Apost. obtineant.* Hec autem constituta fuerunt propter continentiam, & honestatis legem ministris Altaris impositam, *cap. lex continentiam, 31. dist. cum similibus,* vide quæ latè diximus infra alleg. 49. Unde circa hoc sunt quædam notanda. Primo, quod inter bigamos reputatur quoad Ordines non recipiendos, qui virginitatem professam fuerit prævaricatus, *cap. quotquot, 17. quest. 1. expressè enim prohibetur Monachus ordinari, qui uxorem post factam continentiam professionem ducere ausus fuerit, cap. monacho, ead. causa & quest. novissimè Trasmiera de Polygamia quest. 3. num. 8. lib. 1. Ita & clericus, qui in Sacris constitutus uxorem duxerit, quamvis revera bigamus non dicatur, pro bigamo tamen ad recipiendos majores Ordines reputatur, *cap. nuper, de bigamis, Campan. divers. Juris Canon. rub. 11. c. 6. n. 12. Flamin. de resignat. lib. 5. q. 3. n. 190. Trasmiera d. part. 3. num. 6. Secundò, quod qui plures habuit concubinas, esse bigamus non censetur, nec tanquam bigamus ab Ordinibus repellitur, *cap. quocirca, de bigamis;* qui enim vinculo matrimonii iterum alligatur, in carnis commixtione vitam ducere velle tacitè protestatur, *arg. cap. nuper, eod. tit. quod in concubinario solo non præsumitur, quamvis nec talis facilè sit ordinandus.* Unde tertio est notandum, quod is, qui post mortem uxoris fuerit fornicatus, non est facilè ordinandus, *c. si quis de laicis, 34. dist. qui verò longam continentiam post mortem uxoris, aut post incontinentiam vitia servasse probatur, poterit arbitrio Episcopi ordinari, arg. cap. priusquam 18. dist. & cap. fraternitatis, 34. dist. Quarto, quod qui uxorem habuerit meretricem, aut ancillam, aut spectaculis publicis mancipatam, aut etiam simpliciter viduam, non est ordinandus, *cap. maritum 33. dist. cap. si quis viduam 1. & 2. & ferè per tot. 34. dist.*****

Sic nec ille, cujus uxor commiserit adulterium *cap. si quis uxorem, cum seq. 34. dist. Quarto quod clericus in minoribus Ordinibus constitutus, qui incontinenter vixit, poterit arbitrio Episcopi (ut continentiam vinculo alligetur) ad sacros Ordines promoveri, præsertim si ejus ætatis sit, quæ futura incontinentiam auferat suspicionem, *cap. fraternitatis, 34. dist.**

44) Octavò. Conjugati non sunt ad Ordines promovendi, *per tot. 31. 32. 33. & 34. dist. cap. conjugatus, de convers. conjug. cap. fin. de tempor. ordin. lib. 9. Doctores in cap. quod à te, de clericis conjug. Ministris enim Altaris, quibus quotidiana necessitas orandi & sacrificandi incumbit, nunquam conjugali officio vacare permittitur, *cap. si laicus, cap. ante, in fine, c. Sacerdotibus, c. nam sicut, & per tot. 32. distinet. cum citatis à Bellet. à tit. de disciplina clericali, §. 9. à princ. nisi Religionem intraverint de consensu conjugis, aut de ejus consensu clerici velint in sæculo fieri, c. conjugatus, de convers. conjug. cap. 2. de clericis conjug. c. assumimus, 28. dist. c. fin. de tempor. ordin. in 6. Bellet. d. §. 9. à n. 18. Nam si uxor est senex, non susp. etiam de incontinentia, sufficit votum continentiam ipsius in sæculo; si verò sit juvenis, desiderabitur ingressus ipsius in Religionem, ut colligitur ex text. in c. uxoratus, & in cap. ad Apostolicam, de convers. conjug. & juxta hæc intelligendus est text. in d. c. conjugatus, dum solius voti castitatis uxoris meminit ad viri promotionem, ut scilicet procedat quando uxor est senex, nec de incontinentia suspecta: ita docent Nav. in man. c. 22. num. 32. Cov. de sponsalib. part. 2. c. 2. §. 3. num. 3. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 13. cap. 13. q. 7. Cald. Pereira de empt. c. 30. n. 15. Gutier. de matrim. c. 96. in princ. Sanch. in simili tract. lib. 7. disp. 39. num. 6. ubi num. 8. resolvit Sacris initiatum ex legitima uxoris licentia manentis in sæculo cum voto castitatis, posse simul habitare cum ea, si suspecti minimè sint, secus si suspecti sint, tunc enim nullatenus sunt permittendi simul habitare. Hoc autem locum habet præcipuè in his, qui volunt ad sacros, & majores Ordines promoveri, qui continentiam profiteri tenentur, ut infra ostendimus alleg. 15. Sed neque minores Ordines, neque clericalis Tonsura est conferenda alicui conjugato, *dist. cap. fin. de tempor. ordinat. quamvis in his Ordinibus constituti possint contrahere matrimonium, cap. si quis earum, cap. lectores, cap. seriatim, 32. distinet. cap. à multis, de atate & qual. Bellet. d. §. 9. n. 5. Si verò conjugatus de facto ordinetur in Sacris, & non servata forma supra posita, erit perpetuè ab Ordinum executione suspensus, Extrav. antiqua, de voto, Ioan. XXII. etiam matrimonio soluto, & sit inhabilis ad majores Ordines suscipiendos, & ad quodcumque beneficium, aut officium Ecclesiasticum consequendum; sed in minoribus Ordinibus, aut in clericali Tonsura, durante conjugio ordinatus est tantum ab Ordinis executione suspensus, d. c. fin. de temp. ordin. lib. 6. & ordinator illius est ipso jure ab ejus Ordinis collatione suspensus, ut diximus alleg. 111. n. 10.***

45) Nonò. Servi, vel mancipia ordinari non possunt, nisi plenè libertati fuerint restituti, *toto tit. de servis non ordin. & 54. distinet. per tot. Bernard. & Salzed. in pract. c. 19. in noviss. edit. Bellet. d. tit. de disciplina clericali, §. 14. à princ. Bonacin. de censur. disp. 7. q. 2. puncto 4. n. 2. Campan. in diversorio Juris Canon. rub. 11. c. 8. à princ. Cardof. in praxi Iudicum, verb. sacramentum Ordinis, n. 45. latè Marchin. d. tract. 1. p. 10. cap. 3. Debet enim esse immunis ab aliis, qui divitiarum militiam est aggregandus, ut à castris Dominicis, quibus adscribitur, nomen ejus nullius necessitatis vinculis abstrahatur, ut inquit Leo Papa in cap. 1. §. 4. distinet. Si autem de facto servus aliquis ordinatus*

tur, quid juris sit, sub hac distinctione est sciendum; si ordinans sciebat illum esse servum, & eum ordinavit domino sciente, nec contradicente ad quoscunque Ordines, statim fit liber, *cap. si servus sciente* 54. *dist. c. 1.* Azor. *instit. moral. p. 1. lib. 1. c. 4. § si passus, vers. item si servus*: si verò domino id ignorante, vel contradicente, sciente verò ordinationes, vel præsentatore, similiter fit liber, sed ille tenetur duos servos æquè bonos ejus domino tradere, *cap. si servus absente, ead. dist.* ipsis verò ignorantibus, sed sciente, & contradicente domino, vel ignorante, tunc distinguitur de Ordinibus, scilicet quod si ad minores tantum Ordines est promotus, redigitur in pristinam servitutem, domino volente, & deponetur. *c. ex antiquis, cum seqq. dist. 54. c. 1.* ubi gloss. *de servis non ord.* Gam. *de Sacramentis præstandis ultimo supplicio damnatis, q. 5. n. 9.* Sed si ad Subdiaconatum, vel etiam Diaconatum fuerit ordinatus, ipse dabit domino suo pro se vicarium, *cap. miramur, de servis non ordin. vel pretium, si potest, alioquin ipse quoque domino volente deponetur, & servituti restituetur, secus si ad Presbyteratum ascenderit, in eodem namque Ordine permanebit peculii sui amissione multatus, eo quod sciens se servum passus est ordinari, d. c. ex antiquis*: quod si peculium non habebit, serviet domino in divinis tantum officiis, *cap. frequenter, 54. distinctione, c. nullus, de servis non ordin.* Henr. in *sum. lib. 14. cap. 8. § 7. in princip.* Verum si dominus ejus post annum ab illius promotione tacuerit, eum de cætero repetere non valebit, sed is liber erit, *d. cap. si servus sciente.* Hæc autem de illis servis intelliguntur, qui ex utroque parente servo sunt nati: cæterum natus ex patre servo, matre verò libera, liber est, & licet poterit ordinari, *cap. fin. ubi gloss. & Doct. de servis non ordin.* Paleoth. *de nothis & spuris cap. 15. n. 4.* Læ. *de Zanchis de privil. Eccles. privileg. 34. n. 24.* quos refert, & sequitur Campan. *d. cap. 8. num. 10. vers. ut tamen.* Hæc eadem, quæ de servis sunt dicta, de originariis quoque, adscriptitiis, & colonis, qui terræ colendæ perpetuè sunt adscripti, intelligenda videntur, secundum Rom. & Angel. *in sum. verb. servitus, propter eandem rationem, quæ & in ipsis videtur existere, de qua in d. c. 1. 54. dist.* Sed & liberti sine patronorum consensu ordinari non debent, quamvis non tanta in eis, sicut in servis esse videatur circa hoc observatio, *cap. fin. 44. dist.*

46 *Decimò.* Curiales, id est qui propter aliquod officium curiæ sunt addicti, non sunt ordinandi, *cap. 1. c. 2. & per tot. 51. dist. c. unic. 53. dist. c. si quis 77. dist. c. infames 6. q. 1.* Bellet. *d. tit. de disciplina cleric. §. 11. n. 6.* ubi hoc intelligendum esse existimat de his Curialibus, qui exercuerunt sæva, vel turpia, sive vilia, ut sunt nuntii, lictores, & id genus similes, seu qui fuerunt officiales in causa sanguinis, &c. Unde nec poterant tales ad armatam militiam assumi, *leg. omnes, C. qui militare possunt, lib. 12.* Qui ergo oblati sunt Curia alicujus publicæ potestatis, sive sint milites, sive Advocati, aut Iudices, vel aliud officium gerentes, sive honestum, sive inhonestum, vel indecens, præsertim verò in causa sanguinis, non sunt ad Ordines promovendi, quando in hujusmodi perdurant officiis, aut sunt in his Curia obligati, nec à Curia absolvuntur, *cap. Osius, 61. dist.* qui nec eo casu poterunt ordinari, si inde irregularitatem aliquam, vel infamiam traxerint, nisi cum eis fuerit dispensatum, ut infra videbimus, sed & adeò debent à Curia esse soluti, ut repeti omnino non possint, *cap. 2. & 3. 51. dist.*

47 *Undecimò.* Obligati ad reddendas rationes alicujus administrationis publicæ per ipsos gestæ non possunt fieri clerici, nisi prius deposito onere, & ratio-

ne reddita, *c. non fidat, 50. dist. c. legem, 53. dist. c. magnus, 54. dist. c. 1.* ubi Doct. *de obligatis ad rationes* docent Bernard. & Salzed. *in pract. cap. 20.* Navar. *conf. 1. alias 4. num. 7. de Regular.* Henr. *lib. 14. c. 5. §. 5.* Escobar *de ratiocin. c. 4. num. 1. cum seqq.* Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 30. num. 65. cum seqq.* Cur. Philipp. *p. 2. lib. 2. cap. 9. num. 7. cum seqq.* Bellet. *tit. de disciplina cleric. §. 11. à princip.* Campan. *in diversorio juris Canon. rub. 11. c. 9. num. 2. & 3.* Bonac. *de censur. disp. 7. quest. 2. puncto 5. num. 2. vers. quartò.* Amplia ut ratiociniis implicati propter administrationem rerum etiam singularium personarum, non solum promoveri nequeant dum gerunt, exercentque officium, sed etiam expleta administratione, & officio, si de dolo in administratione, vel redditione computorum perpetrato lis aliqua mora esset, vel impropinqua esset ut moveretur; tunc enim ante litæ exitum promoveri non possunt, immò si de facto promoverentur, digni essent depositione, etiamsi postea in causa vincerent. Gl. *verb. obrepit, in c. tantis Daniel, & ibi Archid. 81. dist. Majol. de irreg. lib. 2. c. 11. num. 4. vers. in privatis.* Salzed. *d. c. 20. num. 1.* Campan. *d. c. 9. num. 3.* & cum hujusmodi obligatis, qui scilicet administrationis susceptæ rationem non præstiterint, ut ad sacros Ordines promoveantur, vel in Religione suscipiantur, non dispensat Episcopus, *l. 4. tit. 5. part. 1.* Muñoz *de Escobar de ratiocin. c. 4. num. 4.* Franc. Leo *in thesuro fori Eccles. p. 2. c. 8. num. 38.* Alzedo *de præcellent. Episcop. dignit. p. 1. cap. 6. num. 65.* Limita primò in eo, qui gravatus est debito sine aliqua administratione contracto, veluti ex mutuo, locatione, vel emptione, aut similibus aliis contractibus; nam obligatione, vel lite pendente, ab Ordinibus sacris minimè arceatur, ut per Abb. *in d. c. 1. questione antepen. Salzed. d. cap. 20. num. 4. vers. inter,* nisi maximo are alieno gravatus in bonis non habeat, ut debitis satisfaciatur. Campan. *d. cap. 9. num. 9.* Secundò limita in eo, qui rerum Ecclesiasticarum, aut miserabilium personarum, vel cujuscumque alterius piæ causæ, vel privatæ administrator fuerit, quia administratione pendente Ordinibus initiari non prohibetur, *cap. ult. 86. dist. c. judicatum, 89. dist. c. 1.* Salzed. *d. c. 20. num. 5. vers. idem,* Bellet. *d. §. 11. num. 5.* Campan. *d. c. 9. vers. prædicta autem prohibitio.* Tertiò limita in eo, qui publicis ratiociniis adstrictus fidejussor præstiterit, ut per Abb. *num. 10. in d. c. 10. de oblig. ad ratioc.* Majol. *d. cap. 11. num. 14.* subdens hoc procedere si fidejussor constituat se principalem, itaut possit ante principalem debitorem conveniri, Campan. *d. cap. 9. num. 12. ubi num. 13.* resolvit heredem obligatum ad reddendas rationes detineri Ordinibus insigniri. Quartò limita in eo, qui in aliquo, licet minori constitutus ordine, alicujus etiamsi liberalis personæ tutor, curator, aut generalis quomodolibet fuerit administrator, tametsi nondum cœptum sit de administratione ratiocinari, ad altiores enim Ordinum gradus ascendere poterit, ut per Joan. Fabr. *in l. quisquis, num. 8. C. de Episcopis & Clericis, Campan. d. cap. 9. num. 11.*

Duodecimò corpore vitiati, vel imminuti ordinari non debent, *cap. illiteratos, 36. dist.* Doctores citati *alleg. 42. num. 11.* quibus addo Cardos. *in praxi judic. cum verb. Sacramentum Ordinis, num. 12.* novissimè Torreblanca *d. lib. 2. c. 13. num. 47. cum seqq.* hi autem sunt, qui membro aliquo carent, vel debiles parte aliqua corporis sunt, vel infirmi, ut toto *tit. de corpore vit. c. maritum, 33. dist.* veluti si quis digito careat, vel manum habeat aridam, aut si claudus, vel adeo debilis sit, aut deformis, ut vel ministrare non possit, vel non nisi cum scandalo, aut horrore, ob turpitudinem, vel deformitatem id possit effice re:

efficere : sic namque & in lege veteri *Levit. 21.* præcepit Deus ne homo, qui haberet maculam, offerret panes Deo, aut accederet ad ministerium ejus si cæcus fuisset, si claudus, si vel parvo, vel grandi, vel torto naso, si fracto pede, vel manu si gibbus, si lippus, si albuginem habens in oculo, si jugem scabiem, si impetiginem in corpore (id est morbum squammulorum corpus dehonestantem, ut scabros) si sit herniosus, id est cujus intestina labuntur, vel deorsum confluunt, quæ omnia, & similia moraliter explicat S. Gregor in *Pastorali*, & habetur in *c. hinc tenim*, 49. dist. & infra sigillatim percurramus *d. alleg. 42* & sunt ab Episcopo in ordinandis animadvertenda, etsi non omnia de jure Canonico impediunt Ordines. Ilii verò præsertim non sunt ordinandi, qui se sponte in quacunque parte corporis quavis de causa vitiarunt, etsi non essent proprie deformati, aut debiles effecti, ut in Canonibus Apostolorum habetur expressum, & refertur in *c. si quis abscissione*, 3. dist. & in *c. qui partem*, & *d. c. maritum*, 3. dist. quod tamen de vitio notabili est accipiendum. Eunuchi verò, sive castrati, aut spadones non prohibentur ordinari, si non sponte, sed casu, vel ab alio inviti castrati fuerint, *c. eunuchus*, & ibi Glossa in verb. *In persecutione*, 54. dist. quæ dicit non requiri, ut carnem illam, vel pulverem servent, Bellet. dist. tit. *de disciplina clericali*, §. 7. n. 16. cum seqq. quod si corpore vitiatus de facto fuit ordinatus, erit (si magnum fuerit vitium) deponendus *c. penitentes*, 55. dist. Romanus tamen Pontif. secundum gloss. notabilem verb. *Corpore vitiati in princip.* 55. dist. dispensat in casibus, quibus non omnino aliquis esset inutilis ad ministrandum, etiamsi seipsum abscidisset, & nisi maxima esset deformitas, ex causa tamen necessitatis, aut utilitatis Ecclesie, vel meritorum personæ. In levibus verò maculis poterit Episcopus dispensare *cap. 1. & 2. de corpore vit.* & resolvimus *d. alleg. 42. n. 5. cum seqq.*

Decimotertio arceptitii sive à demone obsessi prohibentur ad Ordines promoveri, *c. maritum, c. communiter, c. clerici*, 43. dist. plures Doctores, quos citavimus infra *d. alleg. 62. n. 5. cum seqq.*

Decimoquarto illegitimi non possunt fieri clerici, sed ad clericatum promovendi debent esse ex legitimo conjugio, legitimisque natalibus orti, *c. Presbyterorum*, & *c. seq. 56. dist. c. cum in cunctis, de elect. c. per venerabilem, in fine, qui filii sint leg. c. 1. & ibi Abb. n. 1. de filiis Presbyt. Concil. Trident. sess. 23. de reform. c. 5. Bellet. d. tit. *de disciplina clericali*, §. 3. à princip. Cardos. d. verb. *Sacram. Ordinis*, n. 1. Marchin. d. tract. 1. p. 10 c. 1. cum seqq. Torreblanca d. lib. 2. c. 13. n. 42. Et an, & quando cum illis ad Ordines, & beneficia possit Episcopus dispensare, egimus *alleg. 45.**

Decimoquinto Ordinandus non est, qui beneficium Ecclesiasticum non obtinet, vel aliud unde commodè vivere, ac sustentari possit, ne clerici mendicare, aut aliud vile opus exercere cogantur, *c. 2. & c. Episcopus de præbend. Concil. Trid. sess. 21. de reformat. c. 2.* sub quo autem beneficii, vel patrimonii titulo Episcopus ordinare possit, latè egimus infra *alleg. 19.*

Decimosexto. Peregrini, & ignoti ordinati non debent, nisi bonum habeant plurius Episcoporum testimonium, *per tot. 98. dist. & per totum tit. de clericis peregrinis* nec statat eorum juramento, nisi literas testimoniales habeant, aut per alia argumenta probent non habere Canon. u. impedimentum, *c. inter quatuor de clericis peregrinis*: sunt autem peregrini in hoc quidem proposito, qui non sunt subditi Episcopo à quo petunt ordinari, *c. cum nullus de atate & qual. lib. 6.* ignoti verò dicuntur, quorum origo, & vita, & regularitas Episcopo non est nota, *cap. Episcopus, 14. dist. cap. quarendum 1. q. 7. Concil. Trident. sess. 6. de reform. c. 5.*

Barbos. de Episcop. Pars II.

Hæc sunt quæ ab Ordinibus suscipiendis impediunt, & quæ præcipue sunt animadvertenda in admittendis personis ad Clerum: unde & in omnibus Ordinibus etiam prima Tonsura locum habet, alia verò sunt, quæ irregularitate illa continentur, quæ præcipue à ministerio susceptorum Ordinum repellit de quibus suo loco tractabimus, nec enim omnia hæc quæ supra exposuimus, à susceptorum ministerio expellunt, ut infra dicemus.

Omnium igitur impedimentorum, quæ hæcenus videmus, aliqua sunt perpetua, cætera verò temporalia. Perpetuum impedimentum habent bigami, solemniter poenitentes, & infames, Neophyti, corpore vitiati, illegitimi, & hermaphroditi. Hæc perpetua appellamus, quia semper durant, nisi per dispensationem, aut per Religionis ingressum tollantur, ut ex dictis per decursum hujus tractatus apparebit. Cætera impedimenta temporalia dicuntur, quia quandoque etiam sine dispensatione tolluntur, vel in eis facilius dispensatur. Unde notandum est prædicta impedimenta in omnibus Ordinibus locum habere, uno excepto, quod in sacris tantum Ordinibus observatur & est defectus tituli, vel patrimonii, quamvis in aliis quoque ad minores Ordines facilius dispensetur, præterquam in atate, & cum illiteratis, & conjugatis, & peregrinis, & servis domino non volente. Deinde advertendum duximus, nullum esse impedimentum irritans ipso jure ordinationem, id est, quod characterem impediatur præter impedimentum sexus, ut supra exposuimus, modò in aliis servata sint substantialia Sacramenti, quæ supra innuimus *alleg. 11. n. 9. in fine.*

ALLEGATIO XI.

Episcopus primam Tonsuram, & minores Ordines quando, quomodo & quibus conferre possit?

SUMMARIUM.

- 1 Prima Tonsura non confertur, nisi habenti atatem septem annorum.
 - 2 Ostiarius, Lector, & Exorcista debent habere atatem annorum duodecim, Acolytus verò quatuordecimum attingere.
 - 3 Primam Tonsuram recipiens ante septennium, non peccat mortaliter, si nondum pervenit ad usum rationis; Episcopus tamen sic, nullam verò suspensionem incurrit suscipiens Ordines minores ante prædictam atatem.
 - 4 Sciens non præsumitur quis, nisi probetur.
 - 5 Prima Tonsura non danda, nisi ostendenti se legere, & scribere scire in lingua saltem vulgari, & minores Ordines conferuntur his, qui saltem linguam Latinam intelligunt.
 - 6 Confirmationis Sacramentum suscipere prius debet qui ordinari vult.
 - 7 Materia remota Sacramenti Ordinis est res illa, quæ traditur illum suscipienti; traditio verò est materia prima.
 - 8 Clericus prima Tonsura quæ privilegia nascatur.
 - 9 Psalmiste officium, forma, & materia quæ?
 - 10 Ostiarius quis dicatur, & quæ sit forma, materia, & officium hujus Ordinis ostenditur.
 - 11 Lector quis dicatur, & quæ sit ejus forma, materia, & officium, ostenditur.
 - 12 Exorcista quis dicatur, & de ejus officio, forma, & materia.
- Exorcista munus exorcizandi exercere potest presentis

sente aliquo in supremo Ordine constituto.

12 Acolytus quis dicatur, & de ejus forma, materia, & officio.

Acolytatus Ordinis character quoniam actu imprimatur.

13 Contactus materia an sit de essentia.

14 Minores Ordines possunt absque Missa conferri.

15 Majores Ordines de necessitate precepti, non verò Sacramenti, sunt in Missa conferendi.

16 Ordinandum intentio quomodo inquirenda, & si initiandus primam Tonsuram recipiat, eo tantum sine, ut gaudeat exemptione fori, non peccat mortaliter.

17 Minores Ordines uno die omnes possunt conferri, laudabilius tamen erit, si fiat cum necessitate, vel alia urgente causa bene visa Episcopo.

18 Interstitia temporum inter unum, & alterum Ordinem minorem, qua debeant concurrere.

19 Minores Ordines, & prima Tonsura una die conferri possunt, ubi adest consuetudo.

20 Minores Ordines, & primam Tonsuram una die recipiens, ubi non adest consuetudo, nullam incurret irregularitatem.

Ordines minores cum Subdiaconatu, an unica die conferantur, si consuetudo vigeat.

21 Tempus idoneum ad conferendum minores Ordines, quod sit.

22 Dies Dominici, & festivi in quibus Episcopi minores Ordines conferre possunt, sunt omnes dies festivi de precepto.

23 Prima Tonsura in omni tempore potest conferri.

24 Minores Ordines possunt conferri in qualibet Ecclesia, tametsi non Cathedrali, & in domo Episcopali, vel alia non Episcopali de consuetudine.

25 Ordinis Sacramentum in loco interdicto, vel personis interdictis conferri non potest.

26 Populo generaliter interdicto, clerici etiam prima Tonsura, sicut & laici alterius populi in eodem, vel alio loco Ordines suscipere non prohibentur.

27 Sabbatho sancto ubi est locus interdictus, an Ordines conferri possint.

28 Ordinandi ministros si immineat necessitas, nec existat locus in quo possint Ordines conferri, nisi in loco interdicto, an in eo licite conferantur, ostenditur.

PRIMA Tonsura, quæ ex minoribus primus Ordo est, non confertur, nisi habenti ætatem septem annorum completorum, cap. nullus, de tempor. ordin. in 6. l. 27. tit. 6. p. 1. novissimè Balthaf. de Angel. auth. de Presbyt. C. de Episc. & cleric. tom. 4. pag. 51. Thom. Valasc. tom. 1. alleg. 7. num. 5. & alleg. 9. n. 1. Laurent. de Franchis in controvers. inter Episcop. & Regul. pag. 79. in resp. ad 10. quæ ætas etiam in aliis tribus primis minoribus videtur sufficiens, ut habetur in cap. in singulis, 77. dist. quem ibi sic intelligunt Glossa, & Doctores, & in hoc nihil reperisse immutatum dicit Moneta de distrib. quotid. p. 2. q. 19. n. 11. licet inveniatur in cap. nemo, 78. dist. Lectorem non minorem 18. annis esse assumendum, quod accipi potest non quidem de Ordine, sed de legendi officio, ad quod minores, quamvis ordinati, non sunt assumendi; nam in secundo Toletano Concil. relato in cap. de his, 28. dist. in minori ætate statuitur posse ordinari Lectores. Ad Acolytatus verò Ordinem duodecimum annum completum requirit d. c. singulis. Vide Gloss. verb. Infanti, in c. cum nullus, de temporib. ordin. lib. 6. gloss. fin. in Clem. fin. de ætate, & qualitat. Sylvest. verb. Ætas, n. 2. vers. tertio quantum ad Ordines, Bertachin. in tract. de Episcopo, lib. 2. p. 1. c. 31. n. 56. Gambat. in tract. de potest. leg. lib. 7. n. 432. Vivald. in candelab. aureo, sis. de Sacram. Ordinis, n. 27. Card. To-

in instruct. Sacerd. lib. 1. c. 25. n. 15. Hentiq. in sum. lib. 10. c. 19. §. 1. Ugolin. de potestate Episcopi, c. 26. §. 7. n. 2. Rebuff. consil. 2. n. 3. Flamin. de resignat. lib. 4. q. 9. n. 1. Bonac. de Sacram. disp. 8. quæst. unic. punct. 5. num. 12. Thom. Valasc. d. alleg. 9. num. 1. in fine, Gutier. Canon. lib. 1. c. 29. à princip. Sanch. in opusc. moralib. lib. 7. c. 1. dub. 33. n. 11. cum seqq. D. Acuña in comment. ad cap. in singulis, n. 3. cum seqq. dist. 77. Marcel. Vulpe novissimè in praxi judic. fori Ecclesiast. cap. 8. n. 4. idem Bonac. de censur. extra Bullam, disp. 3. quæst. 1. punct. 1. n. 4. Carol. de Grassis de effectibus clerical. in pralud. n. 284. Molfes. in summa Theolog. moral. tract. 2. c. 12. n. 2. Campan. in divers. juris Canon. rub. 7. c. 1. per totum, & c. 2. ubi in fine dicit † promovendos ad Ostiariatum, & Exorcistatum, ætatem annorum 13. habere debere; ad Acolytatum verò quartumdecimum attingere: sed cum hæc ætas non sit præstituta à Sacro Concilio Tridentino, attendenda est, quæ à Canone præscribitur, ut decisum referunt Armen. dar. in addit. ad recopilat. legum. Navarr. lib. 1. tit. 20. l. 1. n. 3. Piafec. in praxi nova Episcop. part. 1. c. 1. n. 22. in fine.

Primam tonsuram recipiens ante septennium non peccat mortaliter, si nondum pervenit ad usum rationis, quia nullibi præceptum hoc graviter prohibens invenio, Syr. de censur. lib. 6. c. 12. n. 20. D. de Acuña ad d. c. singulis, n. 5. Episcopus verò conferens Tonsuram ante septennium mortaliter peccat, cum videatur facere contra prohibitionem Ecclesie in re gravi, ut tenet Bonac. de censur. disp. 3. q. 6. punct. 5. n. 7. vers. neque Sayr. citato loco, D. Acuña ad d. c. in singulis n. 7. Nec etiam fit suspensus, aut aliquam irregularitatem incurrit, qui alios minores Ordines ante legitimam ætatem suscipit, Suar. tom. 5. disp. 3. l. n. 2. §. sect. 4. ubi n. 29. idem subdit in Episcopis, Hentiq. lib. 10. c. 19. n. 1. in comm. lit. B. D. Acuña in d. c. in singulis, n. 6. Nec Bulla Sixti V. incip. Sanctum, & salutare, oblat, quia in hac parte revocata fuit per Clement. Villut. asserit Bonacina d. punct. 5. n. 6.

Prima clericali Tonsura (verba sunt Concilii) non initientur, qui Fidei rudimenta edocti non fuerint, quique legere, & scribere sciant, c. 4. sess. 23. de reform. Unde cum non præsumatur quis sciens, nisi probetur, cap. si forte, juncta Gloss. verb. Scientia, de elect. in 6. Menoch. de presumpt. lib. 6. pres. 91. n. 18. Piafec. in praxi nova Episcopali, p. 1. c. 1. n. 40. in fine Flamin. de resignat. lib. 10. q. 3. n. 64. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 4. n. 105. † ad primam Tonsuram non debet admitti, qui non ostenderit se legere, & scribere scire, ut observant Francisc. Leo in thesaur. fori Ecclesiastici p. 3. c. 8. n. 6. Bonac. de Sacram. disp. 8. quæst. unica, punct. 5. n. 16. Molfes. d. tract. 2. c. 13. n. 2. Th. Valasc. tom. 1. all. 9. à n. 2. Sanch. in opusc. moral. lib. 7. c. 1. dub. 45. n. 9. Marchin. d. tract. 1. p. 5. c. 1. n. 4. Marcel. Vulpe in praxi judic. fori Eccles. c. 7. n. 1. Laurent. de Franchis ubi supr. in resp. ad 19. vers. & ut à primo, Aloyf. Ricc. in praxi fori Ecclesiast. decis. 390. in 1. edit. & resol. 329. in 2. edit. ubi etiam asserit ad beneficium simplex requiri, quod sciat legere & construere, de quo etiam Navar. in cap. si quando, except. 13. n. 13. de rescript. Piafec. d. n. 40. Cum autem dicta verba Concilii Trident. non exprimant in qua lingua, videntur intellexisse linguam vulgarem, seu maternam, ita quod valeat Tonsura insigniri quisquis, si in sua lingua materna legere, & scribere sciat: sic Azor. instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 6. quæst. 2. quem refert Campanil. in diversorio juris Canon. rub. 5. cap. 2. n. 2. & multis novissimè comprobatur Sanch. d. c. 1. dub. 45. n. 11. me citato in hoc loco, novissimè Diana moral. resol. part. 5. tract. 14. resol. 27. Minores verò Ordines, qui saltem linguam Latinam intelligant, conferri debent, ut habetur in Concil. Trident. d. sess. 23. cap. 11.

cap. 11. & sigillatim scientiam unicuique Ordini requisitam explicant Sot. in 4. dist. 25. q. 1. art. 4. vers. *tertia conclusio*, Azor d. c. 6. Molfes. d. tract. 2. c. 13. n. 3. Sanch. d. dub. 45. ferè per tot. Marchin. d. p. 5. c. 1. Advertit tamen Menoch. de arbitr. casu 525. n. 58. arbitrari Episcopum posse, magis expedire Ecclesiæ si Ordines conferat ei qui, etsi adhuc Latinam linguam non intelligat, est tamen bonæ indolis, & pro ætate docilis; nam illiteratus puer dici non debet, qui pro lætate didicit, quique ostendit proficere se posse. Vide infra alleg. 46. n. 9. cum seqq. De scientia singulis Ordinibus majoribus conveniente dixi infra alleg. 14. ante n. 10. Et notandum est, quod examen de scientia, & doctrina Regularium Ordines suscipere volentium debet fieri ab Episcopo, ut per Vasq. in 5. part. tom. 5. disp. 246. c. 6. n. 55. Miranda in man. Pralat. tom. 1. q. 39. art. 2. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 11. dub. 14. n. 5. Portel. in addit. ad dubia Reg. verb. Ordines sacri, n. 1. Diana moral. resol. p. 2. tract. 2. miscel. res. 31. in fine. Neminem quoque debere illum Ordinem, imò nec primam Tonsuram suscipere, qui non sit confirmatus, docet Concil. Trid. sess. 23. de reform. c. 4. & resolvunt Piasec. in praxi Episcop. p. 1. c. 1. n. 24. vers. ad minores, Molfes. in sum. Theolog. moral. tract. 2. c. 3. n. 25. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 28. n. 24. Homobon. de Bonis de examine Eccles. tract. 3. q. 1. qui secus tamen faceret (secluso contemptu) non peccaret mortaliter, quia nec Concilium ipsum Trid. id prohibet sub alia censura, aut alia forma, quæ obligationem ad mortale indicet, solamque est indecentia quæ dicitur. Ita Navar. in man. c. 22. n. 9. Henriq. in sum. l. 14. c. 6. §. 3. Suar. tom. 3. disp. 38. sect. 1. Avil. de censur. p. 7. disp. 9. sect. 1. dub. 1. Aloyf. Ricc. in praxi rer. fori Eccles. res. 369. G. let. in marg. casu Conscient. verb. Ordo, pag. 194. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 48. q. 1. Coninch. de Sacram. tom. 1. q. 72. art. 8. n. 90. Fernand. in exam. Theol. moral. p. 3. c. 3. §. 5. Valer. Reginald. citato loco, Capan. in divers. juris Can. rub. 2. n. 26. Diana resol. mor. p. 2. tract. 2. miscel. res. 4. latius sup. alleg. 2. n. 14. Materia remota Sacramenti Ordinis est res illa, quæ traditur eum suscipienti, traditio verò est materia proxima, ut per Henriq. in sum. lib. 10. cap. 8. §. 2. Card. Bellarm. tom. 3. de Ordine, c. 9. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. l. 30. tract. 1. u. 7. cum seqq. Vasq. p. 3. tom. 3. disp. 239. c. 3. Aegid. de Coninch. tom. 2. disp. 20. dub. 7. concl. 3. Sanch. in opuscul. mor. lib. 7. c. 1. dub. 1. n. 10. ubi ait, quod cum forma sit imperatoria, Accipe potestatem, applicatio materiæ debet esse traditio vasorum & instrumentorum, quibus usus ejusdem potestatis designatur, quæ ut melius percipiatur, de unoquoque ex minoribus Ordinibus à nobis specialiter agendum est. Et quidem, ut ab inferiori gradu incipiamus, sciendum Psalmistam, seu Cantorem eum dici, qui primam clericalem Tonsuram tantummodo suscepit; idè sic dictus, quia Psalmos, & cæteras laudes in Ecclesia cantat, cap. clericos, 21. dist. Thom. Valasc. alleg. 3. n. 7. cujus officium impertitum invenitur, est enim qui vocem præmittit, & qui canendo subsequitur, & qui consonat; primus dicitur præcentor, secundus succentor, tertius concentor appellatur. Proprium autè Psalmi officium est canere benedictiones, & laudes, atque Antiphonas, c. 1. 25. dist. dict. cap. clericos, Navar. in man. c. 25. n. 108. & de orat. c. 7. n. 14. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. l. 30. tract. 3. c. 1. n. 6. in ejus ordinatione fit capillorum tonsura in modum coronæ, & veste linea induitur, ut in Pontificali. Potest tamen quisque sola jussione Presbyteri officium psallendi exercere, cap. Psalmista, 23. dist. Tonsuram verò deferre nullus debet, nisi eam prius ab Episcopo acceperit, prout constitutum fuit in septima Synodo relata in cap. 1. 69. dist. & quamvis primam Tonsuram minimè habere materiæ, & formam essentialem, ac

Barbos. de Episcop. Pars II.

proinde sine prolacione aliquorum verborum validam esse tonsurationem, teneant illi, qui affirmant eam non esse Ordinem, & præcipuè Navar. consil. 4. de Sacram. non iterand. in novis, Fotnar. tract. de Ordine, c. 7. Molfes. in sum. Theologia moralis, tract. 2. c. 3. n. 20. tamen juxta meam sententiam contrarium libenter amplector, eo maximè quia Episcopus in ejus collatione dicit in persona clerici iniciandi, ut habetur in Pontificali: *Dominus pars hereditatis mea, & Calicis mei, tu es qui restitues hereditatem meam mihi.* Unde minus bene aliqui existimarunt Psalmistatum idè esse cum Lectoratu, inter quos est Vvaldens. de Sacram. Ordinis, c. 46. n. 6. tom. 2. sum. De prima Tonsura vide quæ dixi de jure Eccles. lib. 1. c. 38. n. 31. cum seqq.

Privilegia quæ clericus primæ Tonsuræ nancisci- 8 tur, hæc sunt. *Primum*, quod in Religiosam Domini sortem cooptari certum est, atque ex laicis, & profanis personas fieri factas. *Secundum*, quod Sacerdotij, seu beneficii Ecclesiastici capaces evadunt. *Tertium*, quod Ecclesiæ jurisdictionis participes sunt, id est potestatis excommunicandi; interdicens, suspendendi. *Quartum*, quod in eos imperium, & jus Magistratus secularis non habet, quod privilegium dicitur fori. *Quintum*, quod nemo iis violentas manus potest inferre, quin in censuram incidat excommunicationis. *Sexum* est privilegium immunitatis suorum bonorum omnium, sive illa jure patrimonij, sive beneficii Ecclesiastici possideant. Ita Paul. Comitol. respons. moral. l. 1. q. 54. Diana resol. mor. l. p. 4. tract. 1. res. 20.

Ostiarium, sive Janitor est is, qui præest ostiis, vel 9 januis templi, de quo meminerunt S. Dionys. Areopag. c. 3. Eccles. hierarch. Tertul. in l. adversus hæretic. & de eo scripserunt Oruph. l. de offic. Eccles. Raban. de instit. cleric. c. 12. Alcuin. l. de divin. offic. c. 35. Troil. l. 1. de perf. cleric. c. 19. Marcel. Vulpe d. cap. 7. n. 10. verb. ostiarius, cujus officium est bonos, & fideles in Ecclesia recipere, infideles verò, & criminosos, atque excommunicatos repellere, non quidem suo judicio, sed superioris jussu, & auctoritate, cap. ostiarius, 23. dist. S. Thom. in addit. ad 3. p. q. 37. art. 2. in corpore, & alij, quos sequitur Valer. Reginald. d. lib. 30. tract. 1. n. 11. Vasq. tom. 3. in 3. p. disp. 236. c. 2. n. 17. & 18. & Sanch. d. lib. 7. cap. 1. dub. 17. n. 3. Materia hujus Sacramenti sunt claves, quæ cum ordinatur ei porriguntur, & forma sunt verba prolata per Episcopum in traditione clavium, videlicet: *Accipe potestatem aperienti Ecclesiam, & sacrarium, & claudendi infidelibus.* Vel, *sic age quasi Deo redditurus rationem pro his rebus, quæ his clavibus recluduntur*, ut in Pontificali referunt Molfes. d. tract. 2. c. 4. Filliuc. tract. 9. n. 22. & 51. Sanch. in opuscul. moral. l. 7. c. 1. dub. 12. n. 4. Marchin. de Sacram. Ordinis, tract. 2. p. 2. c. 1. cum seqq. Hic vocatur etiam Sacrista, cum ei cura committitur sacrorum vasorum, & thesauri Ecclesiæ, c. unic. de officio Sacristæ. Unde & Thesaurarius appellatur, qui Græcè Cimesliarcha nominatur, in c. 1. in fine, 25. dist. & ad ejus officium spectat etiam Basilicarum ordinatio, vel ornatio, & incensi præparatio, cura Chrismatis conficiendi ac baptisterij ordinandi, præparatio luminariorum, id est cere, & olei pro ipsis luminaribus, & hujusmodi, d. c. unic. de officio Sacristæ. Custos verò est quasi minister Sacristæ, ad cujus officium pertinet ea custodire, quibus in dies Ecclesia utitur, ut linteamina Altaris, materiam Sacramentorum, lampades in Ecclesia accendere, campanas, & tintinnabula suis horis ad jussum Archidiaconi pulsare, & his similia, ut habetur toto tit. de officio Custodis.

Lector qui post ostiarium sequitur est is, qui potestatem habet legendi lectiones veteris Testamenti in Ecclesia: ejus namque officium est lectiones illas clarè, & distinctè pronuntiare, & ea quæ Prophetæ prædixit

prædixerunt populis enunciare, c. 1. 25. dist. cap. clericos. 21. dist. S. Thom. & alii apud Vasquez 236. c. 2. num. 19. cum seq. Hugo de S. Victore lib. 2. de Sacram. p. 3. c. 6. unde S. Isidor. in epist. ad Ludifridum, quæ refertur in c. perfeltis, dist. 25. tradit Lectoris officium esse vaticinia Prophetarum populo prædicare, fortassis autem pro prædicatione accipitur ipsa recitatio Prophetarum alta, clara, & distincta voce polata, ut ibi exponit Card. Turrecr & idè qui non fuerint ordinati Lectores, hoc officium in pulpito exercere prohibentur cap. non liceat, 22. dist. cap. 1. 69. dist. Hujus etiam Lectoris munus erat baptizandis Christianæ Religionis rudimenta tradere, Catechism. Roman. de Sacram. Ordin. num. 16. Sot. in 4. dist. 24. q. 1. art. 3. vers. 2. Quare in ejus ordinatione pro materia porrigitur ei liber lectionum de Prophetis, cap. lector 23. dist. & sic materia remota est liber continens prophetias veteris & novi Testamenti, proxima est traditio ejusdem libri. Discrimen autem est inter materiam Lectoratus, & Subdiaconatus, quia Subdiaconi est legere utriusque testamenti Epistolas in solemnibus Missæ sacrificio, Lectoris autem extra Missam inter nocturnas Psalmos, ut scribit Amalar. Fortun. lib. 4. de offic. Eccles. c. 3. Forma autem sunt illa verba Episcopi: *Accipe, & esto verbi Dei relator, habiturus, si fideliter, & utiliter impleveris officium tuum, partem cum his verbum Dei bene ministraverunt*, ut in Pontificali referunt Clemens Papa lib. 8. constit. c. 22. Molfes. d. tract. 2. c. 5. Filliuc. tract. 9. n. 21. & 51. Sanch. d. lib. 7. c. 1. dub. 12. n. 5. Marcel. Vulpe d. c. 7. n. 28. vers. Lector. Vide dicta c. 38. cum seqq.

¶ Exorcista Græca voce sic dictus, qui Latinè adjurans dicitur, sive increpans, d. c. clericos, in cujus ordinatione pro materia traditur liber exorcismorum, cap. Exorcista, 23. dist. Forma autem sunt illa verba Episcopi: *Accipe, & commenda memoria, & habe potestatem manus imponendi super energumenos*, ut in Pontificali referunt Sanch. in opuse. moral. lib. 7. c. 1. dub. 12. n. 6. Marchin. d. tract. 2. p. 3. c. 2. Rodolph. Cupers in c. oportebat, 79. dist. de Exorcistis, Marcel. Vulpe d. c. 7. n. 28. Molfes. d. tract. 2. c. 6. Filliuc. d. tract. 9. n. 20. & 51. hujus enim officium est, ut habetur in c. 1. 25. dist. manus super energumenos, id est lunaticos, seu à dæmonibus obsessos, cum invocatione nominis Jesu imponere, specialiter autem super baptizandos, in eo videlicet actu, qui dicitur exorcismus, d. c. nec quemquam, ad fin. vers. nec autem, de consecr. dist. 4. Hug. lib. 1. de Sacram. p. 3. c. 8. Stephan. Eduens. tract. de Sacram. Altaris, c. 3. est enim exorcismus, ut inquit text. in c. ante viginti, ead. dist. 4. adjuratio cõtra dæmones, quæ non solum circa corpora obsessa, verum etiam circa obsessas animas per peccatum, vel infidelitatem exercetur, arctat enim eorum potestatem, ut minus officiant aut nocere valeant animabus, c. sicut nobis, ead. dist. 4. Sed exorcizare quidem dæmones in baptizandis officium est Sacerdotis, c. Sacerdotes, ead. dist. quamvis & simplex Exorcista id valere, efficere, sicut in obsessis corporibus potest, d. c. 1. 25. dist. qui verò non est in hoc Ordine constitutus, exorcizare nec in Ecclesia, nec in domibus potest, c. fin. 69. dist. Laodiceen. Conc. c. 25. Aquisgran. c. 79. Victor. de Magia, n. 23. Sanch. in opere morali, lib. 2. c. 42. n. 18. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 4. de adjurat. c. 2. n. 11.

Præsertim aliquo in supremo Ordine constituto, non debet clericus exorcista munus istud exorcizandi exercere, sed id relinquere Sacerdotibus, qui soli hac nostra ætate officium istud pellendi dæmones præstant; munus autem exorcizandi in Ecclesiæ primordiis remittebatur clericis Exorcistis, quia tunc tanta erat energumenum copia, ut quasi greges ad Ecclesiam accederent, teste Greg. de Valentia tom. 4. disp. 9. q. 1. punct. 3. licet regulariter Episcopo minimè liceat pro-

hibere clericis Exorcistis, vel Sacerdotibus, ne sine illius facultate energumenos exorcizent, potest tamen videre quam exorcizandi formam servet Exorcista, an ab Ecclesia institutam, & receptam, vel an utatur superstitionibus, vel aliquod cum dæmone pactum habeat; & si videat eum his in rebus deficere, tunc integrum Episcopo erit eundem ab officio exorcizandi remove. Ita Navar. conf. 6. de officio Ordin. Ugolin. de officio Episcopi, c. 47. n. 6. licet Exorcistæ quando dæmon est ligatus aliquo signo, talia signa à dæmone revelata perquirere, frangere, & destruere, ut iis ablati maleficiatus incolumitatem consequatur, Navar. in man. c. 11. n. 29. Petr. Binsfeld. in tit. de malefic. & mathemat. lib. 4. q. 5. concl. 4. Suar. tom. 1. de Relig. lib. 2. de superstit. c. 17. latè Sanch. de Matrim. lib. 6. disp. 96. cum quibus declara & intellige. Non licet tamen Exorcistæ rogare magum, ut tollat maleficium per aliud maleficium, ubi alia via maleficiatus sanari non potest; quia hoc nihil aliud est, quàm dæmonis auxiliium per magum invocare, Sylvest. in sum. verb. Maleficium, q. 8. Navar. d. n. 29. Petr. Binsfeld. d. q. 5. conclus. 3. Martin. Delr. disquis. magic. lib. 6. c. 2. sect. 1. q. 2. Suar. ubi supra c. 18. Sanch. d. disp. 95. n. 7.

Acolytus qui Græco vocabulo sic appellatus, Latine sequens, potest intelligi, eo quòd Subdiaconum sequitur, aliter verò Ceroferarius dicitur à cereis deportandis, cap. clericos, 21. dist. in ejus ordinatione pro forma porrigitur candelabrum, ut sciat se ad accedenda Ecclesiæ lumina mancipari, cap. Acolytus, 23. dist. Aliqui verò dicunt, materiam hujus Sacramenti esse cereum extinctum simul cum urceolis vacuis; alii tenent solum esse urceolos vacuos, in Pontificali tamen videtur significari utramque simul esse materiam, prout ex eo colligere videtur Vasq. d. disp. 236. num. 29. & 30. & disp. 237. sub n. 32. vers. caterum, Molfes. d. tract. 2. c. 7. n. 10. Filliuc. d. tract. 9. n. 19. & 51. vide dicta de jure Eccles. lib. 1. cap. 38. n. 13. cum seqq. Forma autem sunt verba ab Episcopo prolata in traditione matris videlicet quando traditur cereus extinctus: *Accipe ceroferarium cum cereo, ut scias te ad accedendum Ecclesiæ luminaria mancipatum in nomine Domini*. Et quòdo traditur urceolus vacuus, Episcopus hanc profert verborum formam: *Accipe urceolos ad suggerendum vinum, & aquam in Eucharistiam sanguinis Christi in nomine Domini*, ut in Pontificali. Sed dubitari potest in quonam actu imprimatur character hujus Ordinis, an in traditione cerei, & prolatione suæ formæ, vel in traditione urceoli, & prolatione formæ? Una sententia tenet ordinationem fieri, & characterem imprimi in traditione candelabri, & prolatione suæ formæ Ita Bonav. in 4. dist. 24. 2. part. distinct. dub. 5. Angel. in sum. verb. Ordo 1. n. 4. Alia sententia tradit characterem hunc imprimi in traditione urceolorum, quia istos Acolytus principaliter, & immediatius, quàm per candelabrum, quod defert, Eucharistiæ deservit. Sic S. Thom. in 4. dist. 24. q. 2. art. 3. ad 6. Palud. ibid. art. 2. n. 15. Henriq. l. 10. c. 9. n. 1. Sylvest. in sum. verb. Ordo 2. q. 4. Sanch. d. lib. 7. c. 1. dub. 12. n. 7. Tertia, cui magis adhæreo, habet characterem imprimi in utriusque matris traditione simultanea, quàm ex novioribus amplectuntur Viguier. in sum. Theologica, c. 16. §. 6. Vasq. tom. 3. in 3. p. disp. 237. c. 3. n. 36. ejus est officium luminaria parare, & ad Altare deferre quando legendum est Evangelium, aut Sacrificium offerendum ad signum lætitiæ demonstrandum, & ipse suggesta pro Eucharistia Subdiaconis præparat & vini & aquæ urceolos, d. c. clericos, cap. 1. 25. dist. cap. 1. §. deservientes, 23. dist. c. Acolytus, 23. dist. Sanch. d. c. 1. dub. 17. n. 6. quos etiam familiares deferre solitos tradit Durand. de ritibus Eccles. lib. 1. cap. 23. Vide circa hunc Ordinem, quæ dixi de jure Eccles. lib. 1. cap. 38. num. 5. cum seqq.

15 Contactus materiae est de essentia, ita ut non cen-
 seatur Ordinatus, qui illum realiter, & physicè non
 contigit, ut docent S. Thom. p. 3. q. 38. art. 14. Sylvest.
verb. Ordo 2. q. 5. Aegid. de Contu. disp. 20. dub. 7.
 n. 7. Sanch. in opusc. moralib. lib. 7. c. 1. dub. 2. n. 1. Mar-
 tin. Fornar. de Ord. cap. 2. n. 4. Valent. tom. 4. disp. 9.
 q. 1. puncto 4. ad 1. argum. Quamvis hunc materiae con-
 tactum, non esse de essentia teneant Henricus lib. 10. c.
 9. num. 1. lit. D. Valq. d. disp. 246. num. 19. Piasec. in
 praxi Episcop. part. 1. c. 1. n. 51. pag. 59. sed in Ordine
 Presbyteratus suscipiendo aliter resolvimus in alleg.
 14. n. 8. non opus esse contingere materiam quando
 verba profertur, ita ut simul contactus, & verba,
 seu forma; sed sufficere ut sint simul moraliter, id est,
 sine mora interposita, observant Emman. Sà *verb. Or-*
do, n. 5. Nang. part. 3. quest. 34. art. 5. diff. 2. Henricus
 d. cap. 10 §. 1. Valer. Reginald. de tract. 5. n. 9. Grana-
 do in 3. part. de Sacram. controv. 9. tract. 1. disp. 6. n. 16.
 Diana moral. resol. part. 5. tract. 13. resol. 48. ubi tenet
 in Sacramento Ordinis sufficere simultatem materiae
 moralem & formae. Et in minoribus Ordinibus suffi-
 cit si praeter ista instrumenta tradantur per Archidia-
 conum, Episcopo traditionis verba proferente, & ex
 d. c. Aolytus, docet Sylvest. *verb. Ordo 2. q. 5.* Vivald.
 in candelab. tit. de Sacram. Ordinis, num. 14. Navar.
 conf. de Sacram. non iter. Est autem notandum sex
 esse substantialia hujus Sacramenti, quorum uno
 deficiente non suscipitur, nec character imprimitur.
 Primum est, potestas ordinantis, de qua allegat. 3.
 Secundum materia, id est instrumenta tangendi, &
 in Presbyteris unctio, de quibus egimus numeris
 praecedentibus, & alleg. 14. Tertium forma verbo-
 rum, ut diximus locis proximè citatis. Quartum sexus
 virilis, quia foemina non suscipit characterem, ut ob-
 servavimus alleg. 16. n. 25. Quintum intentio recta.
 Sextum Baptismus in ordinato, ut probavimus alleg.
 2. à num. 8.

14 Minores Ordines possunt absque Missa conferri,
 etiam à non jeuno, Armil. *verb. Ordo, num. 9.* Angel.
verb. Ordo 4. n. 5. decet tamen conferri intra Missam
 & ab Episcopo jeuno, Madius de Sacram. Ordin.
 c. 5. n. 9. † Majores verò non nisi in Missa conferun-
 tur, e quod sicut, de elect. & consult. Concil. Trid. sess.
 23. de reform. c. 8. de necessitate videlicet praecipi,
 non de necessitate Sacramenti, Gloss. *verb. Divida-*
tur, in d. cap. quod se ut, Campanil. in diversorio Juris
 Canon. rub. 2. n. 36. & rub. 6. c. 2. n. 19.

16 Quamvis Episcopi, seu ab ipsis deputati debeant
 inquirere intentionem ordinandi, hoc est, an illi adsit,
 vel desit intentio ascendendi ad alios Ordines, ut su-
 pra dictum est, si tamen iniciandus suam non aperiens
 mentem primam Tonsuram recipiat, eo tantum sine,
 ut fruatur privilegio clericali, vel ut gaudeat exem-
 ptione fori, non peccabit mortaliter, prout resolvunt
 Sanch. de Matrim lib. 7. disp. 33. v. 16. & 17. Galet.
 in margarita casuum conscientia, *verb. Ordo, pag. 194.*
 col. 2. Coninch. de Sacram. tom. 2. disp. 20. n. 104. & 105.
 Bonac. eod. tract. disp. 8. q. unic. punct. ult. in fine. Homo-
 bon. de Bonis de examine Ecclesiastico, p. 1. tract. 3.
 q. 2. & 3. Villalob. in sum. tract. 11. diff. 14. n. 2. Ant.
 Diana Moral. resol. part. 1. tract. 16. resol. 10. ex Con-
 cil. Trid. sess. 23. de reform. c. 4. ibi, Tonsura non initiè-
 tur, &c. de quibus probabilis conjectura non sit, eos non
 secularis iudicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem
 cultum praestent, hoc vita genus elegisse, &c. Contrariù
 verò tutius mihi semper visum fuit, ex citato Triden-
 tini decreto, quod hanc appellat fraudem saecularis
 iudicii, & sic videtur crimen esse mortiferum, cum in
 maximum Reipublicae detrimentum, necnon in gra-
 vem Ecclesiae injuriam vergat, & idèd hanc partem
 sustinent Victor. in sum. tit. de Sacram. Ordinis, n. 240.
 Bañes 2. 2. q. 12. art. 1. concl. ult. Fr. Emman. in sum. p. 2.
 Barbos. de Episcop. Pars II.

c. 17. n. 2. Petr. de Ledesm etiam in sum. p. 2. de Sacra-
 ubi de Sacra. Ordinis, dub. 5. concl. 2. Moifel. etiam in
 sum. Theolog. moral. tract. 2. c. 18. n. 1. novissimè Mar-
 chin. de Sacram. Ordinis, tract. 1. part. 8. c. 1. à n. 2. ubi
 à n. 9. disputat an secluso contemptu, & alia prava
 intentione lethalis sit Tonsura, & minorum Ordinum
 receptio, absque voluntate ascendendi ad sacros Or-
 dines, & à num. 22. an retrocessio à Clericatu sit le-
 thalis, vel venialis.

Ordines minores licet uno die omnes uni possint 17
 conferri secundum Gloss. *verb. Minores, in c. 2. de eo*
qui furtivè Ordines suscepit, Mandol. super reg. Cancell.
24. de malè promotis, q. 1. n. 9. Rebuff. super reg. 13.
 Cancell. *vers. item cupiens, Gutier. Canon. lib. 1. cap. 26.*
 n. 31. & 32. Henricus lib. 10. c. 11. n. 4. Bonac. de Sacram.
 disp. 8. quest. unic. punct. 5. n. 36. Sanch. in opusc. moral.
 lib. 7. c. 1. dub. 5. n. 11. Alzedo d. p. 2. c. 5. n. 21. Nihilominus
 propter verba Concil. Trid. sess. 23. de reform.
 c. 11. ibi, Atque ita de gradu in gradum ascendat, ut in
 eis cum aetate vita meritum, & doctrina major accres-
 cat. † laudabilius erit abstinere, nisi immineret neces-
 sitas, vel alia urgens causa bene visa Episcopo, ut in 18
 specie post Azorium firmant Miranda in man. Pralat.
 tom. 1. q. 38. art. 5. concl. 2. Mar. Anton. variar. resol.
 lib. 1. resol. fin. casu 26. Homobon. de Bonis de exami-
 ne Ecclesiastico, p. 1. tract. 2. c. 2. q. 14. Marchin. d. tract. 1.
 p. 7. c. 1. à n. 6. Marcel. Vulpe in praxi iudic. c. 7. n. 7. v.
 quatenus, ubi quod Episcopus potest dispensare super
 interstitiis in minoribus ob quamlibet levem causam,
 & in Concil. Brachar. ult. art. 2. p. 1. relinquatur pru-
 dentiae Episcoporum, an simul, vel per interstitia tem-
 porum debeant conferre Ordines minores. Inter unū
 igitur, & alterum minorem Ordinem poterit esse in-
 intervallum, quod daretur de uno die festo ad alium
 proximum, cum singulis diebus festis conferri pos-
 sint, ut diximus. Ita Sorbus in comp. Mendic. *verb.*
Ordo, vers. & sic bene, Campanil. rub. 6. c. 3. n. 13. quod
 verum iudico, vel tutius interveniente intervallo de
 uno ex temporibus generalium ordinationum ad
 aliud, ut tenent Ugolin. de potest. Episcop. c. 26. §. 17.
 n. 4. & Majol. de irreg. lib. 3. c. 24. n. 13.

Si consuetudo tamen adesset (qualis in aliquibus 19
 locis Germaniae, & Hispaniae vigere constat) quae per-
 mitteret minores Ordines, & primam Tonsuram uni-
 ca die conferri, servandam esse asserunt Alzedo d. c. 1.
 n. 22. Sylvest. *verb. Ordo 2. n. 7. vers. tertium,* Rebuff.
 ubi proximè, Thom. Valasc. tom. 1. alleg. 3. n. 1. Henricus
 d. §. 4. Campan. divers. juris Canonici, rub. 6. c. 2. n. 20.
 & decilum refert Armendar. ad recop. legum Navar-
 re, lib. 1. tit. 18. l. 7. n. 57. & etiam alia non stante, † si 20
 quis uno, eodemque die omnes Ordines minores, vel
 primam Tonsuram cum minoribus receperit, nullam
 incurere irregularitatem asserunt Avila de censur.
 p. 7. disp. 9. sect. 1. dub. 4. Sayr. eod. tract. lib. 7. c. 10. n.
 22. Valentia tom. 4. disp. 7. q. 19. punct. 3. Bonac. de
 censur. disp. 7. quest. 3. punct. 5. n. 35. an idem dicendū,
 si consuetudo vigeat in eisdem locis, ut unica die mi-
 nores Ordines cum Subdiaconatu conferantur? Una
 sententia tenet consuetudinem non excusare, qua
 haec fuit sublata à Trident. sess. 23. de reform. c. 11.
 & 13. ita Sylvest. in sum. *verb. Ordo 2. quest.* Maiol.
 de irregul. lib. 4. c. 11. n. 2. Hieron. Veneto in exam.
 Episc. lib. 1. cap. 18. n. 13. Card. Tolet. lib. 1. cap. 71.
 num. 1. Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 25. vers. una,
 & eadem die, Alzedo d. part. 2. cap. 5. n. 24. Menoch. de
 arbitr. cent. 6. casu 564. num. 8. Altera sententia, cui
 tanquam probabiliori adhaereo, tenet ex iustissima
 causa id licere Episcopis in iis locis, in quibus illa vi-
 get consuetudo, quia consuetudines ambiguae non
 tolluntur à Trident. sess. 23. de reform. cap. 6. & 9. sic
 Hier. Sorbo *verb. Ordines sacri, Navar. in man. c. 25.*
 n. 71. Fr. Emman. in sum. p. 2. c. 16. n. 3. Gutier. canon.
 lib. 1.

lib. 1. c. 16. n. 34. Sayr. de censur. lib. 4. cap. 14. n. 25. & lib. 7. c. 10. n. 26. Suar. in simili tract. disp. 31. sect. 1. n. 41. Sanch. in opusc. Moral. lib. 7. cap. 1. dub. 53. n. 7. cum seqq. Miranda in man. Pralat. part. 1. q. 38. art. 8. concl. 2. Fornar. de Ordine, c. 8. n. 3. Quamvis alii seculi consuetudine exillimaverint nostra jam tempestate licere Episcopo eadem die ex causa iusta minores omnes & simul Subdiaconatum conferre, ex quorum numero sunt Molfel. in sum. tract. 2. c. 8. n. 17. & c. 14. n. 3. Valq. tom. 3. in 3. p. disp. 246. c. 5. n. 48. Diana tom. 1. tract. 16. resol. 28.

21 Tempus idoneum ad conferendum minores Ordines illud idem esse, quod ad majores requiri constat, necnon quamlibet Dominicam, aut festivam diem, dummodo non fiat generalis ordinatio. Alex. III. in cap. de eo, de temp. ordin. Sylvest. verb. Ordo 2. n. 6. Rebuff. in praxi benefic. p. 2. tit. de clericis ad sacros Ordines male promotis, n. 2. & 3. Vivald. in candelabro aureo, tit. de Sacram. Ordinis, n. 36. vers. tertia conclusio. Cardos. in praxi iudicium, verb. Sacram. Ordinis, n. 42. Valer. Reginald. d. lib. 30. tract. 1. n. 26. Marchin. d. tract. 1. part. 7. c. 5. n. 2. Bonac. de censur. extra Bullam, disp. 4. quest. 1. punct. 3. n. 1. Fr. Emman. in sum. tom. 2. c. 16. n. 3. Henriq. lib. 10. c. 12. §. 2. Iacob. de Graff. in decis. aureis, lib. 3. part. 2. c. 12. num. 20. Thom. Valasc. alleg. juris tom. 1. alleg. 4. num. 4. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiastico tract. 3. c. 8. q. 69. vers. item minores, Monet. de commut. ult. volunt. cap. 10. n. 184. Sanch. opusc. moral. lib. 7. c. 1. dub. 52. n. 1. ubi n. 8. subdit posse Episcopum diebus Dominicis, & festis Ordines minores conferre multis, non tamen ita quod videatur Ordines generales celebrare, Ochagau. de Sacrament. Ord. q. 9. n. 8. Castald. in praxi carem. lib. 2. sect. 15. c. 3. n. 3. Paul. Layman. lib. 6. tract. 10. c. 8. n. 1. Madius de Sacram. Ordinis, c. 3. n. 4. Ioan. Suar. in enchirid. casuum conf. lib. 5. verb. Ordo, §. datur prima Tonsura, novissime mei amicissimus Diana moral. resol. part. 5. tract. 13. resol. 97. in princ. Concedit etiam consuetudo recepta, ut feria sexta vespere praecedente Sabbathum, in quo de jure Ordines sacri conferuntur, Episcopis fas esse Ordines minores dare, quasi in hoc officio censeatur incipere dies Sabbathi pridie vesperti Henriq. d. lib. 10. c. 12. §. 2. ubi reddit rationem hujus consuetudinis permittentis Episcopis in die Veneris vesperti conferre minores Ordines, ut scilicet ipsi ea cura vacarent, possintque in Sabbatho majori cum solemnitate sacros Ordines dare, refert Molfel. in sum. Theologia moralis, tract. 2. cap. 14. n. 7. & idem Henriq. in d. §. 2. ex communi praxi, & consuetudine attestatur Episcopos habere potestatem promovendi ad minores Ordines feria quarta quatuor temporum, refert Sanch. d. dub. 52. n. 3.

22 Dubitari potest, quinam sint isti dies Dominici, & festivi, in quibus Episcopi minores Ordines conferre possunt: etenim Gloss. verb. ad sacros, in cap. sane, de temp. ordin. dicit diebus solemnibus. Sylvest. verb. Ordo 2. num. 6. vers. secundum, dicit praecipuis diebus, prout etiam utitur text. in cap. de feriis, ibi: diebus autem Dominicis, & aliis praecipuis festivitibus. Alii tandem intelligunt de omnibus festivitibus expressis in cap. fin. de feriis. Ego tamen semper intellexi hos dies festivos debere esse de praecipuo, prout reperi tenuisse Vivald. in candelabro aureo. p. 1. tit. de Sacram. Ordinis, num. 35. vers. tertia conclusio, & me citato in hoc loco, Ferentil. ad Burat. decis. 758. num. 14. Nald. in sum. verb. Ordo num. 15. Sylvest. in sum. verb. Ord. 2. q. 2. Zanard. in direct. p. 1. de Sacram. Ordinis, cap. 3. Barthol. à Ledesma de Sacram. Ordinis dub. 15. Villaob. in sum. tom. 1. tract. 11. diff. 13. n. 4. & non contradicit Azor. instit. moral. part. 2. lib. 1. c. 27. vers. ult. & sufficit si in Dioecesi sua sit solemnitas diei festi, licet ubique non celebretur, ex traditis pec-

Henriq. lib. 9. cap. 28. §. 1. Quamvis supradicta sententia securior sit, non desunt tamen plures summæ autoritatis viri, qui contrarium, nempe dictos dies festivos, tam in Ordinibus majoribus, quam in minoribus ex privilegio sumendis sufficere, ut sint de festo duplici, licet non serventur Ecclesiae praecipuo, neque in illis abtineatur ab operibus servilibus, ut per Fagund. in quinque Ecclesiae praecipua, praec. 1. lib. 1. c. 2. n. 15. ubi hoc probabiliter asserit, Homobon. de Bonis in resp. casuum conscient. vol. 2. part. 5. resp. 207. Gavant. in Enchir. Episcop. verb. Ordines minores, n. 15. Tanner. tom. 4. disp. 7. q. 3. dub. 2. n. 44. Franc. Hallier. de sacris orationibus p. 2. sect. 7. c. 1. art. 1. n. 2. Ioan. Preposit. in 3. p. D. Thom. q. unic. de Sacram. Ordinis dub. 15. n. 150. ubi advertit dispositionem e. de eo, de temp. ordinat. dum minores Ordines diebus festis dandos ait, non tantum intelligendam de festo, quod servatur in populo, sed etiam de eo, quod servatur in choro, tetigi supra alleg. 17. sub n. 7.

Pro prima Tonsura non designatur certum tempus, sed in omni potest conferri, prout resolvunt Armil. verb. Ordo, n. 8. Tabien. eod. verbo, §. 2. Barth. à Ledesma dub. 15. de ordine, Sanch. in opusc. moral. lib. 7. c. 1. dub. 52. n. 1. Valer. Reginald. d. lib. 30. tract. 1. n. 26. vers. certum est. Laurent. de Franchis d. pag. 79. in resp. ad 17. Henriq. lib. 10. c. 12. §. 1. Thom. Valasc. d. alleg. 4. n. 3. Marchin. d. tract. 1. p. 7. c. 5. n. 1.

Ad ritum pertinet locus, ubi ordinatio fieri debet, & est quaelibet Ecclesia, tamen non Cathedralis, Tabien. verb. Ordo 5. §. 1. Sylvest. eod. verbo 2. n. 8. Valer. Reginald. in praxi fori poenit. lib. 30. tract. 1. n. 27. novissime Laurent. de Franchis in controvers. inter Episcop. & Regul. pag. 79. in resp. ad 18. Licebit tamen Episcopo eos dare ubi libuerit, dummodo sit in sua Dioecesi, vel in aliena de Episcopi consensu, juxta gloss. fin. in cap. ordinationes, il. 2. 75. dist. per text. in e. quando, ead. dist. etiam in domo, dummodo Episcopalis sit, Henriq. d. lib. 10. c. 11. §. 8. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 274. imò & in domo non Episcopali de consuetudine licere, & se non semel servari vidisse refert Campanil. d. rub. 6. c. 2. n. 17. Sanch. in opusc. moral. lib. 7. c. 1. dub. 50. n. 1.

In loco verò interdicto, & personis interdictis Ordinis Sacramentum conferri non potest, tum quia interdictum prohibet usum omnium Sacramentorum, exceptis specialiter à jure concessis, in quo nullibi reperitur concessum, ut in loco interdicto Ordines conferantur, tum quia hoc Sacramentum non est de necessitate ad salutem, ita merito resolvunt nostri per text. ibi in c. non est, de sponsalib. & Theologi in 4. dist. 18. post Palud. ibi q. 8. art. 2. concl. 2. D. Anton. 3. p. tit. 26. c. 24. ad medium, Navarr. in man. c. 27. n. 179. in fine, Covar. in cap. alma mater, p. 2. §. 3. n. 6. Henriq. in sum. lib. 13. c. 45. §. 4. Ugolin. de censur. tab. 5. c. 7. §. 2. Avil. eod. tract. p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 8. Suar. eod. tract. disp. 33. sect. 1. à n. 44. Sayr. eod. tract. lib. 5. c. 7. à n. 34. Bonac. eod. tract. disp. 5. punct. 2. §. 3. n. 3. Benzoni. de iustitia Pontificii interdicti. c. 6. vers. nec Episc. cum seqq. ubi resolvit non licere Episcopo tempore interdicti conferre Ordines majores, seu minores, etiam primam Tonsuram quibuscumque etiam Regularibus. Quamvis autem necessaria non sit in hoc proposito distinctio inter generale, vel speciale interdictum, ut ostendit Suar. ubi proximè, quia quocumque modo ponamus personas, vel loca interdicta, ita ut interdicto ligentur, nunquam ab eis, vel in eis Ordines suscipi, aut conferri possunt. Contemnendus tamen non est ad majorè explicationem discursus, quem latè prosequitur Sayr. d. c. 7. à n. 36 & ante eum Abb. in d. c. non est, n. 8. vers. dubitatur, & latius Alex. de Nævo ibi à n. 23. nam si generaliter interdicitur populus, clerici etiam primæ Tonsuræ, sicut & laici alterius populi in eodè, vel alio loco

loco Ordines suscipere nō prohibentur, sicut etiā interdīcto generaliter loco, laici, & clerici ejus loci alibi Ordines suscipere nō prohibentur, quia omnes isti eo interdīcto non ligantur, juxta receptissimas traditiones, desumptas ex text. in cap. si sententia, de sent. excommun. lib. 6. quando autem personæ personaliter interdīctæ sunt, & specialiter, certum, & indubitatum est eis, & ab eis Ordines conferri non posse, sicut nec in loco interdīcto specialiter.

27 An in Sabbatho sancto, ubi est locus interdīctus, Ordines conferri possint? Dubitant nonnulli, quia videtur festum Paschatis à Missa ejus Sabbathi inchoari, & consequenter juxta concessionem cap. alma mater, §. in festivitibus, de sentent. excommunic. l. 6. Divina omnia in eo prohibita non esse. Sed quicquid sit in ea quæstione, unde festum incipiat in proposito, negativè est resolvendum, quia in d. c. alma mater, in princip. regula negativa constituitur circa Sacramenta, & divina Officia, deinde d. §. in festivitibus, solum concedit Missæ sacrificium, & divina Officia, atque ita usum Sacramentorum denegare videtur juxta reg. cap. nonne, de presumpt. cum vulgar. quo fundamento sic post Palud. communiter receptum, resolvit Covar. §. 3. n. 4. vers. tertium, d. loco.

28 Utrum autem si immineat necessitas ordinandi ministros, veluti si tempore pestis non adsit copia ministrorum, qui Sacramenta administrent, quæ interdīcti tempore permittuntur, nec existat locus præter illum interdīctum, in quo possint Ordines conferri, controvertunt Doctores, an in eo licitè conferantur? Negativam partem tenent Sylv. verb. interdīctum §. 7. quem dubitans magis sequi videtur Covarr. d. §. 3. n. 4. vers. tertium, & Ugolin. d. c. 7. §. 2. in fine, fundatus in nimia clericorum abundantia. Affirmativam tamen partem securè tuentur Abb. in d. c. non est, n. 8. in fine, & alii quos refert Henric. d. c. 45. §. 4. & data vera necessitate Ministrorum, fatentur Sayr. d. c. 7. n. 38. Avil. d. dub. 8. concl. 2. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 2. q. 109. art. 1. & ad hæc reducendus est Villad. de irregul. c. 5. n. 3. licet generalius loquatur.

ALLEGATIO XII.

Episcopus quæ efficere debeat, ut clerici in minoribus fori privilegio gaudere valeant?

SUMMARIUM.

- 1 Clerici in minoribus, si conjugati non sint, jure communi attento fori privilegio gaudebant, tam in civilibus, quam in criminalibus, sicut & clerici in majoribus.
- 2 Clerici in minoribus hodierno jure Concilii Trident. quando gaudeant fori privilegio.
- 3 Clerici prima Tonsura, seu minorum Ordinum beneficii habentes gaudent privilegio fori in civilibus, & criminalibus.
- 4 Beneficiatus ad effectum, ut effugiat forum seculare non sufficit probare titulum beneficii, nisi etiam probet illius possessionem.
- 5 Beneficiatus qui propter intrusum non fuit adeptus possessionem, si collatio beneficii sit valida, fori privilegio gaudet.
- 6 Beneficiatus gaudet privilegio fori in civilibus, & criminalibus, etiamsi habitum clericalem, & Tonsuram non deferat.
- 7 Beneficiatus gaudet fori privilegio, etiamsi beneficium sit modici valoris.

- 8 Pensionem habitam concessam clerico, fori privilegio gaudet.
- 9 Coadjutor positus per Papam, qui est primæ Tonsuræ, vel minorum Ordinum, gaudet eodem fori privilegio.
- 10 Capellanus cui capella in perpetuum, vel in titulum fuerit assignata per Papam, aut Episcopum gaudet fori privilegio.
- 11 Præstimonium, vel fratantiam habens, gaudet eodem fori privilegio.
- 12 Clericus non beneficiatus, sed in prima Tonsuræ, vel in minoribus tantum Ordinibus constitutus, quæ habere debet, ut hodie fori privilegio gaudeat.
- 13 Licentia danda per Episcopum clerico, ut in certâ Ecclesia inserviat ad effectum gaudendi fori privilegio, debet esse expressa, sufficit tamen quod fuerit ore tenus concessa.
- 14 Ecclesia non sufficit inservire ad hunc effectum bis, vel ter, sed requiritur perseverantia saltem pro majori parte temporis.
- 15 Clericus in minoribus ad hoc ut privilegio fori gaudeat, debet portare habitum, & Tonsuram tempore captivæ.
- 16 Index Ecclesiasticus cognoscit, an scilicet habitus in quo fuit repertus sit conveniens. Inventus dicitur, qui fuit inventus, & captus. ibid.
- 17 Clericus qui tempore delicti commissi habitum, & tonsuram non deferbat, si postea reassumpsit tempore captivæ, vel purgationis, fori privilegio gaudet.
- 18 Clericus in minoribus ad hoc, ut fori privilegio gaudeat, debet habitum clericalem, & tonsuram deferre, utrumque simul.
- 19 Monitio trina non requiritur, ut clericus non incedens in habitu, & tonsura amittat clericale privilegium.
- 20 Clericus portans vestes laicales aliqua rationabili causa, vel captus cum illis, solitus Tonsuram, & clericalem habitum deferre, gaudet fori privilegio.
- 21 Clerici in minoribus attento jure communi fori privilegio gaudebant, etiamsi neque habitum, neque Tonsuram deferrent.
- 22 Ordinatio Regni Lusitania quid super hoc disponat, ostenditur.
- 23 Clericus enormia committens sine habitu, & tonsura incedens, non precedente trina monitione poterat jure communi à judice seculari puniri.
- 24 Juri communi requirenti prædictam trinam monitionem, ut fori privilegium amittatur, derogatum est per Concil. Trident.
- 25 Clerici in minoribus conjugati solum in criminalibus, non autem in civilibus privilegio gaudent.
- 26 Clerici in minoribus conjugati, ut fori privilegio gaudeant, necesse est, quod cum unica & virgine contraxerint, & vestes deferant, & tonsuram.
- 27 Ordin. Reg. Lusitanorum contenta, ut hujusmodi clerici in minoribus conjugati gaudeant fori privilegio requiritur, quod tempore delicti, & captivæ habitum, & Tonsuram deferant.
- 28 Clericus conjugatus incedens sine habitu, & tonsura, si pro crimine capiatur, deinde à carcere fugiens habitum, & tonsuram reassumat, an fori privilegio gaudeat.
- 29 Clerici conjugati negotiis secularibus se immiscentes, an fori privilegio gaudeant.
- 30 Clerici in casibus, in quibus privilegio clericali privantur, an possint puniri à judice seculari, nullâ precedente degradatione.
- 31 Clerici qui decreto Concil. Trident. fori privilegio privantur, privilegio etiam Canonis an cessentur privati, disputatur.

- 32 Cognitio, & decisio dubii circa clericatum ad quem iudicem pertineant, Ecclesiasticum ne, an saecularem? discutitur.
- 33 Remissio Clerici facienda est sine eius dedecore, ob reverentiam clericalis dignitatis.
- 34 In flagranti quis deprehendi dicitur quando incarcerandus nec fugere, neque inficiari potuerit.
- 35 Iudex Ecclesiasticus non tenetur stare processui, & sententia Iudicis saecularis in Clerico remissa.
- 36 Clericus conjugatus an ex dispensatione Episcopi capax sit beneficii Ecclesiastici, remissive.
- 37 Novitii sunt Ecclesiastica persona, & privilegio fori gaudent.
- 38 Conversi viri religiosi sunt, & privilegio fori, ac Canonis gaudent.
- 39 Oblati qui se, & sua in totam Religionem tradiderunt, gaudent privilegio fori.
- 40 Deputati auctoritate Pralati ad aliquod Hospitale erectum auctoritate Ordinarii, gaudent fori privilegio.
- 41 Fratres tertii Ordinis Sancti Francisci, quando gaudeant fori privilegio?
- 42 Eremita, qui nullam profitentur Religionem, exempti non sunt a potestate saeculari, nec privilegio Canonis gaudent.
- 43 Eremita professionem emittentes, privilegio fori, & Canonis gaudent.
- 44 Penitentes saeculari iudicio sunt subiecti, neque aliquo fori privilegio gaudent.
- 45 Militares Religiosi fori privilegio gaudent, etiam si professi non sint.
- 46 Militares ex Ordinibus Christi Domini, Divi Iacobi, & similibus, an veri Religiosi sint.

CLERICI in minoribus, si conjugati non sint attento Jure communi, fori privilegio gaudebant, sicut & Clerici in majoribus, etiam quoad caetera exemptionis privilegia a potestate saeculari. Appellatione enim Clericorum ex verbi proprietate continentur etiam Clerici in minoribus. Patet, quia clerus idem est, quod fors, c. clericos, 21. dist. & idem cum omnes Clerici etiam in minoribus in sortem Domini, divinaque ministeria exercenda vocentur, d. c. Clericos, c. perlectis, 21. dist. c. cum secundum, de praebe. ibi, etiam in minoribus proprie Clericos nuncupari, sequitur eisdem privilegiis, & exemptionibus frui debere, quibus & alii fruuntur in majoribus, & probat text. in c. 3. de foro com. ibi, aut clericum ullum, si intelligas ampliative ad clericos in Sacris, de quibus immediate egerat, & insuper consideres universalem affirmativam, quae in praedictis verbis involvitur, & quae resultat ex universali negativa, quae in textu formaliter exprimitur, ex hac enim, nullus iudicium saecularium, neque Presbyterum, Diaconum, aut Clericum ullum distringere, aut condemnare praesumat, sequitur universalis affirmativa, omnis Clericus, tam in majoribus, quam in minoribus potitur privilegio fori, ne a saeculari iudice distringi valeat, aut condemnari; quamvis aliter praedicta verba intelligat Guttier, de juram. confirm. p. 1. c. 17. n. 12. & ita clarum est de Jure, Clericos primae Tonsumae, vel in minoribus constitutos, tam in civilibus, quam in criminalibus gaudere fori privilegio, & a saeculari potestate exemptos esse, ut probant text. in c. Clerici, & in c. cum non ab homine, de iudic. & in d. c. 2. de foro comp. cum similib. resolvunt Navar. in man. c. 27 n. 79. Aym. conf. 616. n. 13. l. 4. Suar. de Paz in pract. tom. 2. pral. 2. n. 26. Menoch. de arbitr. casu 246. n. 2. Camill. Borrel. conf. 15. n. 23. Joan. Garcia reg. 9. Th. Valasc. tom. 1. alleg. 10. n. 1. Covar. pract. c. 31. n. 5. in fine, Farin. in prax. crimin. quest. 8. n. 5. me citato saepissime in loco citato, Castr. Palao in opere moral

tract. 12. quest. unica, puncto 2. in princip. Perez de Lara de capellan. c. 5. n. 2. novissime me citato in hoc loco, Torreblanca in Practicab. Juris spirit. lib. 15. c. 5. n. 19.

Hodie tamen ex decreto Concilii Trident. sess. 23. de reform. c. 6. propter multitudinem forsitan Clericorum, hujusmodi Clerici in minoribus non gaudent fori privilegio, nec in civilibus, nec in criminalibus, nisi beneficium Ecclesiasticum habeant, aut clericalem habitum, & Tonsumam deferentes, alicui Ecclesiae de mandato Episcopi inserviant, vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua schola, vel Universitate de licentia Episcopi, quasi in via ad majores Ordines suscipiendos versentur: consonat apud nostros Lusitanos Ordinatio Regia lib. 2. tit. 1. §. 27. & apud Hispanos l. 1. tit. 4. lib. 1. nova recop. tradunt Salzed. ad Bernard. c. 62. n. 9. Garcia de nobilitate glos. 3. n. 50. Hentiq. in sum. lib. 10. cap. 15. §. 2. & l. 14. c. 49. §. 1. in fine, Suar. de Pace in praxi tom. 2. praludio 2. n. 6. & 7. Motl. in emporio juris, part. 1. tit. 2. in praludii, n. 138. Ceval. commun. contra commun. q. 496. n. 579. tom. 4. Cor. Philip. part. 3. §. 1. n. 3. Garcia Mastillo Sicilia decis. 113. D. Barbof. in l. Titia, num. 36 ff. soluto matrim. Valasc. consult. 131. n. 32. Fr. Emman. quest. Regularium tom. 2. q. 139. art. 2. Carol. de Grassis de effectibus Cleric. effect. 1. a n. 167. Nicol. Garcia de beneficiis part. 2. c. 2. n. 2. Thom. Valasc. alleg. Juris tom. 1. alleg. 10. n. 2. & alleg. 14. num. 1. Marc. Anton. Genuens. in praxi Neap. c. 7. Leo in thesauro fori Eccles. part. 1. c. 11. n. 2. & 3. Farin. in praxi crimin. q. 8. n. 5. & a n. 60. Ugolin. de potest. Episcopi c. 12. n. 3. Aloyf. Ricc. Neap. decis. 111. part. 4. Molfes. in sum. Theologia moralis, tract. 2. c. 3. n. 17. novissime Sperell. decis. 26. per tot. Ciardin. contrav. forens. c. 10. a n. 2. Bonac. in 8. praecepto Decal. disp. 20. q. 2. punct. 1. §. 4. n. 10. cum seqq. me citato in hoc loco, Torreblanca dicit lib. 15. cap. 5. a n. 2.

Clerici igitur primae Tonsumae, seu minorum Ordinum beneficium habentes gaudent privilegio fori in civilibus, & criminalibus, ut probatur ex Concil. Trident. d. cap. 6. & tradunt Mascard. de probation. concl. 302. n. 14. Guttier. pract. lib. 1. q. 7. Mar. Anton. var. lib. 1. resol. 48. n. 22. a Ponte lib. 1. conf. 24. Bobadil. in sua politica, lib. 2. c. 18. n. 102. in glos. lit. E. Diana resol. moral. part. 1. tract. 2. de immunit. resol. 28. Garcia d. cap. 2. num. 3. ubi ampliatur, & decisum refert, etiam si clericatui renuntiaverint, Molfes. in sum. lib. 3. num. 17. Durand. in Bullam Coena, d. Canon. 15. q. 15. num. 64. Thom. Valasc. d. alleg. 10. num. 9.

Et beneficiatus ad effectum, ut effugiat forum saeculare, non sufficit probare titulum, beneficii, nisi etiam probet illius possessionem, ut disponit Ordin. Reg. Lusitan. lib. 2. tit. 1. §. 25. & ita resolvunt Clar. in §. finali, q. 35. num. 21. & vers. haec autem, in fine, & vers. Regulariter autem, ubi Bajard. n. 14. Menoch. conf. 350. n. 6. cum seqq. Sigismund. Scacc. de iudic. causar. civil. lib. 1. c. 11. n. 82. Mascard. de probat. concl. 302. n. 16. & 17. Farin. d. q. 8. n. 45. & 70. Carol. de Grassis de effectu 1. n. 187. Card. Thusc. in pract. conclus. lit. B. concl. 78. n. 8. Thom. Valasc. d. allegat. 10. ex num. 10. me citato in hoc loco, Marchin. de sacram. Ordinis p. 2. tract. 1. c. 2. diff. 3. Castro Palao ubi supra n. 7. Aloyf. Ricc. in praxi fori Ecclesiastici, decis. 388. in 1. edit. & resol. 327. n. 1. in 2. edit. & limitat ubi collatio beneficii esset valida & propterea beneficiatus non fuit adeptus possessionem, quia movit litem contra intrusum & ita decisum fuisse referunt Marc. Anton. Genuens. in praxi Arch. Neapol. c. 7. num. 6. Flamin. de resignat. lib. 7. q. 1. n. 47. Francisc. Leo in thesauro fori Ecclesiastici, part. 1. c. 11. num. 2. Nicol. Garcia d. c. 2. n. 14. Quamvis contrarium, imò collationem

Jationem beneficii obtinentem, etiamsi possessionem non habeat, privilegio fori gaudere resolvant Mil. in suo repertorio, verb. *obtinere dicitur quis beneficium*. Flamin. d. q. 1. n. 47. Gig. de pensionib. q. 9. 4. n. 12. Cened. pract. & Canon. quæstionum lib. 1. q. 4. n. 21. Vilar. del Patronado de Calatayud. 4. p. in princ. n. 10. Diana moral. resol. p. 1. tract. de immun. Eccles. resol. 29. Bonac. d. disp. 10. q. 2. punct. 1. §. 4. n. 13. Quæ quidem opinio potest procedere in incedente in habitu, in quo sufficit collatio beneficii, ut gaudeat privilegio fori, nec opus erit constare de validitate illius, sed satis erit esse coloratam, & apparenter validam, cum non agatur de ea principaliter.

6 Amplia primò hujusmodi Clericum primæ Tonsuræ, seu Minorum Ordinum Beneficiam habentem gaudere privilegio fori in civilibus, etiamsi habitum Clericalem, & Tonsuram non deferat; nam in habente beneficium id non requirit Concilium, sed solùm in inserviente alicui Ecclesiæ, vel in Seminario, aut in schola, vel universitate versante, ut constat ex ipso contextu Concilii, & illa disjunctiva, aut, quæ disjungit. Ita in his terminis resolvunt Clar. §. final. q. 36. n. 16. & 19. Lælius Zecchius de Repub. Ecclesiastica, tit. de Clericis, vers. ad hoc, de Ponte conf. 24. vol. 1. Fr. Emman. in sum. part. 1. c. 155. concl. 2. Salzed. ad Bernard. d. c. 61. n. 9. vers. si tamen, me citato in hoc loco, Castro Palao d. disp. unica, punct. 2. n. 6. Curia Philip. p. 3. §. 1. n. 3. ad finem, Azeved. lib. 1. n. 9. vers. sed si benef. tit. 4. lib. 1. nova recopil. Carol. de Grassis d. effectu 1. n. 1195. cum seqq. Farin. d. q. 8. n. 7. Gonzal. ad regul. 8. Cancellaria. gloss. 5. §. 5. n. 6. Ceval. q. 563. n. 3. Novat. in novo Jure Pontif. concl. 117. n. 6. Squillante de privileg. Cleric. c. 7. dub. 1. n. 23. Diana p. 4. tract. 1. resol. 89. Thom. Valasc. d. alleg. 10. num. 9. Marchin. me citato in hoc loco, de Sacram. Ordinis, tract. 2. part. 1. c. 15. diffi. 1. Bonac. in d. 8. prac. Decalog. disp. 10. q. 2. punct. 1. §. 4. n. 11. Bobadil. in sua politica, lib. 1. c. 8. n. 102. lit. E. Cened. d. q. 4. n. 49. Bellet. disquisit. Cleric. part. 1. tit. de favore Clericor. person. §. 8. n. 7. vers. distinguendo, Garcia d. c. 2. n. 4. ubi n. 5. dicit procedere etiam stante hodie Constit. 30. Sixti V. de habitu, & tonsura, latè multos referens Torreblanca lib. 15. c. 6. à princ. Inveni tamen decisum fuisse, Clericos in Minoribus beneficium habentes eo ipso privari privilegio fori, si se immisceant enormitatibus, & seditiosi sint, refert Bellet. disquisit. Cler. tit. de favore Cleric. personali, §. 8. n. 7. in fine, p. 1. Et nota quod si tempore commissi delicti erat beneficiatus, proindeque de foro Ecclesiastico, etiamsi postea ducat uxorem, ducta est tractanda coram Juce Ecclesiastico, Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 224. per tot. Squillante de privileg. Cleric. c. 10. n. 38. Bonac. in Bull. Cœna, disp. 1. q. 16. sect. 1. punct. 3. n. 14. Gavant. in enchirid. Episcop. verb. fori privilegii, n. 31. Sanch. in opusc. tom. 2. lib. 6. c. 1. dub. 3. num. 1. Diana resol. moral. part. 4. tract. 1. resol. 6. Quicquid contrarium teneat Pereira de manu Regia part. 2. c. 42. num. 8.

7 Secundò amplia procedere etiamsi beneficium sit modici valoris, quia ad effectum gaudendi fori privilegio sufficit solus titulus absque redditibus. Ita Marc. Anton. Genuens. d. c. 7. in fine, Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neap. decis. 7. & in praxi fori Eccles. resol. 327. vers. sufficere 3. Campanil. in divers. Juris Canon. rubr. 8. cap. 5. num. 19. Nicol. Garcia de benef. part. 1. c. 6. num. 37. & part. 2. c. 2. n. 3. Carol. de Grassis d. effectu 1. num. 1224. ubi idem resolvit de Clerico habente beneficium sine redditibus, de quo etiam Aloyf. Ricc. decis. Curia Archiep. Neap. part. 2. decis. 189. & part. 4. decis. 28. Diana resol. moral. p. 1. tract. 3. resol. 29. Squill. de priv. Cler. c. 7. num. 17.

Tertiò amplia in habente pensionem solitam concedi Clerico, prout resolvunt Salzed. ad Bernard. cap. 67. n. 10. alias 64. incip. Coram secularibus. num. etiam 10. Lassarte de Alcala, c. 19. 24. Cres. ent. decis. 14. de sent. & re judicata, Vilar. del patronado de Calatayud. p. 4. §. 3. n. 12. Pottell. in tract. de competencias de las jurisdicciones, quest. 3. n. 20. Fr. Emman. in sum. tom. 1. c. 155. n. 11. Zetol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Clericus, §. 2. dub. 2. me citato in hoc loco, Castro Palao d. disp. unic. punct. 2. n. 4. Torreblanca lib. 15. c. 6. n. 10. & pro hac opinione scio sacram Congreg. decidisse obtinentem pensionem haberi pro Clerico beneficiato ad effectum privilegii fori, ut refert Armendar. in addit. ad recop. legum Navarra. l. 2. tit. 19. de foro comp. n. 3. & 7. & vide novissimè ejusdem Cong. decisionem, de qua infra alleg. 57. n. 151. sequitur etiam novissimè Stephanus Vveymys ad Const. 24. Juris communis per Concilium Tridentinum, innovatas, Constitut. 9. num. 15. Marchin. me citato dict. tractat. 2. part. 1. cap. 15. diffi. 2. Diana moral. resol. 1. tit. de immun. Eccles. resol. 30. Sed non obstantè veriori hac opinione, quam sequimur, alii contrariam tenent, & receptiorem affirmant, attestantes etiam pro hac parte fuisse decisum, ex quorum numero sunt Azeved. l. 1. n. 5. vers. sed an penso, tit. 4. lib. 1. nova recopil. Flamin. de resignationib. l. 1. q. 11. n. 70. & l. 2. q. 15. n. 15. latè, & eleganter Carol. de Grassis d. effectu 1. n. 1198. cum multis seqq. ubi plura adducit, contrariisque respondet, Gonzales ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 5. n. 6. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. part. 2. decis. 71. n. 11. & decis. 192. num. 10. ad fin. Bonacin. d. §. 4. num. 10. Nicol. Garcia de benef. p. 1. c. 5. n. 70. Cened. d. q. 4. n. 32. cum seqq. quam intelligerem de pensionariis non excedentibus pensionem sexaginta ducatorum auri de Camera, ut in Bulla Sixti V. quæ incip. Pastoralis, de anno 1580. cum Bellet. in loco infra citato, §. 8. n. 1. Duard. d. Can. 15. q. 11. n. 64.

9 Quarta amplia in Coadjutore posito per Papam, qui est primæ Tonsuræ, seu Minorum Ordinum. Ita Nicol. Garc. de benef. p. 2. c. 5. n. 98. Armendar. ubi proximè, n. 26. Sebast. Cæsar. de Eccles. hierarch. disp. 14. §. 9. n. 8. Squillante de privileg. Cleric. c. 7. n. 21. Castro Palao d. punct. 2. n. 3. in fine, me citato in hoc loco, Torreblanca d. lib. 15. c. 6. n. 7.

10 Quinta amplia in Capellano, cui capella in perpetuum, vel in titulum fuerit assignata per Papam, aut Episcopum. Ita Salzed. ad Bernard. cap. 64. incip. Coram secularibus. num. 11 & 12. Armendar. ubi proximè, n. 25. Cened. d. q. 4. num. 37. me citato in hoc loco, Torreblanca d. lib. 15. c. 6. num. 6. Squillante d. c. 7. n. 18. Aloyf. Ricc. p. 2. decis. 190. num. 10. Diana ubi supra, resol. 31. Castro Palao d. puncto 2. n. 3. vers. secundò.

11 Sextò amplia in Clerico habente præstimonium, vel fratantiam, & ita resolvit Aloyf. Ricc. d. resol. 327. vers. sufficeret tertiò. Marc. Anton. Genuens. in d. tract. c. 7. n. 7. me citato in hoc loco, Squillante d. c. 7. n. 19. Diana d. p. 1. tit. de immun. Eccles. resol. 31. me citato in hoc loco, Castr. Palao d. punct. 2. n. 3. in princip. Torreblanca d. lib. 15. c. 6. n. 8. Præstimonia enim quæ in titulum perpetuum dantur, & habent annexum aliquod obsequium spirituale, beneficia nominantur, Flamin. de resignat. lib. 2. q. 1. n. 123. cum seqq. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 2. n. 11. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 7. q. 1. Nicol. Garcia de benef. p. 1. c. 2. n. 117.

Clericus verò non beneficiatus, sed in prima Tonsura, vel minoribus Ordinibus tantùm constitutus, ut fori privilegio gaudere debeat, necesse est ut clericalem habitum, & Tonsuram deferens, per Episcopum, vel alicujus Ecclesiæ deputetur, vel in seminario Clericorum

clericorum, vel aliqua schola, aut universitate de licentia Episcopi, quasi in via ad majores Ordines verferetur, ut habetur in Concil. Trident. d. c. 6. & supra jam innuimus num 2.

13 Hæc licentia danda per Episcopum clerico, ut ad hunc effectum in Ecclesia inserviat, sufficit quod fuerit oretenus concessa: ita decisum refert Aloys. Ricc. in praxi fori Eccles. decis. 601. in 1. edit. & resol. 525. in 2. edit. me citato in hoc loco. Castro Palao in opere mor. tom. 2. tract. 12. q. unic. punct. 2. n. 8. vers. hoc tamen mandatum, Diana d. p. 1. tract. 2. resol. 34. Debet tamen esse expressa, ut resolvunt Menoch. de præsumpt. lib. 6. præf. 76. n. 41. Cened. Canon. l. 1. q. 4. n. 24. & 26. Marchin. d. c. 16. difficul. 7. non verò requiritur specialis Episcopi affixatio ad certum ministerium in Ecclesia obeundum, sed sufficit generalis, ut contra Pereiram de manu Regia, p. 2. c. 26. n. 7. tenent Diana part. 4. tract. 1. resol. 2. in princ. me citato in hoc loco, Castro Palao d. n. 8. in fine.

14 Non sufficit verò quod tonsuratus virtute prædictæ licentiæ bis, vel ter inserviat Ecclesiæ, quia verba Concilij d. c. 6. ibi, alicui Ecclesiæ inserviat, sunt significantia actum perseverativum, quo requiritur frequentia, & perseverantia in servitii præstatione, Bonac. d. §. 4. num. 14. Cened. d. quæst. 4. n. 15. Carol. de Grassis d. effectu 1. n. 1183. me citato in hoc loco, Castro Palao d. n. 8. in princ. Non verò omni tempore, sed pro majori parte ipsius, quia verba Concilij non sunt intelligenda ita litteraliter, & rigidè. Ita Capibl. in tract. de officio Baron. prag. 8. p. 3. num. 30. Steph. Gratian. discept. forens. tom. 3. c. 440. n. 6. Aloys. Ricc. p. 4. decis. 154. Diana moral. resol. p. 1. tract. 2. resol. 34. vers. notandum est. Quare si aliquo impedimento necessario interpellatum fuerit hujusmodi servitium, non propterea diceretur privilegio fori carere, prout decisum refert Galet. in margarita casuum conscientia, verb. Clericus, pag. 42. col. 2. Et hujusmodi servitium debet præstari de præsentis, cum Concil. d. cap. 6. loquatur per verba temporis præsentis ibi, inserviat. & ibi, versetur, Menoch. conf. 912. n. 27. Carol. de Grassis d. effectu 1. n. 1179. ubi n. 1177. resolvit quod hujusmodi servitium debet omnino consistere in spiritalibus, & non sufficere in temporalibus: & num. 1170. tenet non sufficere, si servitium præstetur alteri Ecclesiæ, quàm illi in qua mandavit Episcopus, quod etiam resolvit Bonacina in Bullam Cæna, disp. 1. q. 16. l. 1. sect. 1. punct. 5. n. 34. & d. §. 4. n. 21. Sed contrarium immò sufficere quod clericus inserviat in Divinis, etiam alteri Ecclesiæ quàm illi, cui fuit per Episcopum adscriptus, tenent Novar. de Jure Pontif. tit. de foro compet. concl. 6. alias 92. n. 5. Anton. de Marinis quotid. qq. c. 58. n. 12. Marius Anton. var. resol. lib. 3. resol. 48. & Aloys. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 111. n. 5. & decis. 154. n. 2. part. 4. Ricciul. de jure person. lib. 2. c. 6. n. 15. Squillante d. c. 7. n. 13. & 14. Diana resol. moral. p. 1. tract. 2. resol. 34. quorum opinio in hac ultima impressione magis placet, prout diximus de jure Eccles. lib. 1. c. 39. §. 2. à n. 34. & refert me citato in utroque loco, idem Diana part. 4. tract. 1. resol. 2.

15 Requiritur igitur, quod clericus in minoribus habitum, & Tonsuram deferat, nec sufficit semel, aut bis deferre (debet enim esse actus successivus, & frequentativus) ex dictis per Menoch. de præsumpt. l. 6. præf. 78. n. 38. vers. requirit plura copulativè Concil. Carol. de Grassis d. effectu 1. num. 183. vers. sic pariter est dicendum, Farin. d. quæst. 8. n. 68. Aloys. Ricc. in praxi aurea, resol. 172. concl. 2. Bonac. d. §. 4. à n. 15. Et idè si delinquat, requiritur ut habitum, & Tonsuram prædicto tempore capturæ portet, ut disponit Ordinatio Regia Lusitanorum lib. 2. tit. 1. §. 27. ibi, E for achado en habito, & tonsura: notant Gomez

tom. 3. variarum, cap. 10. num. 5. Barbosa in l. Titia, n. 3. vers. secunda principalis conclusio, & vers. ex quo infertur, ff. soluto matrim. Sanchez de matrim. lib. 7. disp. 46. n. 10. Steph. Gratian. discept. forens. cap. 190. num. 10.

Si controversia fuerit orta super probatione habitus clericalis, an scilicet ille in quo fuit repertus, sit conveniens, tunc iudex Ecclesiasticus debet cognoscere, ut firmant Stephan. Gratian. d. cap. 190. num. 13. Farin. in praxi criminali, q. 8. n. 34. Cavalc. decis. 10. num. 12. cum seqq. & decis. 21. num. 18. & 21. part. 5. Cened. d. q. 40. n. 32. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Clericus, num. 3. Layman. in Theolog. moral. lib. 4. tract. 9. c. 7. n. 6. Diana resol. moral. p. 1. tract. 2. resol. 27. latius infra num. 53. Bonacina d. §. 4. num. 19. late & eleganter Mar. Antonin. var. resol. lib. 3. resol. 48. n. 1. & 2. refert decisum Armendar. d. l. 1. de foro comp. n. 2. in fine.

Hæc supra relata procedunt dato casu, quod hujusmodi clericus captus sit, quia tunc ad hoc, ut fori privilegio gaudeat, debet esse inventus, & captus in habitu, & tonsura, & licet Ordinatio nostra d. §. 17. loquatur solum per verbum, inventus, ibi, for achado, intelligitur de invento, & capto; quia ille dicitur inventus, qui fuit inventus, & captus, ut probat text. in l. si Barsatorem, C. de fideiuss. & mandator. cum late resolutis per Viv. tom. 1. com. opin. lib. 1. tit. 17. n. 218. pag. 229. Mex. in tract. taxa panis, concl. 1. num. 31. cum seqq. Guttier. Canon. lib. 5. c. 12. num. 9. cum seq. Thom. Valasc. allegat. Iuris tom. 1. allegat. 14. n. 10. & 11.

Quando tamen Clericus non captus, sed tempore delicti commissi habitum, & Tonsuram non deferbat, sed eam postea reassumpsit, eum fori privilegio gaudere resolvunt Ciarl. d. quæst. 36. vers. sed hic quæro, Farin. d. quæst. 8. num. 66. vers. item quid, Mar. Anton. d. resol. 39. num. 8. Thom. Valasc. alleg. 44. n. 5. ubi contrarium firmat de Jure Lusitano, ut infra ostenditur num. 28. Si verò captus sit, & eo tempore Tonsuram, & vestes clericales non deferbat, tunc inquirendum est, an illas detulerat tempore delicti commissi, & hoc sufficit, ut fori privilegio gaudeat, sicut resolvunt Sanchez, & plures ab eo citati de matrim. lib. 7. disp. 46. num. 10. Mar. Antonin. var. resolution. l. 3. resol. 48. num. 7. Diana moral. resol. part. 1. tract. 2. de immun. Eccles. resol. 32. vers. notandum est etiam.

In tantum verum est clericum in minoribus, ad hoc ut privilegio fori gaudeat, teneri habitum clericalem, & Tonsuram deferre, ut non sufficiat gestatio habitus, vel coronæ, sed utrumque necessarium sit, ex regula l. hac verba 124. ff. de verbor. significat. docent Bellet. disquisit. Cleric. p. 1. tit. de favore Cleric. person. §. 8. n. 7. me citato Castro Palao d. puncto 2. n. 7. D. Barbosa in d. l. Titia, n. 35. vers. ultima concl. Aloys. Ricc. d. Neapolit. decis. 154. p. 4. Armendar. d. loco, n. 13. Aloys. Ricc. tom. 4. decis. 154. & Gavant. in enchirid. Episcop. verb. fori privilegium, n. 8. Quicquid dicant Mar. Antonin. var. lib. 3. resol. 48. n. 9. & 10. Diana part. 4. tract. 1. resol. 93. & part. 1. tract. 1. resol. 32. itaut si hujusmodi clerici vel habitum clericalem, vel tonsuram dimittant, privilegium fori amittant, etiamsi prius eos Episcopus non admoneat, ut habitum, Tonsuramve sumat: trina enim monitio ad effectum ut clericus non incedens in habitu, & Tonsura amittat clericale privilegium, attenda dispositione Concil. dict. c. 6. necessaria non est, prout tenent Cuch. in instit. major. l. 2. tit. 6. de privileg. Cleric. n. 60. Lælius Zechius de Republica Ecclesiast. tit. de Clericis, num. 6. vers. amittitur autem. Navar. consil. final. num. 6. de privileg. Steph. Gratian. discept. forens. cap. 190. num. 11. vers. licet, & cap. 440. num. 7. Giurba

Giurba *conf.* 41. n. 28. Alderan. Masard. *de statut. in-terpr. concl.* 1. num. 108. Beller. *disquisition. Clerical. person.* §. 8. num. 6. *vers.* propterea, novissimè Ciarlin. *controverf. forens. c. 20. n. 3. & cap. 36. num. 49.* Diana *d. p. 1. tract. 2. resol. 33.* & ita pluries fuisse decisum testantur Marius Antonin. *d. resol. 48. num. 7.* Aloyf. *in praxi fori Ecclesiastici, decis.* 606. *in 1. edit. & resol. 530. num. 4. in 2. edit.* Ugolin. *de potestate Episcopi, cap. 12. num. 3. vers. 3.* ubi limitat † in Ecclesiastico portante vestes laicales aliqua rationabili causa, sicut etiam limitarem in clerico etiam capto sine habitu, & Tonsura, solito illam deferre, quia tunc fori privilegio gaudere decisum referunt, & resolvunt Mar. Anton. *d. loco, n. 7.* Carol. de Grassis *d. effect. 1. numer. 910.* Tapia *in constit. Regni de personis, n. 57.* Donat. Anton. de Marinis *resolut. quotid. c. 50. num. 3.* Diana *resol. moral. part. 1. tract. 3. resol. 23. & part. 4. tract. 1. resol. 18.* Nam sola perseverantia incendi in habitu laicali, ut publicè existimetur laicus, privilegium clericale amittere facit, ex resolutis per Farin. *d. 9. 8. n. 66.* Prosp. de Augustino *in additionib. ad Quarant. in sum. Bullar. verb. habitus Clericorum, limit. 3.*

11 Licet jure communi attento Clerici solati in minoribus fori privilegio gauderent, etiam si neque habitum deferant, neque Tonsuram, D. Barbosa *in d. l. Tria, n. 35. vers. & ideo,* & nunc attento Concil. Trident. *d. cap. 9.* constitutum sit, ut in minoribus constituti fori privilegio non gaudeant, nisi beneficium habeant Ecclesiasticum, aut clericalem habitum, & Tonsuram deferentes, alicui Ecclesiae de mandato Episcopi interserviant, &c. ut *suprà hac ead. alleg. n. 1. & 2.* ostendimus; nihilominus quoad nostros Lusitanos sciendum est plus disponere Tridentinum, quam concedebat Pii II. Constitutio Regibus Portugaliae, à temporibus Alphonfi V. quod scilicet clerici in minoribus non beneficiati, si non gestarent habitum, & Tonsuram, à saeculari Iudice capi, & puniri possent; similesque concessionem Hispaniae, & Galliae Regibus ab Alexandro VI. & Leone X. factas refert D. Barbosa *num. 35. ad finem,* quibus jam hodie non suffragantibus, secundum Concilii decisionem judicandum est, cum in ultimis verbis *d. c. 6.* abrogentur omnes consuetudines, & privilegia in contrarium, ut advertit Thom. Valasc. *allegat. 11. n. 5. & 11.* & innuunt Bobadil. *in sua politica, lib. 2. c. 19. à n. 15.* & Suarez *adversus Anglicanae sectae errores lib. 4. c. 27. num. 12.*

12 Sic etiam licet attento Jure Communi clericus incedens sine habitu, & Tonsura non esset clericali privilegio privandus, nisi ter monitus fuisset, *cap. fin. de vita, & honest. Cleric. cap. in audientia, cap. contingit 2. de sentent. excomm.* attamen post Concilium Tridentinum *sess. 23. de reform. cap. 6.* propter dict. nisi, quae excipit, juxta *l. actione, C. de action.* nihilominus si non incedat clericus in habitu, & Tonsura, ut privetur, non requiritur alia monitio, ex Beller. *disquisit. Clerical. part. 1. tit. de favore Cleric. pers. §. 8. num. 6.* Thom. Valasc. *alleg. 14. n. 15.* Marchin. *d. 2. part. 1. c. 25. diff. 5.* Bonacina à §. 4. n. 16. & *suprà dixi n. 19.*

23 Clericus verò enormia crimina committens, sine habitu, & Tonsura incedens, de Jure communi poterat à Iudice saeculari, non praecedente trina monitione puniri, ex text. *in c. ex parte, il 2. in ordin. 27. de privileg. post Abb. Roland. Foller. & Clarum, communem dicit Farin. d. §. 8. num. 96.* ac de ea testantur Decian. *tract. crimin. tom. 1. lib. 4. c. 9. num. 90.* Covar. *pract. c. 32. n. 2. vers. 3.* Clar. *d. 9. 36 vers. quinto modo,* Marius Antonin. *de resol. 48. n. 6. vers. limitatur 2.* Aloyf. Ricc. *in praxi aurea, resol. 172. n. 2.* me citato *in hoc loco,* Torrebl. *d. lib. 15. c. 5. n. 33.* adducentes etiam text. *in*

*c. 1. de apostat. ibi, relicto ordine Clericali, & habitu juncto sine, ibi, per censuram Ecclesiasticam non precipimus liberari, id est, non juyari beneficio Canonis excommunicationem statuentis contra eos, qui violentas manus in Clericos injiciunt, sed potius eo non obstante capi posse à Iudice laico, omnique privilegio clericali privari, ut interpretantur ibi omnes, atque Bernard. in pract. c. 111. & melius ad nostrum propositum ex eodem textu communem esse, ac consuetudine receptam, post alios, quos refert, fatetur Salzed. in addit. ad eundem Bernard. c. 139. lit. B, qui omnes, & praecipue Farin. hanc differentiam inter istum casum, & alium de clerico deprehenso in crimine non enormi sine habitu, & Tonsura, norant interesse; nam quando crimen enorme non est, trina requiritur monitio, ut clericus, qui monitus habitum, & Tonsuram non reassumit, amittat privilegium clericale. At verò quando crimen enorme est, absque ulla monitione amittit privilegium, ex text. quem sic interpretantur in cap. Perpendamus, de sent. excom. Intelligunt praeterea hanc sententiam procedere, ubi clericus non ullum, sed plura commisit crimina, ita ut quasi inveteratus in illis perseveret, extendentes omnia Jura in hac materia loqui in numero plurali. Ex quibus ita esse intelligenda juxta mentem Doctorum, quos late referunt, comprobant Farin. *d. quest. 8. num. 55.* Caball. *resolut. criminal. casu 60. num. 17.* Alexand. de Nevo *conf. 59. num. 21. & 22.* Bellet. *dict. tit. de favore Clericorum personali, §. 7. num. 3. vers. secundum.**

Sed supradicta communis sententia nimis pura videtur, & contra eam tenent Covar. *d. vers. 3.* Salzed. *d. lit. B, Capic. decis. 161. n. 2.* Boer. *decis. 69. n. 17.* Bellet. *disquisit. Cler. p. 1. tit. de favore Clericorum personali, §. 7. n. 3.* ex eo, quia nullibi expressum reperitur, quod non praecedente trina monitione, & non data incorrigibilitate, privetur clericus privilegio fori, ut à Iudice saeculari valeat carcerari: imò videtur expressus in contrarium ordo scriptus à Pontifice *in cap. cum non ab homine, de judic. & fundamentis* quibus communis nititur, benè respondent Covar. & Salzed. *dictis locis,* ad praxim tamen, quam solum intendimus demonstrare, satis sit, pro comperto haberi Juri communi (saltem, ut non requiratur trina monitio) per Concil. Tridentin. fuisse derogatum, ut diximus, & ita pluries fuisse decisum refert Mar. Antonin. *d. resol. 48. n. 17.*

Quoad clericos in minoribus conjugatos Concil. Trident. *dict. sess. 23. c. 6.* jubet observari Constitutionem Bonifacii VIII. *in cap. unico, de Clericis conjugatis, lib. 6.* ubi statuitur, quod si clericus conjugatus cum unica, & virgine deferat habitum, & Tonsuram clericalem, gaudet privilegio clericali. Burg. de Paz *conf. 22. n. 1.* Garc. *de nobilit. glos. 9. num. 50.* Decian. *in tract. crimin. tom. 1. lib. 4. c. 9. num. 40.* Cur. Philip. *part. 3. n. 7.* Suar. de Paz *in pract. tom. 5. c. 22. num. 6.* Sanchez *de matrim. lib. 7. disp. 46. n. 1.* Ciarlin. *controverf. forens. lib. 1. c. 53. n. 10. cum seqq.* Farin. *in praxi crimin. part. 1. quest. 8. num. 8.* Aloyf. Ricc. *in praxi aurea, ref. 172. in princ. l. Hispan. 3 §. tit. 5. p. 5.* Ordin. Regia Lusitan. *lib. 2. tit. 1. §. 27.* Tridentinum autem statuit *d. loco,* & exigit, ut hujusmodi clerici alicujus Ecclesiae servitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem Ecclesiae serviant, vel ministrent, & clericali habitu, & Tonsura utantur, novissimè materiam prosequitur Steph. Vveyma *ad Constit. 25. Juris communis per Concil. Trident. innovatas, Constitut. 9.* super textum *in d. c. unico, & Concil. Trid. in d. c. 6. late Camill. Borrel. in sum. decis. tom. 1. tit. 8. Marta de jurisd. p. 2 c. 32. num. 29.* Quae quidem Constitutio Bonifacii VIII. *in d. c. unico,* privilegium hoc multis modis restrinxit.

Primò, ut eo gaudeant clerici conjugati solùm in criminalibus, non ita in civilibus, ut constat ex eodè text. ibi, *pro commissis ab eo excessibus, vel delictis*, juncto fine, ibi, *in ceteris autem eos gaudere nolumus privilegio, &c.* Farin. d. q. 8. n. 6. Azev. l. 2. tit. 4. lib. 1. Recop. Cened. dict. lib. 1. q. 4. n. 18. & 19. Ludov. Correa in repet. c. inter alia, de immun. Ecclesiast. part. 2. n. 32. Paul. Layman. in Theolog. moral. lib. 4. tract. 9. c. 8. n. 5. Donat. Anton. de Marin. quotid. resol. c. 58. Gabr. Pereira de manu Reg. p. 2. c. 26. n. 10. Thom. Valasc. tom. 1. alleg. 39. n. 4. & alleg. 43. m. 1. Ratio autem justissima fuit, propter multitudinem clericorum prima Tonsura, & minoribus Ordinibus initiatorum, qui si privilegio fori gauderent, maxima ex parte minueretur Principum sæcularium jurisdictio, explicat latissimè confirmans Covar. d. c. 31. n. 6. & alij, de quibus Farin. d. q. 8. n. 7. Neque obstat argument. quo contrariam sententiam, quod scilicet in civilibus eo gaudeant privilegio, impugnat Lopus, & alij, de quibus proximè citati, & in d. tract. de jure Eccles. lib. 1. c. 39. §. 2. n. 38. & novissimè Aloys. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 320. p. 4. Marcel. Vulpe in praxi, c. 40. n. 7. ex verbis text. in d. c. unico, ibi, *criminaliter*: nam debet intelligi secundùm eosdem de criminibus intentatis criminaliter, aut civiliter, juxta præcedentia verba, ibi, *pro commissis ab eis excessibus, &c.*

Quamvis supradicta hæc nostra sententia procedat attentò Juris communis rigore; nihilominus tamen hodie post Concil. Trid. d. sess. 23. de reform. c. 6. videtur probabile clericos conjugatos habentes necessaria requisita gaudere simpliciter privilegio fori, tam in causis criminalibus, quàm merè civilibus, & pecuniariis: nam hanc partem sequitur etiam communis Doctorum in Jure nostro multæ auctoritatis, videlicet Lap. alleg. 40. n. 1. & alleg. 118. n. 2. ubi Mandol. in addit. lit. A. Burg. de Paz conf. 22. per tot. Joan. Garc. d. glos. 9. n. 90. Marra de Jurisd. 4. p. casu 153. n. 1. & 15. Carol. de Grassis de effect. clerical. effect. 1. n. 81. Duard. in Bullam Cœn. §. 15. q. 4. à n. 121. Ciarlin. d. lib. 1. c. 53. n. 84. idem Aloys. Ricc. p. 3. decis. 170. n. 1. Squillante de privileg. cleric. cap. 7. dub. 2. n. 27. Diana p. 4. tract. 2. resol. 78. & antea, p. 1. tract. 2. resol. 50. me citato in hoc loco, Castr. Palao d. p. 2. n. 2. vers. de tertia. Quorum sententiã sequuta fuit sacra Cong. controversiis jurisdictionalibus præposita in una Regione. 17. Junij 1631. sequenti declaratione. *Sacra Cong. Eminentis. Card. Jurisdic. controversiis præpositorum censuit Oratorẽ gaudere debere privilegio fori, etiam in causis civilibus, si habet requisita, c. unic. de cleric. conjug. l. 6.* Unde de mandato ejusdem sacra Cong. eodem die Eminentis. D. Card. Gipsius scripsit litteras Reverend. D. Paulo Coccapanio, tunc Episcopo Regione. quibus id idem ei enuntiabatur, quarum tenorẽ refert Ciarl. d. c. 53. n. 38. per hæc verba: *Illustr. & molto Reverendo Monsignore come fratello. Sé il clerico conjugato Giacomo Gian Massetti dalla Mirandola ha tutti li requisiti di clerico conjugato espressi da sacri Canoni, sciz a dubio egli deve poder goder il privilegio del fuero in tutte le sue cause, ancorche civile, conforme l'opinione di questa sacra Congregatione. sopra le controversie giurisdictionale, che he quanto accorredir à S. V. in quello particolare, alla quala mi offerò, è prego ogni prosperita. Roma 17. di Giugno 1631. Di V. S. come fratello. Il Card. Gessi. Francesco Paulucci Secretario. Extrà, Al Illustr. & molto Reverendo Monsignore como fratello il Vescovo di Regio.*

26 Secundò restringitur dictum privilegium ad clericos, qui cum unica, & virgine contraxerint, quod etiam disponit Ordinatio Regia Lusitanorum, lib. 2. tit. 1. §. 27. & apud Hispan. l. 35. tit. 5. part. 1. & notant Anton. Gomez tom. 3. variar. c. 10. num. 2. Alphonfus

Alvarez in speculo juris Pontific. 35. vers. si verò Clericus, Curia Philip. p. 3. §. 1. num. 6. Farin. d. quasi. 8. n. 8. Sanch. de matr. l. 7. disp. 46. n. 1. Carol. de Grassis d. effect. 1. n. 8. Steph. Vveyms ad d. constit. 9. n. 10. Ciarlin. forens. contro. lib. 1. cap. 53. n. 12. novissimè Marcel. Vulpe in praxi Judic. fori Eccles. c. 40. num. 1. Camill. Borrell. in sum. omnium decisionum, tom. 1. sit. 8. de Clericis conjug. n. 24. ubi ampliatur etiam si postea ipsa adulteriũ committat. Quoad hanc materiam reputabitur virgo eã, quam prius hujusmodi clerici conjugati defloraverunt, nec fuit ab alio cognita, nisi ab eo ipso, quoniam non divisit carnem suam in plures, & est unus unius, & illa est unica unius. Ita Nav. in man. c. 27. n. 195. Clar. in pract. §. fin. q. 36. vers. quæro an Clericus. Farin. d. q. 8. n. 8. Sanchez d. lib. 7. disp. 46. n. 3. & disp. 84. n. 13. Thom. Valasc. tom. 1. alleg. 41. num. 3. & 4. leg. Hisp. 35. tit. 5. part. 1. ibi, *suera si el mismo la hubiere antes virgen.* Reputabitur quoque virgo quoad propositum vidua relicta ab alio, non tamen ab eo cognita, utpote quia propter viri impotentiam fuit matrimonium dissolutum, vel quia primus vir mortuus est antequam carnaliter illam cognovisset. Ita Decian. d. l. 4. c. 9. n. 135. Sanch. d. disp. 83. n. 4. Thom. Valasc. d. alleg. 41. n. 6. In dubio autem, nisi aliud probetur, præsumitur virgo ea, cum qua quis contrahit, quoniam mulieres omnes nascuntur cum habitu virginitatis, & in eo durare præsumuntur quousque deflorentur, Covar. pract. c. 33. n. 7. vers. septimo. Fulv. Pacian. de probat. l. 2. c. 2. n. 3. Farin. d. q. 8. n. 8. ubi subdit quod etiam præsumitur unicum matrimonium, refert Thom. Valasc. d. alleg. 41. n. 2. Ciarlin. d. c. 53. n. 14. Duard. in Bullam Cœn. Domini, lib. 2. can. 15. q. 4. n. 2.

Tertiò restringitur privilegium d. c. unici, ut tunc demùm eo fruatur conjugati, si vestes deferant, & Tonsuram, explicant Covar. Suar. Bobadil. Barbol. n. 33. Carol. de Grassis d. effect. n. 84. latè Farin. à n. 64. d. locis, Scacc. in tract. de judic. p. 1. c. 11. n. 20. & 81. Thom. Valasc. alleg. 44. à princ. benè Ciarlin. d. c. 53. ubi quod non sufficit quælibet habitus dimissio, nisi sit continuata, Marcel. Vulpe citato loco, Steph. Vveyms d. constit. 9. n. 5.

Dubitari tamen potest, an hujusmodi Clerici conjugati, si sine habitu, & Tonsura incedentes delictum committant, & habitum, ac Tonsuram postea reassumant, privilegium retineant clericale? In qua questione communis sententia tenet hujusmodi clericum privilegium retinere clericale, ut notant ex textu, juncta glos. verb. *quamdiu*, in Clem. 1. de vita. & honest. Clericor. recepta ex multis, de quibus Covar. d. c. 31. num. 7. D. Barbol. n. 33. vers. quinimò, Farin. num. 66. d. locis. Marra de Jurisdic. part. 2. cap. 32. n. 41. Diana d. part. 1. tract. 2. resol. 79. Thom. Valasc. alleg. 43. à num. 3. ubi post alios resolvit, quod si vir cum virgine, & unica contraxerit nuptias de præsentibus, habitumque & Tonsuram deposuerit, & ea mortua eum, & illam reassumat, recuperabit privilegia Clericis concessa initiatis prima Tonsura, vel in minoribus Ordinibus constitutis, & Armendar. d. loco n. 13. Ciarlin. d. c. 53. num. 21. alios ex antiquioribus refert Carol. de Grassis de effectibus Cleric. effect. 1. n. 84. Sicut etiam privilegio gaudere dicendū est, quamvis per aliquod tempus ante, vel post delictum habitum, & Tonsuram dimiserint; si tamen utroque illo tempore, & delicti, & capturæ in eo reperiuntur. Ita ex mente text. in d. cap. unico, & ex Alex. Hipp. & Claro in d. §. final. quasi. 36. n. 15. magis receptum ex Ordin. Lusit. lib. 2. tit. 1. §. 15. concludit D. Barbosa d. l. Titia, n. 33. vers. & per contrarium, & post eum Thom. Valasc. d. alleg. 44. n. 4. Ratio videtur esse, quia Jure communi, ac etiam Regio Lusitanorum, quod Pontificum auctoritate fixatū innumis sup.

num. 2. habitus, & Tonsura illis duobus tantum temporibus requiritur, nec in aliqua Juris parte eorum reperitur, ut propter dimissum habitum, & Tonsuram statim privilegium amittatur, ut constat ex supradictis. At de Jure communi verius est quod supra diximus n. 28.

Quæstio non leviter controversa est in hac materia, utrum scilicet si clericus conjugatus pro crimine capiatur incedens sine habitu, & Tonsura, & deinde à carcere fugiens habitum, & Tonsuram reassumat, & in ea iterum capiatur, gaudere possit privilegio clericali, itaut prima captura, an verò posterior sit attendenda? In qua quæstione, quod privilegio non gaudeat, non rarè decidi testatur Cabed. par. 1. decis. 58. n. 8. asserens pro hac parte esse expressum text. in d. cap. ex parte, de privil. dum probat clericos deprehensos in crimine sine habitu, & tonsura, à sæculari potestate puniri posse, licet postea eam reassumant; quem etiam ad hoc propositum adducit Marra de jurisdic. p. 3. cap. 32. num. 41. aliâque tradit Bellet d. § 8. n. 12. Sed parum facit, si advertas non agere textum de clericis conjugatis, & deinde attento tempore, & jure Decretalium, tam illos, quàm solutos, non amittere privilegium antea trinitam monitionem: sicut etiam attento Jure communi non concludit ratio, quam ex Imola adducit idem Cabed. & ex plurium auctoritate probat Farin. d. quæst. 8. num. 66. vers. dummodo tamen, quod scilicet per capturam præventa videtur jurisdictio, & per præventionem sæcularis factus est competens, unde reassumptio Tonsuræ censetur facta in fraudem jurisdictionis sæcularis. Nam stans in Jure communi, dimissio habitus, satis non erat, ut iudex sæcularis contra clericum fiat competens, non præmissa prædicta trina monitione; & consequenter cum omninò sit incompetens, non potest Ecclesiasticum prævenire, ex his quæ notantur in cap. propositi; de foro comp. maxime quia aufugiens dedit se in naturalem libertatem, ad id per primam capturam non possit dici facta præventio: unde hanc Cabedi decisionem reprobatur Thom. Valasc. tom. 1. alleg. 46. per tot.

Addunt multi ad hoc, ut clerici conjugati gaudeant privilegio clericali, requiri quod nullatenus negotiis sæcularibus se immisceant, quia his se immiscentes eo redduntur indigni, juxta text. in cap. Ioannes, in fine, de clericis conjug. Ita Ioannes Andr. & infiniti, quos refert Sanchez d. disp. 46. n. 25. sequuntur Thom. Valasc. alleg. 44. num. 13. Camil. de Curte in diversorio, seu comprehensorio juris feud. p. 2. cap. 2. n. 83. circa finem, Camil. Borel. ad Bellug. in speculo Principum rub. 11 §. videamus, n. 1. lit. A. vers. & tunc demum. Scacc. in tract. de judic. part. 1. cap. 1. num. 20. vers. tertio. Sed melius contrarium probant Covarruv. pract. cap. 31. num. 8. vers. 6. pluresque alii, quos refert, & sequitur Sanch. d. disp. 46. num. 26. me citato in hoc loco. Ciardin. dict. cap. 53. num. 27. optima quidem ratione, quia hujusmodi clericis conjugatis licita est negotiatio honesta victus causa, ut bene probat textus d. cap. Ioannes, in fine, & consequenter privilegio à Jure concessio privari non debent, ex eo quod licitam, honestam, & necessariam, secundum suæ personæ qualitatem, exercent negotiationem, Carol. de Grassis d. effect. 1. num. 87.

Utrum in illis casibus, in quibus clerici in minoribus privantur privilegio clericali, puniri possint à iudice sæculari, nulla præcedente degradatione, de qua in cap. 2. de pœnis in 6. Vide Covar. pract. cap. 32. n. 6. Farin. d. 9. n. 57. Thom. Valasc. alleg. 51. per totam, affirmativè respondentes, quod sine degradatione, ex recepta consuetudine, à sæculari iudice puniri

Barbos. de Episcop. Pars II.

possunt, prævia tamen declaratione sui Ordinarii amissionis privilegiorum, ut ex infra dicendis apparebit me citato in hoc loco, novissime Torreblanca in practicab. juris spirit. lib. 15. cap. 4. n. 11. & c. 9. n. 17.

An autem clerici, qui in prædicti Concilii Trident. decreto fori privilegio privantur, privilegio etiam Canonis intelligantur privati? In qua quæstione negativam partem tenent, & secundum illam decisionem fuisse testantur. Bellet disquisit. clerical. p. 1. tit. de favore cleric. pers. § 8. n. 19. Gonzal. ad Reg. 8. Cancell. glos. 5. n. 7. Nicol. Garcia de benef. part. 2. c. 2. n. 20. Aloys. Ricc. in praxi fori Eccles. decis. 607. in 1. edit. & resol. 531. n. 7. in 2. edit. Molfes. in summa Theologia moralis, tract. 2. c. 3. n. 18. me citato in hoc loco, Torreblanca d. lib. 15. c. 6. n. 6. n. 22. contra Felician. de censib. lib. 2. cap. ultimo, n. 14. Sic etiam clericus primæ Tonsuræ, etiam si non gaudeat fori privilegio gaudere tamen potest privilegio cap. Oloardus de solution. ut resolvit Galletus in margarita casuum conscientiar. verb. clericus, pag. 40. col. 2. & referunt decisionem Armendar. in addit. ad recop. leg. Navarra, lib. 2. tit. 19. de foro compet. n. 2. pag. 93. & Molfes loco pridem citato. Marchin. d. tract. 2. part. 1. c. 15. diff. 8. me citato in hoc loco, Torreblanca d. lib. 15. cap. 6. n. 11.

Quæstio denique in hac materia controversa, difficilis, & quotidiana est, ad quem scilicet iudicem, Ecclesiasticumne, an sæcularem pertineat cognitio, & decisio dubii circa clericatum, quando scilicet deprehensus in crimine à sæculari iudice clericum se esse dicit, & ad iudicem Ecclesiasticum remitti petit? vel si dubium sit, an habitum, & Tonsuram deferat, cæterasque habeat qualitates necessarias, ut privilegio clericali gaudere debeat? In quo dubio eam defendi semper sententiam, ad Ecclesiasticum iudicem pertinere cognitionem hujusmodi, per expressum text. in cap. si iudex laicus, de sentent. excommunic. lib. 6. ubi reddit rationem Summus Pontifex, quia de re spirituali, & Ecclesiastica agitur, de spiritualibus autem nulla ratione laicos cognoscere possit: generalis est Juris regula constituta in cap. 2. de judiciis, cum vulgaribus, atque ita nostram hanc sententiam firmant, at latè probant post antiquiores Covarruv. pract. cap. 33. n. 1. & post Ripam Salzed. ad Bernard. c. 61. n. 14. Navar. in cap. novit, de judic. notab. 66. n. 4. Marc. Anton. Genuens. in pract. Neapol. cap. 38. n. 5. in fine. Molin. de justitia tract. 3. disput. 19. num. 11. Suar. de Paz in practic. tom. 2. prol. 2. num. 6. Seraph. decis. 742. n. 5. Joseph. Seise de inhibitionibus, c. 5. § 6. num. 78. Bellet. d. tit. de favore clericor. person. § 14. à princip. D. Barbol. in d. l. Titia, n. 26. & 27. Cur. Philip. p. 3. §. 1. num. 11. latè & eleganter Anast. Germon. de sacrorum imm. n. lib. 3. cap. 15. à n. 55. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 190. à n. 13. Marius Anton. variar. resol. lib. 3. resol. 48. à principio, Farin. d. quæst. 8. num. 33. ubi n. 34. ampliatur procedere non solum quando quæstio est super clericatu, sed etiam quando est super vestibus, an scilicet in habitu inceserit, & Tonsura? Ambrosin. de immunit. Eccles. c. 23. n. 5. Melch. Lotter. de re benef. lib. 3. q. 26. n. 69. Castro Palao in opere moral. tom. 2. tract. 12. disp. unic. punct. 4. num. 7. Duard. in Bullam Cære. lib. 2. can. 19. q. 8. n. 19. Bonac. in eand. Bull. disp. 1. q. 16. sect. 3. punct. 16. n. 31. Sanchez in opere moral. tom. 1. lib. 6. c. 1. dub. 3.

Verior tamen in hac quæstione resolutio habet, quod coram iudice Ecclesiastico de clericatu, & aliis necessariis cognitio semper est habenda, citatis tamen iudice, & fisco sæcularis Curie; nam verificatis verificandis iudex Ecclesiasticus poterit declarare N. esse clericum, & gaudere privilegio fori, &

deinde

deinde est perenda remissio, cum intima ione dicti decreti, juxta *d. cap. si iudex*: ita refert ex Farin. & aliis Mar. Anton. *dict. resol. 48. n. 24.* me citato *in hoc loco*, Ciardin. *d. c. 53. n. 19.* Quæ remissio faciendâ est sine clerici dedecore, ob reverentiam clericalis dignitatis, ut, ex Claro *d. quas. 39. vers. quaro quomodo.* dicit Mar. Anton. *d. loco, n. 25.* & intra certum terminum, nempe 20. horarum, aliâs iudex clericum retinens ultra prædictum tempus incurreret excommunicationem Papalem, *d. cap. si iudex, cap. nuper, de sent. excom.* Sicut etiam clericus notorius in Sacris, vel Beneficiarius repertus in flagranti delicto à iudice sæculari, debet statim, & incontinenti, ante cognitionem de Clericatu, Ecclesiasticæ Curia reddi *d. cap. si iudex.* In flagrante verò deprehendi dicuntur, quando nec fugerit, nec inficiari potuerint, Menoch. *conf. 82. n. 179.* Anton. Monac. *Lucens. decis. 38. n. 2.* † Iudex Ecclesiasticus non tenetur stare processui, & sententiæ iudicis sæcularis in clerico remisso. Cur. Philip. *part. 3. §. 1. n. 11.* Decian. *tract. crim. tom. 1. lib. 4. c. 19. n. 21.* Suar. de Paz. *in praxi tom. 2. Pral. 2. num. 11. & 12.* Valasc. *conf. 48. n. 9.*

35 Utrum clericus conjugatus ex dispensatione Episcopi capax sit beneficii Ecclesiastici? Vide infra alleg. 72. post n. 78.

Ultra clericos in minoribus, de quibus hucusque egimus, qui juxta formam Concil. Trid. fori privilegio gaudere possunt, sunt & alii, qui huiusmodi privilegii capaces existunt, ac proinde à tributis, & sæculari potestate exempti, quamvis clericali tonsura, vel vel minoribus Ordinibus insigniti non sint.

37 Novitii, quamvis dici nequeant Religiosi, ut resolvit Angel. *verb. relig. num. 24.* rectè tamen, & validè nominantur Ecclesiasticæ personæ, per gloss. *in cap. relig. §. quamvis non possit, de sent. excom. in 6.* & privilegio fori gaudent, ut non possint conveniri coram iudice sæculari. Ita Jas. *in aub. si qua mulier, n. 59. C. de sacros. Eccles.* Brunor. à Sole *in locis com. verb. novitius*, Galet. *in margarita casuum conscientia, verb. novitius 2.* me citato *in hoc loco.* Castro Palao *d. puncto 2. n. 10. vers. secundò*, Matta *de iurisdic. p. 4. casu 121. n. 14.* Curia Philip. *part. 3. §. 1. num. 12.* Sayr. *in florib. decis. lib. 2. tit. 2. decis. 3.* Ceval. *comm. contra com. tom. 4. q. 897. n. 1026.* Azor. *inst. mor. p. 1. lib. 12. c. 2. q. 2.* Guttier. *de gabel. q. 95. n. 22. cum seqq.* Fr. Emman. *qq. reg. tom. 3. q. 51. art. 12.* Campanil. *in divers. Iuris Canonici, rubr. 12. cap. 3. n. 27.* novissimè Tamburin. *de iure Abbatissarum disp. 17. dub. 6. n. 1.* etiam novissimè Lezana *in sum. quas. Regular. tom. 1. c. 24. n. 4.* Mar. Giurba *conf. decisivo 15. n. 8.* Farin. *in praxi crim. q. 8. n. 46. ampl. 16.* Bonac. *in Bullam Cæna, disp. 1. q. 16. sect. 1. punct. 3. n. 11.* Guazzin. *de defens. reorum. tom. 1. defens. 20. cap. 19. n. 22.* Sanch. *in præcepta Decalogi, lib. 6. cap. 10. n. 10. cum seqq.* Lauret. de Franch. *in controvers. inter Episcopos, & Regulares, q. 46.* ubi quid si extra claustra delinquant, an possint ab Episcopo opuniri? Affirmativè resolvit, & q. 4c. tenet novitium admissum ad Religionem ante pubertatis annos fori, & Canonis privilegio gaudere, nisi juxta Religionis institutionem impubes admitti nequeat. Aloys. Ricc. *part. 2. decis. 121.* Novar. *de variat. fori sect. 2. q. 46. per tot. in ult. impres. & ex eadem ratione gaudent exemptione à tributis, & gabellis à Principe impositis.* Bertachin. *de gabel. p. 7. princ. num. 56.* Flores de Mena *var. lib. 2. q. 21. n. n. 198.* Molin. *d. tom. 3. tract. 2. disp. 671. n. 2.* Malder. *in 2. tract. 1. c. 6. dub. 81.* Turrian. *in 2. 2. tom. 1. disp. 44. dub. 4.* Barth. à S. Fausto *in specul. confess. disp. 33. q. 14. n. 2.* Sanch. *in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 6. c. 10. n. 10.* Diana *resol. mor. p. 1. tract. 2. resol. 37.* Novar. *d. q. 46. n. 10.* Laurent. de Franchis *ubi supra, q. 48.*

38 Conversi, qui veri religiosi sunt, eo quòd tria illa

vota paupertatis, castitatis, & obedientiæ emittunt, privilegio fori, & exemptionis à potestate sæculari, & à tributis gaudent, prout resolvit Flores de Mena *var. lib. 2. q. 21. num. 94.* Hi vulgò dicuntur *Frates laici*, non quòd Ecclesiasticæ personæ, & Religiosi non sint, sed quia Ordinibus carent, & clerici non fiunt, sicut alii monachi, & Religiosi. Ita Peregr. *variar. lib. 6. n. 70.* Bellug. *in speculo princip. rubr. 11. §. videndum, n. 6. vers. item comprehendit*, me citato *in hoc loco*, Castro Palao *d. n. 10. in princ.* Decian. *tract. crim. tom. 1. lib. 4. cap. 9. n. 18.* Eugen. *conf. 29. num. 10.* Lezana *in sum. quas. regular. cap. 2. num. 4.* Camil. de Curte *in diversorio, seu comprehens. juris feud. p. 2. cap. 2. n. 92.* Carol. de Grassis *de effectu 1. num. 96.* Nicol. Garcia *de benef. p. 1. c. 4. n. 11.* Novar. *d. sect. 2. q. 65.* Miranda *in man. Pralat. tom. 1. q. 29. art. 1. concl. 1.* Sic etiam huiusmodi Conversos gaudere privilegio Canon *si quis suadente 18. q. 4. per c. Parochia, n. 9. de sentent. excomm. resolvunt* Navar. *in man. cap. 77. n. 79.* Suar. *de censur. disp. 22. sect. 1. à n. 19.* Pauli Bert. Lucens. *in praxi crim. regular. tit. 1. c. 3. n. 1.* Bonac. *de censuris disp. 2. quas. 4. punct. 1. n. 6.* Miranda *d. q. 19. art. 2.*

Oblati, qui se, & sua in totum Religioni tradiderunt, gaudent privilegio fori, Marta *de iurisdic. p. 4. casu 113. n. 37.* Novar. *d. sect. 1. q. 64.* Card. Tusch. *pract. concl. lit. O. concl. 16.* Peregr. *variar. lib. 6. n. 71.* Fr. Paulin. *d. c. 3. n. 3.* Castro Palao me citato *in hoc loco, d. n. 10. vers. tertio.* Duard. *in Bullam Cæna, lib. 1. can. 15. q. 7. concl. 3.* Squillante *de privileg. cleric. c. 7. num. 34.* Ricc. *p. 2. decis. 88.* Anton. de Marinis *quotid. resol. c. 114. n. 6.* Diana *p. 4. tract. 1. resol. 21.* Alphonf. Narbona *l. 8. glos. unic. n. 17. tit. 5. lib. 2. Recop. Tamburin. de iure Abbatiss. disp. 74.* De his latissimè *in meo tract. de iure Eccles. universo, lib. 1. c. 39. §. 2. n. 44. cum seqq.*

Deputati auctoritate Prælati ad aliquod Hospitale erectum auctoritate Ordinarii, etiam fori privilegio gaudent, ut resolvunt Valasc. *consult. 105. n. 32.* Carol. de Grassis *d. effectu 1. num. 117.* diximus *d. tract. lib. 1. c. 39. §. 1. n. 51. ubi n. 52. cum seqq.* de inservientibus Ecclesiæ, me citato *in hoc loco*, Castro Palao *d. n. 10. in fine, vers. quarto.*

Frates Tertii Ordinis S. Francisci in communitate viventes, sunt personæ Ecclesiasticæ, gaudentque fori privilegio, ut disponit Ordinatio Regia Lusitan. *lib. 2. tit. 2. §. 1. 1. ibi: Porém se alguns de terceira Orden viverem em comunidade,* & c. resolvunt Grassis *in decis. aureis lib. 2. c. 49. n. 27.* Curia Philip. *part. 3. §. 1. n. 15.* Suar. *d. sect. 1. n. 20.* Mirand. *in manuali pral. tom. 1. q. 36. concl. 1.* Molin. *de justit. tom. 4. tract. 3. disp. 50. n. 4. in princ.* Fr. Paulin. *d. tit. 4. c. 30. num. 6.* Aloys. Ricc. *in praxi fori Eccles. decis. 663. in 1. edit.* me citato *in hoc loco*, Castro Palao *d. n. 10. vers. quinto.* Donat. Anton. de Marinis *res. quotid. c. 114. num. 11.* Novar. *de elect. fori sect. 2. q. 66. n. 13 in ult. edit.* Diana *p. 1. tract. 2. ref. 84. & p. 4. tract. 1. ref. 31. in fine,* Bellet. *disquisit. cleric. p. 1. tit. de discipl. clericali, §. 2. n. 19. & 20.* me citato *in hoc loco*, novissimè Ciardin. *controver. forens. c. 18. n. 16.* & me etiam citato *in hoc loco*, Boss. *de triplici Subilai privilegio, sect. 3. casu 22. §. 6. n. 59.* Bonac. *in Bull. Cæna, disp. 1. q. 16. sect. 1. punct. 3. n. 17.* novissimè Tamburin. *de iure Abbatiss. disp. 70. q. 3. & disp. 17. q. ult. n. 2.*

Controversum autem est, an prædicti Fratres, si in communitate non vivant, sed suæ quisque domi, fori privilegio potiantur? Affirmativam opinionem, quod scilicet tunc verè sint Religiosi, & privilegio exemptionis gaudeant, tenent Fr. Emman. *quas. regul. tom. 2. q. 65. art. 4.* Marc. Anton. Eugen. *conf. 26. numero 1 tom. 1.* Petr. de Vbald. *de portion. Canon. quas. 17. num. 13.* & alii, quos refert ad utramque partem

partem Card. Tusc. tom. 4. lit. F. concl. 470. Marta de
jurisdic. p. 4. cent. 2. c. 113. n. 6. & latius quam om-
 nes, ex professo 20. conferens argumenta pro hac par-
 te Beatus Joan. Capist. in tract. quem scripsit, *defen-*
sorium Tertij Ordinis D. Francisci. Negativa verò
 pars, immò prædictos Fratres non esse exemptos à po-
 testate sæculari, nec privilegio exemptionis à tributis
 gaudere, ex eo sicut dicitur, quia regulam non habent
 propriè, quoad tria vota substantialia, secundum mo-
 dum vivendi approbatum per Sedem Apostolicam, ut
 ait glos. *vers. Obedientiam. in Clement. 1. de Religiosis*
domib. glos. similis vers. tertio, in Clement. 3. de sent.
excommun. quas communiter receptas pluribus addu-
ctis testatur Duen. regul. 100. limitat. 18. Azeved. ad
l. 1. num. 4. tit. 14. lib. 6. nova recopil. Et facit optimè
text. in d. Clement. 3. quatenus decidit hujusmodi Fra-
tres tertij Ordinis, tanquam ceteros laicos admitti
non posse à Fratribus Minoribus ad Divina tempore
interdicti. Quibus & aliis fundamentis hanc negati-
vam sententiam tuentur Duen. regul. 100. limit. ult.
Calderin. consil. 4. de Regularib. & cons. 7. de foro comp.
Abb. in c. 2. n. 11. & Felin. n. 10. de foro comp. Marian.
in c. 1. n. 12. eodem tit. Decian. tract. crimin. lib. 4. c. 9.
num. 34. Bologn. consil. 12. n. 12. Vulpel. de libertate
Eccles. p. 3. num. 29. Intrigl. decis. 30. n. 4. Franciscus
Viv. Neapol. decis. 49. num. 10. Masc. de probat. con-
clus. 957. num. 9. Nicol. Festas in tract. de astimo, p. 4.
cap. 1. à n. 10. Guilenz. cons. 4. n. 2. & 3. Giurba ad sta-
tuta Messanens. c. 3. glos. 4. n. 25. vers. contra, & n. 26.
& 27. Henriq. de fidejuss. cap. 7. num. 248. novissimè
me citato Ciarlin. controvers. forens. cap. 18. à num. 3.
Mol. dict. disp. 50. n. 4. vers. de his, Camil. Borel in
sum. omnium decis. tit. 43. de foro competenti, n. 139.
latè Carol. de Grassis dict. effectu 1. à n. 92. Miranda d.
q. 36. concl. 2. vers. tantum ergo. Casarub. in compend.
privileg. Mendicant. verb. Tertiarij, Rota in Ulyssipo-
nensi juris conferendi habitum, 2. Junij 1636. coram
R. P. D. Merlino, impressa per Tamburin. post tractat.
de jure Abbatissar. decis. 9. n. 2. Unde exemptionem à
tributis consequi non posse decidit apud Hispanos
l. 19. tit. 4. lib. 4. Ordin. & l. 2. tit. 14. l. 6. nova recopil. ubi
Azeved. Laillarte de decim. vendit. c. 19. à n. 90. Aven-
dan. de exequen. mandatis lib. 2. c. 14. n. 28. & de gabell.
q. 95. n. 5. & 6. Flores de Mena d. q. 21. n. 197. Steph.
Gratian. discept. forens. c. 224. n. 34. & c. 363. n. 29.
De his latè d. tract. de Jure Ecclesiast. lib. 1. cap. 39. § 2.
n. 41. & 42.

42. Eremitæ, qui nullam profitentur Religionem,
 nullòque Ordine clericali sunt insigniti, nec habent
 certum vivendi modum ab Ecclesia approbatum,
 exempti non sunt à potestate sæculari, nec privile-
 gio fori gaudere possunt. Ita Duen. reg. 100. limit. fin.
 Armendar. in addit. recop. legum Navarra, lib. 4. tit. 29.
 l. 1. Covar. præct. cap. 34. n. 4. vers. 2. intellige, Curia
 Philip. part. 3. §. 1. n. 15. Boët. in tractat. de statu, &
 vita Eremit. n. 13. & 14. Carol. de Grassis d. effectu 1.
 à num. 102. Fr. Emman. d. tom. 2. q. 62. art. 2. Flores
 d. quest. 21. à n. 194. Morl. in emporio juris, p. 1. tit. 2.
 in prælud. num. 142. Molin. de just. tract. 2. disp. 141.
 verb. Eremitæ, & d. tract. 3. disp. 50. n. 4. in fine, Ceval.
 commun. contra commun. tom. 4. quest. 896. n. 585. cum
 seq. Camil. de Curt. d. p. 2. cap. 2. num. 93. Zerola in
 praxi Episc. verb. Eremitæ, Sanchez in præcepta De-
 calogi, lib. 4. cap. 16. num. 10. Fr. Paulin. d. tit. c. 3. n. 4.
 Bellet. disquisit. cleric. p. 1. tit. de disciplina clericali,
 §. 2. num. 25. novissimè Navar. d. praxi de variat. fori,
 sect. 2. q. 67. Bonac. d. punct. 3. num. 18. me citato in
 hoc loco, Castro Palao d. n. 10. vers. septimò. Sic etiam
 privilegio Canon. si quis suadente, minimè gaudere re-
 solvunt Jacob. de Grassis in auris decis. lib. 2. cap. 28.
 num. 27. p. 1. Suarez d. sect. 1. n. 11. Molin. d. disp. 39.
 num. 4. Valer. Reginald. in praxi fori pœnitent. tom. 5.
 Barbol. de Episcop. Pars I l.

lib. 1. num. 125. Et à collectis, & gabellis immune
 non esse tenent Avedan. d. cap. 14. num. 24. Guttier.
 de gabell. quest. 95. n. 7. Flores d. quest. 21. à num. 192.
 & n. 204. Fr. Emman. quest. regular. tom. 3. quest. 74.
 art. 11. † Si tamen hujusmodi Eremitæ professionem
 emittant, vel votum aliquod apud Prælatum Ecclesia-
 sticum, prout in aliquibus Provinciis extant multa
 illorum Monasteria; tunc privilegio fori, & exem-
 ptionis à tributis eos gaudere disponit Ordinatio Re-
 gia Lusitanorum l. 2. tit. 11. in princip. & fatentur om-
 nes ferè supra relati, quibus addo Layman. in Theo-
 log. mor. lib. 1. tract. 5. p. 2. c. 5. n. 4. Duard. in Bullam
 Cœna, lib. 2. Can. 15. q. 6. n. 2. Bonac. in eandem Bull.
 disp. 1. q. 19. sect. 1. punct. 3. n. 28. Squillante de privil.
 cleric. c. 7. n. 44. Donat. Anton. de Marinis resol. quotid.
 c. 114. n. 8. Laurent. de Franchis in suis contr. p. 1. q. 41.
 pag. 355. novissimè me citato in hoc loco, Boss. de tri-
 plici Iubilai privilegio, sect. 3. casu 22 §. 6. n. 60. in quo
 eventu credo accipiendas esse resolutiones prælitas
 à Marta de jurisdictione, d. casu 113. n. 1. Vide quæ di-
 xi d. c. 39. §. 2. n. 45.

Pœnitentes sæculari judicio esse subjectos nec ali-
 quo fori privilegio gaudere resolvunt Covar. d. c. 34.
 n. 4. Decian. tract. criminal. lib. 4. c. 9. num. 35. Morl.
 in emporio juris, p. 1. tit. 2. in præludiis, n. 143. Carol.
 de Grassis d. effectu 1. n. 127. post Simanch. Rota, &
 Azeved. Cened. ad Decretum collectan. 34. Et in eo
 genere mulierum, quas Lusitani vocant *Beatas*, &
 Itali *Pinzoccheras*, idem resolvunt Parlad. lib. 3. re-
 rum quotid. diff. 9. §. 2. num. 5. Farin. in praxi crimin.
 quest. 8. n. 46. Bobadil. in sua politica, lib. 2. cap. 18.
 num. 199.

Militares Religiosos ex Ordinibus Militaribus
 Christi Domini, D. Jacobi, & D. Benedicti, Sancti
 Stephani, & S. Lazari, ac aliis similibus, fori privile-
 gio gaudere resolvunt Navar. cons. 12. & 13. & 22.
 de Regularibus, Carol. de Grassis d. effectu, à num. 109.
 Mendez à Castro, in praxi Lusitania, lib. 2. cap. 1. n. 12.
 Curia Philip. p. 1. §. 1. num. 13. Joan. Sancius in select.
 dist. 49. num. 13. Diana p. 3. tract. 2. resol. 61. & p. 4.
 tract. 1. resol. 86. Bonac. in Bullam Cœna, disp. 1. q. 16.
 sect. 1. punct. 3. n. 16. Fr. Emman. qq. Regul. tom. 2. q. 62.
 art. 13. cum seqq. Petr. Gambacurta de immunit. Eccles.
 lib. 7. cap. 10. num. 2. Leonard. Duard. ad Bullam Cœ-
 na Domini, Can. 15. q. 28. num. 2. & quest. 5. concl. 53.
 & q. 27. num. 50. Mench. illust. cap. 105. num. 46. Cæli
 de Grassis dec. 47. à n. 16. Menoch. de arbitr. casu 135.
 num. 31. in addit. Joan. Maria Novar. de elect. & va-
 riat. fori, quest. 37. num. 2. alias sect. 2. q. 69. num. 31.
 in ult. impress. Ceval. in criminal. resol. casu 56. n. 9.
 & 10. & casu 225. à num. 11. adde per me citatos d.
 cap. 39. §. 2. num. 46. me citato in hoc loco, novissimè
 Sperel. in decis. fori Eccles. decis. 2. n. 97. ubi n. 120.
 refert. Sacram. Congregat. immunitatis Ecclesiastica in
 Mantuana sub die 25. Septembris 1627. sic censuisse
 Sacra Congregatio censuit Equitem inquisitum, & car-
 ceratū à ministris ducalibus consignari Episcopo Man-
 tuano, unā cum originali processu factō, quamvis nullo
 qui ut delegatus causam cognoscat audito procuratore
 Ducali, & factā consignatione ut supra, absolvatur
 Dux, & omnes complices ab Episcopo. Et confirmatur
 ex quibusdam litteris à Rege Catholico de an. 1618.
 bonæ mem. Cardinali Carraxe olim Archiepiscopo
 Neapolitano transcriptis, quibus ei mandabatur, ut
 horum Equitum in illo Regno degentium Judex es-
 set, quarum litterarum exemplum conscripsit idem
 Sperell. vir sanè doctus, & diligens d. decis. 2. n. 134.
 ubi num. 125. refert Hispaniæ Reges per litteras in
 forma Brevis Clementis Papæ VIII. sub dat. 31. Jan-
 uarij 1600. & à Paulo V. confirmatas die 5. Januarij
 1608. privilegium obtinere, ut in posterum causæ
 criminales, & mixtæ cujuscunque generis Equitum
 Ordinum

Ordinum Militarium sancti Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ in prima instantia cognoscantur à suis Judicibus, in secunda à duobus de Consilio dictorum Ordinum, & ab aliis duobus de Consilio Status, in tertia instantia ad Majestatem suam devolvantur à deputandis ab ea terminandæ: quo verò ad causas civiles Philippus III. Rex Catholicus mandavit servari cujuscumque loci stylum, & consuetudinem in suo diplomate Regio, quod registravit Maltrill. *decis. 290. post n. 165.* Cui quidem fori privilegio renuntiare, & se submittere jurisdictioni alterius Judicis non possunt, Crescent. *decis. 3. de foro comp.* Camil. Borrel. *in sum. decis. tom. 1. tit. de jurisdic. & imper. n. 132.* qui loquitur de Equitibus S. Jacobi, Aloys. Rice. *in collect. decis. 216. vers. infero sexto*, ubi de Equitibus S. Joannis, Guazzin. *in tract. de defensione reorum, defens. 20. n. 17.* Caball. *resolut. crimin. tom. 3. casu 225. n. 12. cum sequentib.* Felician. *de censib. tom. 2. lib. 2. c. 3. num. 13.*

46 Amplia procedere in novitiis Ordinum Militarium hujusmodi, per text. *in cap. Religioso, §. 1.* ubi Archid. *de sent. excommun. lib. 6. me citato in hoc loco*, doctissimus Sperell. *d. decis. 2. num. 130. vers. contrarium tamen*, ubi attestatur hanc nostram sententiam esse verissimam, seque accepisse esse de mente Sacre Congregationis. Valent. *conf. 95. n. 53.* cum aliis per me citatis *d. cap. 39. §. 2. n. 48.* quibus addo Ambros. Marchin. *in resol. pro novitiis Ordinum Militar. in fine*, ubi, *de todo lo qual consta que todos los Novicios de todas las tres dichas Ordenes Militares. sin diferencia ne distincion alguna, en todos y qualesquiera delictos, sin exception alguna dellos, gozan del privilegio del fuero, &c.* latè Thom. Carlevalius *de judic. lib. 1. tit. 1. disp. 2. q. 6. sect. 3. à n. 139. usque ad 445.* novissimè Diana *moral. p. 1. tract. 2. resol. 49. in fine, & p. 3. tract. 2. resol. 30. n. 4. & p. 4. tract. 1. resol. 36. vers. sed hos milites, & p. 5. tract. 1. resol. 78.* & eosdem Equites gaudere etiam privilegio Canonis, etiamsi profelsionem non emiserint, post eundem Marchin. tenent Bonac. *tom. 3. in Bullam Cœna, disp. 1. q. 19. punct. 3. §. 3. n. 3.* Duard. *in eand. Bullam, lib. 2. Can. 28. q. 8.* Turrian. *2. tom. 2. disp. 59. dub. 2.* Castr. Palao *tom. 2. tract. 12. disp. unic. punct. 9.* novissimè Diana *resolut. moral. p. 4. tract. 1. resol. 27. & tract. 13. resol. 44.* & faciunt quæ Ias. *in l. cum quedam, n. 13. ff. de jurisdic. omnium jud.* Tiraquell. *de retract. lig. §. 1. gloss. 8. n. 32.* Curia Philip. *p. 3. §. 1. n. 13.* & quæ supra notavimus *n. 37.* Quo fundamento in Senatu Regio civitatis Portugalensis fuit judicatum præfatos novitios fori privilegio gaudere, ut refert Parens meus *Ordin. Lusit. lib. 2. tit. 12. §. 3. n. 2.* Quamvis hos Equites novitios minimè privilegio fori gaudere, teneant Cened. *canonic. q. 4. n. 40.* Giurb. *in consil. criminal. conf. 77. n. 21.* Bobadill. *in sua politica, lib. 2. c. 18. n. 86. & in c. 19. n. 17. in fine,* Fr. Emman. *d. q. 62. art. 14.* Gabr. Pereira *de manu Reg. p. 2. c. 58. n. 27. vers. illud semper.*

47 In nostro Regno Portugalix Milites trium Ordinum Militarium non potiuntur privilegio exemptionis, nisi habuerint præceptorium Militarem, vulgo, *Comenda*, aut aliquam continentiam, seu panem civilem, cum habitu illius Ordinis, vulgò *tença*. Ita attestantur Valasc. *consult. 131. n. 5.* Melch. Phœbos *Lusit. decis. 85. n. 6. cum seqq. tom. 1. per Ordin. Reg. lib. 2. tit. 12. §. 2.* ubi refertur ita fuisse concessum Regibus Lusitaniæ per Bullam Leonis X. Summi Pont. quæ quidem Bulla de solis Ordinibus Militaribus S. Jacobi, & S. Benedicti de Avis loquitur: Unde Ordinatio præfata extendens hoc privilegium ad militiam D. N. Iesu Christi, se referens ad dictam Bullam quæ id non dicit, in hac parte dubia redditur ex defectu potestatis in legislatore, ut modo observarunt aliqui Lusitani Senatores.

De his militibus controvertunt Doctores, an verè dicantur Religiosi? In ea semper fui opinione, illos verè dici Religiosos: quam quidem tenent Covarr. Navar. Avend. Menoch. Fortun. Garc. Bellug. & alii, quos refert, & Sequitur Sanchez *in præcepta Decalogi lib. 4. c. 16. n. 11. & lib. 7. cap. 29. num. 105.* alios citat. Cened. *ad Decretal. collect. 29. n. 4. l. Cæs. Imbrian. in tract. de judic. Regni, in præf. n. 42.* Motta *in tract. de confirmat. Ordinis D. Jacobi, lib. 2. per totum, & præcipue c. 2. §. 29.* Bambacat *in repet. cap. 1. §. qui clericus, q. 2. n. 31. cum seqq. si de feudo def. contr. fuer. Guttier. practico. lib. 2. quæst. 111. n. 2.* Lezana *in sum. quæst. Regul. c. n. 2.* Diana *moral. resol. part. 1. tract. de immun. res. 49.* novissimè Transmiera *in tract. de polygamia, lib. 3. q. 12. num. 26.* Bobadil *in sua Politica, lib. 2. c. 19. n. 11. latè Carol. de Grassis d. effectu 1. n. 110. cum seqq.* Fr. Emman. *quæst. Regular, tom. 1. q. 1. art. 6. & q. 13. art. 2.* Ioan. Ramirez *in tract. de fundat. Ordinis S. Jacobi. c. 1. fol. 18. n. 20.* Azala *en la declaracion de la orden de Santiago, per tot. & præcipue c. 1. & 2.* Ioan. Sanch. *in selectis, disp. 49. à n. 11.* Rebel. *de obligat. justit. part. 2. l. 3. quæst. 4. n. 13.* novissimè Mendez à Castro *in praxi Lusitania, lib. 2. c. 1. n. 10.* & vide pro hac parte responsum D. Equitis Ioannis Sanctini in Romana Curia Advocati, quod ad me misit doctissimis sanè fundamentis refertum. Verùm hujusmodi Milites non esse verè Religiosos, sed secundùm quid, non improbabilius ait Sarm. *de reddit. Ecclesiast. p. 4. c. 1. n. 23.* Laflarte *ad decim. vend. c. 19. num. 92.* Girond. *de gabell. p. 7. in princip. n. 47.* Burg. *de Pace conf. 17. n. 2.* Arag. *2. 2. q. 88. art. 1. pag. 138.* ad ult. argum. Valent. *tom. 3. in 22. disp. 10. quæst. 4. punct. 2.* Molin. *de justit. tract. 2. disp. 141. vers. est vero in rigida, & disp. 623. à num. 5. & tom. 4. tract. 3. disp. 30. n. 5.* Fr. Ludov. à Cruce *in expos. Bulla, disp. 1. cap. 6. dub. 111. n. 5.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 13. c. 4. quæst. 4.* Azeved. *l. 14. n. 3. tit. 5. lib. 3. nova reop.* Marta *de jurisdic. p. 2. cas. 32. n. 15. & p. 4. casu 113. n. 33.* Nicol. Garcia *de benefic. p. 4. num. 15. cum seqq.* Jacob de Grassis *tom. 1. consil. l. 3. titul. de Regular. consil. 11. n. 8. & 15.* quorum sententiam sequitur Rot., ut coram Seraph. *decis. 583.* & apud post *in tract. mandati de manu. decis. 326. n. 3.* Sed ex cujusque Ordinis regulis, & Apost. confirmationibus dignoscere facile est, qui sint veri Religiosi.

ALLEGATIO XIII.

Episcopus quæ efficere, & considerare debet, ut Clerici in minoribus gaudere possint exemptione à gabellis, & tributis?

SUMMARIUM.

- 1 Clerici etiam prima Tonsura non conjugati sunt immunes, & exempti à gabellis, & exactionibus, tributis, ac aliis similibus oneribus.
- 2 Clerici in minoribus apud Castellanos non sunt immunes à tributis, nisi actualiter habuerint beneficium Ecclesiasticum.
- 3 Idem in Regno Portugalix.
- 4 Leges prædictæ Hispania, & Lusitania nullatenus subjici videntur.
- 5 Lusitania Ordinationes supra hominum memoriam sciente, & patiente Summo Pontifice fuerunt semper observata, confirmataque in concordatis factis inter Clerum, & Regem.
- 6 Clerici hujusmodi dicto privilegio immunitatis gaudentes,

- entes, sunt etiam exempti quoad exactiones pro necessitatibus publicis.
- 7 Murorum, & pontium ad reparationem non sunt tributa imponenda clericis absque Summi Pontificis auctoritate.
 - 8 Clerici negotiatores non sunt immunes à solutione gabelle.
 - 9 Clericis per viam negotiationis quando dicantur mercatores fieri.
 - 10 Negotiator non dicitur, qui vendit granum, aut vinum ex redditibus sui beneficii.
 - 11 Negotiari non dicitur qui vendit fructus suorum fundorum.
 - 12 Negotiari dicitur Clericus vendens fructus ex suo semine, suaque industria collectos ex alieno agro conducto.
 - 13 Domum emens clericus ad suum usum, non solvit gabellam, secus si ad locandum.
 - 14 Regulares, & Equites ex Ordinibus militaribus Christi Domini, & Divi Iacobi, etiam eximuntur à gabellis, & tributis.
 - 15 Exemptio à tributis an concedatur uxoribus viduis prædictorum militum?
 - 16 Clericus in regnis Hispania, & aliis Provinciis tenetur denunciare gabellariis res quas portat.
 - 17 Clerico non manifestante tenebitur mulio ejus res portans denunciare, vel damnum resarcire.
 - 18 Clerici tenentur jurare in manifestatione rerum, eas portare ad suum usum, & illorum juramento statui, ita ut contrarium non possit probari, nec de eo querelari, quamvis falsum juraverint.

CLERICI etiam primæ Tonsuræ, seu minorum Ordinum, non conjugati, de iure communi sunt immunes, & exempti à gabellis, exactionibus, & tributis, ac aliis similibus oneribus, ut probat text. in cap. non minus, & in cap. adversus, de immunit. Ecclesiast. in cap. quamquam de censibus, lib. 6. l. Presbyteros, Cod. de Episcop. & cler. resolvunt Covar. præf. c. 31. Bertach. de gabellis, part. 6. n. 12. Guid. Papæ decis. 385. Remig. de charitativo subsidio, quest. 64. & 65. Ioseph. Ludov. tom. 3. comm. opinion. tit. de gabellis, concl. unica, vers. 4. fertur, pag. 479. Avend. de exequend. mand. p. 2. c. 14. n. 30. Girond. de gabellis, q. 70. n. 4. Matienz. l. 11. glos. n. 4. tit. 4. lib. 4. nova recopil. Alexand. Trentacinq. variar. resol. lib. 1. tit. de jure fisci, resol. 5. n. 7. cum sequentibus. Molin. de justit. tom. 3. disp. 671. n. 5. me citato in hoc loco, Castro Palao in opere moral. tom. 2. tract. 12. disp. unica, puncto 9. n. 13. me etiam citato novissime Trullench. in exposi. Decalogi, lib. 7. cap. 12. dub. 5. num. 11. Torreblanca in practicab. juris spir. lib. 15. c. 6. n. 43. Thom. Valasc. tom. 1. alleg. 28. n. 1. Molin. de just. tom. 3. tract. 2. disp. 270. num. 5. Malder. in 2. 2. tract. 6. dub. 83. Lessius de justit. lib. 2. cap. 23. dub. 5. n. 39. Alderan. Mascard. de statut. interp. concl. 1. n. 73. & 105. Grilenz. conf. 53. n. 16. me citato in hoc loco, novissime Ciarlin. contrav. forens. c. 22. n. 1. novissime Marcel Vulpe in praxi judic. fori Eccles. cap. 27. à princip.

Verum apud Hispanos attentà l. 2. tit. 4. lib. 5. nova recopil. hujusmodi clerici non sunt exempti à prædictis, sed contribuere habent sicut laici, nisi actualiter habuerint beneficium Ecclesiasticum, & ita per illam legem tradunt Olan. in antimoniam Iuris, verb. Clerici, n. 23. Humada ad Greg. l. 49. gloss. 3. n. 4. & l. 54. gloss. 2. n. 10. tit. 6. part. 1. Gut. præf. lib. 1. q. 8. Parlad. quotid. p. 1. cap. 3. n. 16. Flores de Mena variar. lib. 2. q. 11. num. 199. Dom Christoph. de Pace in scholiis ad leges styli, l. 2. n. 2. & 3. Felician. de Solis de censibus lib. 2. c. fin. n. 13. Guttier. de gabellis, q. 91. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 46. n. 16. Azot. institut. moral. part. 1. Barbos. de Episcop. Pars I Ii

lib. 3. cap. unic. q. fin. Torreblanca d. lib. 15. c. 6. n. 45. Cardolo in praxi Iudicum, verb. Clericus, n. 74. Valq. in opusc. de restitut. c. 6. §. 1. dub. 2. n. 33. Thom. Valasc. d. alleg. 28. n. 3. cum seqq. Ioan. de la Cruz in direct. conscient. p. 1. præf. 7. q. 7. art. 3. dub. 1. conclus. 1. Bobadil. in sua politica, lib. 2. c. 18. n. 263. & 282. Villalob. in sum. tom. 2. tract. 8. diffi. 14. n. 5. me citato in hoc loco, Trullench. dict. lib. 7. dub. 5. n. 12. Molfes. in summa Theologia moralis, tract. 6. c. 10. n. 65. in fine, ubi tamen refert in Regno Neapol. jam esse immunes, ut est notoria praxis in Regia Camera. Idem quod in Castella, statutum est in regno Portugaliæ per Ordinationem Reg. lib. 2. tit. 11. in princ. ut referunt Molf. d. disp. 671. n. 5. Valar. Valasc. consult. 131. & Thom. Valasc. d. alleg. 28. n. 5. me citato in hoc loco, Castro Palao d. punct. 9. n. 14.

Quæ leges, tam Hispaniæ, quàm Lusitaniæ, Apostolicam dispensationem, sive tacitam, sive expressam præsupponunt, alioquin militari subicerentur, quatenus prædictos clericos habentes beneficium astringunt ad solutionem gabellæ, & tributorum, maximè eos qui gaudent privilegio fori, juxta decretum Concil. Trid. sess. 23. de reform. c. 6. Castro Palao tom. 2. tract. 12. disp. unic. punct. 9. n. 4. & n. 14. vers. ha tamen leges, me citato Trullench. d. dub. 5. n. 12. in fine, & sic easdem leges, & consuetudinem, quam Romano Pontif. scitam, & toleratam dicunt, defendunt Valq. in opusc. de restit. cap. 6. §. 1. n. 33. Lessius de justit. lib. 2. c. 33. dub. 5. n. 39. Molin. de justit. tract. 2. tom. 3. disp. 270. num. 5. Salas de legib. q. 96. tract. 14. disp. 14. sect. 11. n. 121. Turrian. 2. 2. tom. 2. disp. 44. dub. 4. n. 12. Guttier. de gabell. q. 91. à n. 5. Torrebl. de magia, lib. 4. c. 6. n. 71. sed etiam clarè adversari summorum Pont. decretis, de quibus supra, asserunt illam damnantes Nicol. Garc. de benef. p. 2. c. 3. à n. 1. Megalla in p. 2. lib. 2. c. 17. q. 6. n. 101. Diana moral. resol. part. 1. tract. 1. resol. 35. referens talem consuetudinem in Regno Sicilia non extare, plures citat Doctores Ciarlin. d. c. 2. n. 2.

Quoad Ordinationem tamen Lusitanam possum attestari ex antiquorum relationibus ita supra hominum memoriam semper fuisse observatum, sciente, & patiente Summo Pontifice, ex Valasc. consult. 141. n. 11. & etiam ante illam per antiquiores leges, & Extravagantes hoc idem dispositum, & observatum erat, prout constat ex Articulis gabellarum, c. 11. & ex l. 12. tit. 3. p. 5. Extravagantium: quæ quidem leges confirmatæ fuerunt in concordantiis factis in Romana Curia, ipso Summo Pontifice approbante, inter Clerum, & Regem Dionysium, prout referunt Anast. Germon. in assert. libertatis Eccles. cap. 7. vers. major, cum seqq. D. Barbol. in privatis scholiis ad l. filiusfamilias. ff. de legatis 1. quem citat Bened. Aegid. in repet. l. 1. C. de sacros. Eccles. p. 5. §. 2. n. 12. & Cald. Pereira. de empr. c. 8. n. 36. & faciunt tradita per Dianam mor. 4. p. tract. 11. resol. 13.

Clerici igitur gaudentes dicto privilegio immunitatis, & exemptionis, sunt etiam exempti quoad exactiones pro necessitatibus, & utilitatibus publicis, & communibus, non obstantibus legibus civilibus, & Regiis contrarium disponentibus: nam iure Canonico, cui in hoc standum est, ita clarè disponitur, ut in d. cap. non minus. & in ci. adversus, de immunit. Eccles. me citato in hoc loco, Castro Palao in opere mor. tom. 2. tract. 12. disp. unica, puncto 9. n. 3. ubi num. 9. resolvit Pontifice inconsulto Episcopi, & cleri consensum non sufficere ad illas exactiones solvendas, quia ad hanc obligationem inducendam requisitus est consensus Pontificis, propter imprudentiam quorundam; ita ut etiam ob reparationem murorum, pontium, viarum, &c. licitum non sit tributum illis imponere; etiam cum laicis communiæ

ne consensu Summi Pontificis, quamvis laicorum bona ad illorum reparationem non sufficiant, nisi tanta sit necessitas, & pietas, quod sine periculo, aut scandalo ad illum recurri non possit, tunc enim sufficit Episcopi cum clericis consensus. Bart. & Paul. in l. ad instructionem, C. de sacros. Eccles. Angel. in sum. verb. immunitas §. 37. Sylvest. eodem verbo 1. n. 20. Greg. l. 54. verb. En las calcadas, tit. 6. part. 1. Petr. de Ledesm. in sum. tom. 2. tract. 7. c. 2. concl. 27. Gutier. pract. lib. 1. q. 3. De Sahag. in c. 2. de judic. à n. 25. Fr. Emman. in addit. ad explicat. Bulla Cruciat. §. 9. n. 72. Card. Tolet. in sum. lib. 1. c. 29. Lancel. Gallia conf. 6. n. 54. & 55. Laderch. conf. 145. n. 4. in fine, Duard. in Bullam Cæna, Can. 18. q. 3. n. 3. & q. 12. tom. 2. & Homobon. in examine Eccles. p. 3. tract. 15. q. 30. in fine, novissimè me citato in hoc loco. Ciarlin. d. c. 22. n. 53. Molin. de justit. tract. 2. disp. 679. Guid. Pancir. in thesauro var. lect. lib. 3. c. 32. Ceval. commun. contra commun. q. 415. & tom. 4. q. 896. n. 617. cum seqq. Padil. in summa leg. pœnalia, p. 2. cas. 48. n. 12. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 10. c. 7. col. 1080. Flores de Mena var. lib. 3. q. 31. à n. 213. Morl. in emporio juris, p. 1. tit. 1. q. 16. num. 12. & concessum fuisse à Clemente VIII. anno Domini 1600. quod Ecclesiastici de mandato Ecclesiæ solvant tributum, quando laicorum bona non sufficiunt, refert Marta de jurisd. p. 4. cent. 1. casu 1. num. 55. & latius casu 9. Bernard. Græva. ad pract. Cam. Imperial. lib. 5. num. 15. latè Fr. Anton. de Sousa in relect. de censur. Bulla Cæna, cap. 10. disp. 92. plures Doctores refert Cened. in Decretal. collect. 153. num. 4.

Verùm quia hæc materia periculosa est, & Rota Romana articulo maturè discussa eam certis conditionibus declaravit in una Brundusina gabella coram Peña, impressa per Dianam moral. resolut. in fine parvis quinta, Lectorem idèd ad illam remitto, verba autem decisionis, quæ singularis est, subnectam. Ad effectum enim, ut clerici, seu persona Ecclesiastica legitime possint subire ista onera, & ad ea persolvenda compelli, inspecto jure Canonico, sequèntia copulativè requirunt. Primò ut adsit magna necessitas, cui alias facile subveniri non possit, tunc clerici cum laicis contribuant: probatur in d. c. non minus, ubi expressè notat Abb. n. 6. vers. quando requiritur, & d. cap. adversus, de immun. Eccles. ubi Abb. num. 4. & clariùs apparet per Extravag. Benedicti XI. Substitutio, de immun. Eccles. Secundò debet concurrere communis utilitas, vel saltem pietas, ut in d. c. non minus, & c. adversus, & de pietate consideravit text. in l. ad extractions, C. de sacros. Eccl. Tertid oportet quod onus illud sit reale, & illi sustinendo laici non sufficiant, quia clerici, & Ecclesia solum tenentur cum laicis contribuere in subsidium, & ubi laicorum non supersunt facultates, ut in d. cap. non minus, & cap. adversus, quas conditiones consideravit Bened. in d. Extravag. de immun. Eccles. ibi: Caterum attendant solliciti Ecclesiarum Pralati, & clerici Lateranense Concil. quod in hujusmodi subventionibus solum casum necessitatis, aut communis utilitatis, ubi laicorum ad id non supersunt facultates, deliberatione provida noscitur expressisse. Quartò requiritur quod ad onus hujusmodi imponendū vocetur, & consentiat clerus, nec sufficeret Episcopus cū Capitulo, quia quod omnes tangit, ab omnibus particulariter approbari debet, c. cum omnes, de constit. c. quod omnes, de regul. juris in 6. & probatur in cap. adversus, ibi: Verum si quando fortè Episcopus simul cum clericis, & considerant Abb. in d. c. non minus 4. & 5. Quintò, & ultimò in istis oneribus imponendis, ad effectum, ut clericus teneatur, potissimum requiritur, ut Papa consulatur, & ipso consulto, & non alias clerici contribuāt, d. c. adversus, ubi notat Abb. n. 5. vers. quarto requiritur, & sic fuit expressè cautum per Benedictum XL in d. Extr. de immun. Eccles. & meritò, quia

si arbitrio Episcopi, & clerici hoc relinqueretur, facile contingeret hujusmodi impositiones, & onera per arbitrium, & preces Principum, & ministrorum laicorum, quibus occurrere solent Romani Pont. qui non aliter quàm causa cognita ipsas facultates, ut clerici contribuant, concedere solent, & c.

Limita tamen in clericis negotiatoribus, qui non sunt immunes à solutione gabellæ, ut probat expressè text. in cap. quamquam, de cens. lib. 6. ibi, quas non causa negotiandi deserunt, resolvunt Duen. regul. 100. vers. fallit 11. Ioseph. Ludov. tom. 3. commun. opin. tit. de gabell. concl. unic. vers. infertur 10. ibi, fallit quando, Lassart. de decima vendit. c. 10. num. 65. & 66. Girond. de gabell. p. 7. n. 8. Foller. ad Marant. de ordine judic. p. 4. num. 85. pag. 184. Matienz. l. 11. gloss. 1. n. 3. tit. 10. lib. 5. recop. Bobadil. in sua politica, lib. 2. c. 18. n. 123. lit. F. & num. 124. Garcia de nobilit. gloss. 9. num. 53. Navar. conf. 1. de immun. Eccles. Mexia in tract. taxa panis, concl. 5. n. 23. Cened. ad Decretum, collect. 37. num. 2. Marta de jurisd. p. 4. casu 3. à n. 2. Cabed. p. 1. decis. 189. & p. 2. arresto 45. Alex. Trentacinq. var. lib. 1. tit. de jure fisci, resol. 5. n. 8. latè Gutier. de gabell. quest. 93. me citato in hoc loco, Castro Palao in opere mor. tom. 2. tract. 12. disp. unica, punct. 9. n. 111. & alii citati de jure Eccles. lib. 1. c. 39. §. 1. n. 63. novissimè Marcel. Vulpe in d. sua praxi, c. 17. n. 16. & Sperell. in decision. fori Eccles. decis. 94. num. 7. & novissimè Trullench. d. dub. 5. num. 17. cum seqq. me etiam citato in hoc loco, Torreblanca dict. lib. 15. c. 6. num. 46.

Quando dicantur clerici per viam negotiationis mercatores fieri, latè differunt Girond. d. part. 7. n. 31. Marc. Anton. Genuens. in praxi Archiep. c. 62. Cur. Philip. tom. 2. lib. 1. cap. 1. num. 20. Cened. d. num. 2. Molin. de just. tractat. 2. disp. 342. cum sequentib. latè Carol. de Grassis de effectibus cleric. effectu 6. Paul. Comitol. resp. moral. lib. 1. q. 53. Ugolin. de potestate Episcopi c. 13 §. 15. cum seqq. Aloyf. Ricc. in praxi fori Ecclesiast. decis. 375. in 1. edit. & resol. 317. in 2. edit. Marcel. Vulpe dict. cap. 15. num. 17. & cap. 33. per tot. Camil. Borrell. in summa omnium decis. tom. 1. tit. 7. de Clericis, num. 68. cum seqq. & dixi dict. §. 5. num. 64. me citato in hoc loco, Castro Palao dict. p. 9. num. 16.

Non dicitur clericus negotiator, qui vendit vinum, granum, aut oleum ex redditibus sui beneficii collectum, prout resolvunt Bonacol. commun. criminal. p. 2. verb. gabella fol. 32. verso, Gregor. lib. 49. verb. las franqueras, tit. 6. part. 1. Ioseph. Ludov. tom. 3. commun. opin. tit. de gabell. concl. unic. vers. infertur 10. Roland. conf. 71. n. 10. vol. 4. Carol. de Grassis d. effectu 6. num. 33. Marcel. Vulpe d. c. 33. n. 10. Ugolin. de offic. Episc. c. 13 §. 16. n. 4. in fine, Mex. in tract. taxa panis, concl. 5. num. 19. Marta de jurisd. part. 4. causa 3. n. 9. Cabed. p. 2. arresto 45. Gutier. de gabell. quest. 93. n. 24. cum seqq. & num. 46. vers. quo fit, Marc. Anton. Genuens. in pract. Archiep. Neapol. c. 62. n. 7. Bobadil. in sua polit. lib. 2. cap. 18. n. 123. Squillante de privileg. cleric. c. 8. n. 38. Quod procedit etiam si Clericus fructus sui patrimonii, & Ecclesiæ transvehat, & portet aliò quàm ubi nascuntur ad vendendum; nam adhuc non dicitur negotiari. Bonacin. in Bull. Cæna Domini. disp. 1. quest. 19. puncta 3. §. 3. num. 6. & de contract. disp. 2. q. 9. puncto 2. Sousa in Bull. Cæna, cap. 19. disp. 92. n. 4. Vener. in examine Episcop. in tit. de clerico negotiatore, num. 5. me citato in hoc loco, Castro Palao d. n. 16. vers. 2. & me citato & relato in hoc loco, Torreblanca d. lib. 15. c. 6. n. 49.

Ita etiam Clericus negotiari non dicitur, qui emeret animalia, ut illa pascat in propriis prædijs, & cum pingua facta fuerint, vel cum partus ediderint,

rint, illa, & eorum partus vendat, me citato in hoc loco, Castro Palao d. punct. 9. n. 16. vers. tertio, Molin. de iust. tract. 2. disp. 342. num. 14. Carol de Grassis d. effect. 6. n. 17. Redoan. de spol. Eccles. q. 2. n. 1. Jacob. de Grass. in aureis decis. lib. 2. cap. 18. num. 8. Marcel. Vulpe d. cap. 3. num. 12. ubi num. 8. attestatur Eminentissimos Cardinales decidisse in hæc verba: *Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum preposita censuit, Oratorem non prohiberi terras patrimoniales per laicos colere, & pro eiusdem cultura usu animalia necessaria cõmere, eorumque animalium fœtus pro sua, & familia sustentatione vendere, nec propterea illicita negotiationis prætexitu vexari posse.* Roma 22. Iunii 1629. Nec etiam qui semel tantum emeret, aut venderet, Salzed. ad Bernard. in pract. c. 55. vers. & huius cap. Cened. p. 1. collect. 37. n. 2. in fine, Carol. de Grassis d. effect. 6. n. 19. ubi n. 28. dicit quod clerici possunt exercere agriculturam. Sic etiam non dicitur negotiari ille, qui vendit fructus suorum fundorum, ut resolvunt Molin. d. disp. 342. num. 21. Claud. Tut. alleg. 14. n. 2. Joseph. Ludov. concl. 15. vers. fallit quando, Cened. ad Decretum, collect. 37. cum. 2. in fine, Valasc. consult. 131. à num. 6. Marcel. Vulpe d. cap. 33. n. 10. Trullench. d. dub. 5. n. 19. Aloyf. Ricc. d. d. resol. 317. num. 8. ubi num. 10. resolvit, non dici clericum negotiatorem, vel mercatorem, licet id quod superst, de eo quod vilius ad sui, vel suorum sustentationem emit, iusto pretio tunc currente carius vendat, quam emit, hvoissimè Sperel. d. d. decis. 84. num. 9. & 10. ubi resolvit, quod in fructibus ex propriis, vel Ecclesiasticis prædiis recollectis non cadit mercatum, vel negotiatio, nec lucri captandi aviditas, itaut illos liberè possit clericus ubique locorum vendere, & num. 12. ex Macrabun. consil. 18. num. 291. & seq. tenet quod clericus deferens rem suam de loco ad locum causa vendendi, & habendi majus pretium, non dicitur negotiator, quia ad hunc effectum requiritur, ut rem illam emeret vel venderet, & num. 15. concludit ad hoc, ut clericus dicatur quoad hunc effectum negotiator, duo copulativè requiri: prius est, ut rem vendat, non ex propria re ortam, sed ab alio comparatam; alterum ut eo fine emerit, quo carius revenderet, quorum altero deficiente, deficit quoque negotiatio.

11 Fructus clerici ex suo semine, suaque industria collecti ex alieno agro conducto, venditi gabellam solvunt, quia tunc dicitur negotiari, ut per Gurier. de gabellis, quest. 63. num. 68. & 72. Bellet. disquisit. cleric. tit. de discipl. cleric. §. 2. 1. num. 31. Quicquid in contrarium sentiant Macrabun. consil. 18. num. 296. cum seqq. Sperel. d. d. decis. 94. num. 16. Sic etiam non teneretur clericus solvere gabellam ex emptione ædium, quas emit ad suum usum, secus si emat ad locandum, quia ita in supremo Portugalix Senatu iudicatum refert Cabed. decis. 189. p. 1. de cujus decisionis veritate vide Valasc. consult. 131. num. 10. Denique quæ negotia sint permissa, aut etiam interdicta clericis, tractat diffusè Redoan. de spol. Eccles. quest. 2. per tot. ubi n. 12. tenet quod licet clerici non possint conducere terras, possunt in conductâ, in qua succedunt, remanere: & num. 13. quod possunt conducere possessiones recolendas ad sui sustentationem, & n. 15. quod possunt emere equum pullum nutriendum, & rem, ut melioratam vendant carius, & num. 49. quod ementes pro suo usu possunt vendere propter aliquam necessitatem pro majori pretio.

14 Regulares quoque à datis, gabellis, vectigalibus, & oneribus, tam realibus, quam personalibus sunt exempti, ex juris communis dispositione, cap. quamquam, de censib. in 6. Clem. presenti, de immun. Eccles. Abb. consil. 13. p. 2. Bald. in l. 1. n. 9. Cod. de contrab. empt. Bertraz. de gabell. seu vectig. §. 7. princ. num. 10. Rota in

Bononien. exemptionis, 25. Maij 1618. coram Card. Verospio. sen. Equites etiam ex Ordinibus Militaribus Christi Domini, D. Jacobi, & D. Benedicti, & aliis similibus, eximi à triburis, & gabellis, disponit apud Lusitanos Ordin. Regia lib. 2. tit. 11. §. ult. & apud Hispanos l. 9. tit. 18. lib. 9. novæ recop. resolvunt Menoch. illust. cap. 105. num. 45. Parlad. lib. 1. rerum quotid. c. 3. §. 1. n. 19. Bobadil. in sua politica, lib. 2. cap. 18. n. 264. Diana resol. moral. p. 1. tract. 1. resol. 49. ubi saltem quoad bona Commendarum, admittere videtur, Gutier. de gabellis, q. 95. à n. 12. Navar. conf. 23. de Regul. ubi de Militibus S. Stephani, Valasc. consult. 131. n. 3. Trullench. d. dub. 5. n. 27. de his omnibus dixi d. tract. de iure Eccles. lib. 1. c. 39. §. 5. n. 25. ubi n. 23. 24. & 25. de Regularibus, Conversis, Novitiis, Monialibus Tertiariis, & Eremitis, me citato in hoc loco, Castro Palao d. punct. 9. n. 18.

Dubium tamen est, an huiusmodi exemptio à triburis concedatur uxoribus viduis horum Militum? Praxis Regni Lusitanix observat illas hoc privilegio non gaudere: sed contrarium verius est, per ea quæ tradunt Perez l. 1. tit. 3. lib. 1. Ordin. pag. 57. & tit. 2. lib. 4. pag. 795. Azeved. l. 9. n. 4. tit. 11. lib. 2. novæ recop. D. Barbol. in l. quia tale, n. 23. ff. soluto matrim. Cabed. p. 1. Lusit. decis. 98. & p. 2. arresto 71. me citato in hoc loco, Castro Palao d. n. 18. in fine.

In Regnis Hispanix, quando clericus aliquid portat, ex quo gabella debetur, si non fuisset exemptus, tenetur id ipsum denunciare gabellariis, quod & in aliis Provinciis observari testantur Joseph. Ludov. tom. 3. commun. opinion. tit. de gabellis. conclus. unica, §. inferitur 10. vers. isti etiam, Brunor. à Sole in locis communibus, verb. Gabella 4. Stephan. Gratian. discept. forens. c. 17. n. 8. cum seqq. † Illo verò non manifestante, muliones manifestabunt, & si hoc non fecerint, tenebuntur resarcire damnum, ex traditis per Vez. in tom. 1. commun. opinion. lib. 4. tit. 41. n. 12. pag. 651. Farinac. in praxi crim. p. 6. q. 72. num. 19. † Et ipsi clerici in manifestatione rerum, vel mercium, quas secum portaverint, tenentur jurare se illas ad suum usum, ac necessitatem emisse, & illius juramento standum est, nisi per partem adversam contrarium probaretur, vel militaret aliqua præsumptio in contrarium: vide Mascard. de probat. conclus. 953. num. 13. Seraphin. de privileg. juram. privileg. 14. n. Farinac. in praxi crimin. q. 172. n. 30. Marta de iurisd. part. 4. casu 83. n. 7. me citato in hoc loco, Ciardin. contrav. forens. c. 22. n. 58. Et si falsum juraverit, non potest de eo querelari, Valasc. consult. 131. n. 11.

ALLEGATIO XIV.

Episcopus sacros Ordines quomodo conferre debeat?

SUMMARIUM.

- 1 Subdiaconatus in primitiva Ecclesia Ordo sacer non reputabatur.
- 2 Subdiaconatus inter Ordines sacros numeratus fuit à constitutione Gregorij, atque Urbani.
- 3 Materia Subdiaconatus propria est Calix vacuus, etiam non consecratus, cum Patena.
- 4 Subdiaconatus Ordo, & alij minores una eademque die sine Papa licentia conferri non possunt.
- 4 Ante annum à suscepto postremo gradu minorum Ordinum, ad Sacros quis promoveri non potest, nisi necessitas, aut Ecclesie utilitas postulaverit, aut consuetudo permitteret.
- 5 Diaconatus materia est liber Evangeliorum.